11)

ELŐTERJESZTÉS

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének

Előterjesztő:	Nagy Attila Gyula polgármester
Tárgy:	Local Agenda 21 — Fenntartható Fejlődés Helyi Programja hatályának meghosszabbítása
Iktatószám:	313- 104 /2017.
Melléklet	Local Agenda 21 Program
Felelős:	Balogh Márta igazgatási ügyintéző
Véleményezésre megküldve:	**Pénzügyi Bizottság**

*Az előterjesztést **nyílt** ülésen kell tárgyalni!*
*A döntéshez **egyszerű szótöbbség** szükséges!*

Törvényességi véleményezésre bemutatva: 2017. november 15.

ÜLLÉS NAGYKÖZSÉG POLGÁRMESTERE
6794 Üllés, Dorozsmai út 40.
62/282-122
62/582-050, polgarmester@ulles.hu

Ügyiratszám: 313- 104/2017.

Tárgy: Local Agenda 21 — Fenntartható Fejlődés Helyi Programja hatályának meghosszabbítása
Hivatkozási szám:
Melléklet: Local Agenda 21 Program

Ügyintéző: Balogh Márta
Ügyintéző elérhetősége: 62/282-122/222 mellék

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete

Üllés

Tisztelt Képviselő-testület!

A fenntartható fejlődés helyi programjának (Local Agenda 21) kidolgozását több környezetvédelmi célú pályázat is megköveteli, így a Forrás-4 Szennyvíz-Közmű Önkormányzati Társulás által megvalósított „Bordány, Forráskút, Üllés és Zsombó községek szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása" elnevezésű, **KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0083.** azonosító számú projekt, valamint az ivóvíz-minőségjavító program is.
A beruházások befejeződtek, azok záráshoz és az éves fenntartási jelentéshez kérik, kérni fogják a helyi program hatályosságának bemutatását.
A Képviselő-testület 206/2015.(XII.15.)önkormányzati határozatával fogadta el a dokumentumot, melynek — a benne foglaltak szerint — felülvizsgálata 2 évente esedékes.
A Programot áttekintettük, az abban foglaltak, a megfogalmazott pontok, intézkedési tervek, feladatok továbbra is biztosítják a település jövőjét, élhetőségét, fenntarthatóságát, ezért javaslom, hogy változatlan tartalommal hosszabbítsa meg Képviselő-testület a jelenlegi hatályát 2020. december 31-ig.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

...../2017.(XI.21.) önkormányzati határozat
Tárgy: Local Agenda 21 — Fenntartható Fejlődés Helyi Programja hatályának meghosszabbítása

H A T Á R O Z A T-i javaslat

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete áttekintette Üllés nagyközség Local Agenda 21 — Fenntartható Fejlődés Helyi Programját (a program 1. felülvizsgálati anyagát), és azt a mellékelten, változatlan tartalommal jóváhagyja, a program hatályát 2020. december 31-ig meghosszabbítja.

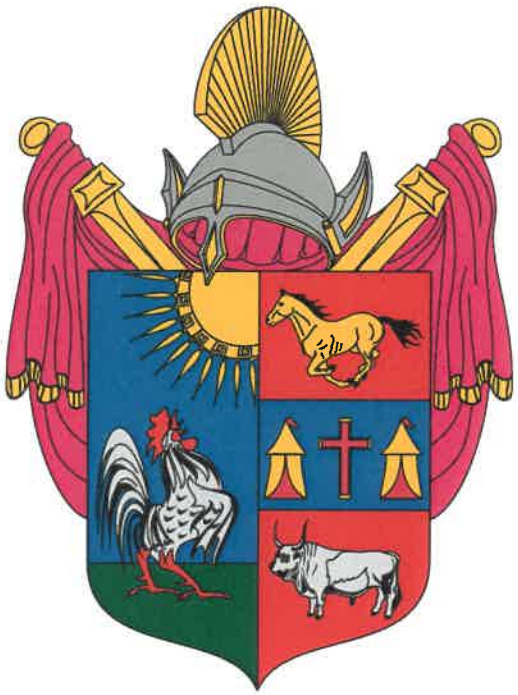
Határidő: 2020. december 31.
Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesül:
1) Nagy Attila Gyula polgármester
2) Irattár

Ü l l é s, 2017. november 15.

Tisztelettel:

Nagy Attila Gyula
polgármester

ÜLLÉS NAGYKÖZSÉG LOCAL AGENDA 21 FELÜLVIZSGÁLAT 2017. november

Készítette Üllés Nagyközségi Önkormányzat megbízásából az ENV-INFO KFT., Szeged

TARTALOMJEGYZÉK

I. ELŐSZÓ 3
1.1. A Local Agenda 21 program 4
1.2. A helyi önkormányzat szerepe a folyamatban 6
II. HELYZETELEMZÉS 9
2.1 Az érintett földrajzi terület elhelyezkedése, lehatárolása 9
2.2 Üllés természeti, társadalmi, gazdasági környezete 11
2.2.1. Természeti adottságok 11
2.2.1.1. Levegő 11
2.2.1.2. Víz 11
2.2.1.3. Éghajlati sajátosságok 14
2.2.1.4. Földtan, talajadottságok 15
2.2.1.5. Élővilág és természetvédelem 16
2.2.2. Társadalmi környezet felülvizsgálata 18
2.2.2.1. Népesség, demográfiai trendek, társadalom összetétele 18
III. HELYZETÉRTÉKELÉS 33
3.1. A kérdőívek kiértékelése, eredmények összehasonlítása 33
3.2. A kérdőívek felülvizsgálatának összefoglaló értékelése 59
3.3. SWOT analízis 61
IV. STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATA 68
V. MEGVALÓSÍTÁS FELÜLVIZSGÁLATA 72
5.1. Társadalmi pillér 72
5.2. Környezeti pillér 81
5.3. Gazdasági pillér 85
VI. MONITORING FELÜLVIZSGÁLATA 87
6.1 Cselekvési terv 88
6.2 Indikátorok 88
6.3 Kommunikáció 102
Források 103
Mellékletek 103

A program felülvizsgálatának elkészüléséhez adatot bocsátott a készítők rendelkezésre:

- Üllés Nagyközségi Önkormányzat részéről:
  - Üllés Nagyközség Polgármestere
  - Üllés Nagyközség Képviselő Testületének tagjai
  - Üllés Nagyközség igazgatási ügyintézője
  - Üllés Nagyközség Polgármesteri Hivatala

A település lakosainak szíves közreműködésének köszönhetően a Üllési lakosoktól 36 darab kitöltött kérdőívet vehettünk át.

Közreműködésüket és segítőkész hozzáállásukat ezúton is köszönjük.
ENV-INFO Kft.

„A fenntartható fejlődés a társadalmi haladás - méltányos életkörülmények, szociális jólét - elérése, megtartása érdekében a gazdasági fejlődés biztosítását és a környezeti feltételek megőrzését jelenti. A méltányos életkörülmények, a megfelelő életminőség, jólét biztosítását kifejező célkitűzés mindenkire - a jövő nemzedékekre is - vonatkozik. A fenntartható fejlődés tehát elismeri és céljának tekinti az egymást követő nemzedékek megfelelő életminőséghez való egyenlő jogának biztosítását, s az ezzel összefüggésben álló kötelességek teljesítését."

Magyar UNESCO Bizottság

I. ELŐSZÓ

Üllés Nagyközségi Önkormányzat megbízásából első ízben 2011-ben készítette el a település Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Programját az ENV-INFO Kft. Az Önkormányzat vezetői tevékenységük során az elmúlt 3 évben figyelembe vették a kapott eredményeket, s intézkedésük sikerességét és hatásait a korábbi LA21 dokumentum jelen felülvizsgálata hivatott bemutatni.

Az ENV-INFO Kft. a program elkészítésére vonatkozó útmutatók alapján 2011-ben kérdőívet készített, melynek kiértékelése alapján a település különböző jellemzőiről kaphattunk részletes képet. Ezen adatok érintették a település környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági jellemzőit, csakúgy, mint a települési lakosok Üllésről alkotott véleményét. A kérdőívek segítségével lehetőségünk nyílt olyan, hosszú távú fenntarthatósági célokat megfogalmazni, melyek elsődleges célja elősegíteni Üllés település gazdasági, környezeti és társadalmi jellemzőinek pozitív irányba való fejlődését, a település fenntartható fejlődését.

A Local Agenda 21 felülvizsgálatakor – az összehasonlíthatóság érdekében – ismét a korábbi kérdőív került ki a lakossághoz, így pontos képet kaphatunk az elmúlt időszakban a település megítélésében bekövetkezett változásokról.

Üllés Nagyközség Local Agenda 21 Tervének szerkezete

- Helyzetfelmérés, auditálás:
  - Helyzetelemzés (Üllés település és a Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Terv - LA21 program bemutatása, tekintettel a természeti, környezeti, földrajzi, történeti, infrastrukturális, társadalmi, valamint gazdasági jellemzőkre egyaránt.)
  - Helyzetértékelés (A településen adatgyűjtés céljából kitöltetett kérdőívek vizsgálata, a kapott adatok értékelése, SWOT analízis és táblázatok, diagramok elkészítése a kapott adatok alapján.)
- Stratégiai akciótervezés:
  - Stratégia készítése (Jelen rész vonatkozik a települési fenntarthatósági célok konkrétumainak vizsgálatára, mivel a kapott adatok alapján sikerrel fogalmazódtak meg a fejlesztési prioritások, és kialakulhatott azok sorrendisége. E tények ismeretében a várható hatások átfogó vizsgálata is megtörtént. Munkánk során egyeztetéseket végeztünk a települési önkormányzattal annak feltárására, hogy az

egyes területeken milyen, a települési elképzelésekkel összhangban álló prioritások, majd programok elkészítésére kerülhet sor.)

- Megvalósítás és monitoring:
  - Megvalósítás (Megtörtént a fenntartható fejlődés céljaival és alappilléreivel összhangban lévő, a települési célok megvalósítására irányuló programok és alprogramok elkészítése.)
  - Monitoring (A terv szerkezetileg végső eleme, melyben a fenti folyamatok során meghatározott fejlesztések alapján további 20 év időtartamra jelölünk ki célokat és indikátorokat.)
- Értékelés (audit) és visszacsatolás:
  - Értékelés (Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése, majd a szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat, tervezési folyamat megismétlése meghatározott időközönként.)

1.1. A Local Agenda 21 program

A "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nyolcvanas évek elején jelent meg a nemzetközi szakirodalomban.

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit.

A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.
Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege

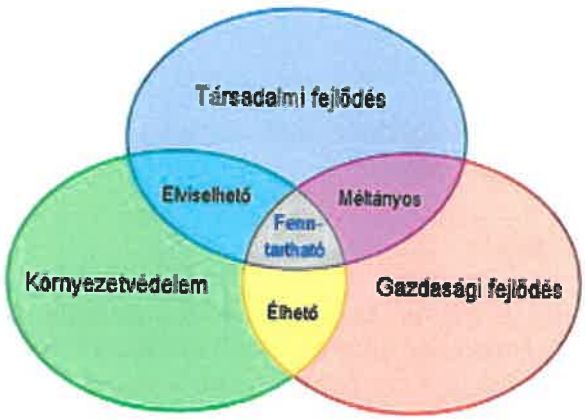
Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a

szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága 1987-ben „Közös jövőnk" címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: ***"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".***

1.1/1. ábra A fenntartható fejlődés pillérei

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindhármat együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: "A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."

A Local Agenda 21 meghatározása és kapcsolódása a fenntartható fejlődéshez:

A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21" program („LA 21") értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21" program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni" életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

1.2. A helyi önkormányzat szerepe a folyamatban

A Üllés Nagyközség Local Agenda 21 Környezeti Fenntarthatósági Terv elkészítése során kiemelt, alapvető jelentőséggel bírt a készítők és a helyi önkormányzat közötti jó együttműködés. Az önkormányzat az adatok biztosításán túl teret adott a lakosság különböző csoportjaik között végzett felmérésünknek, mely jelen dokumentum szerves részét képezi, és jelentősen befolyásolta végkövetkeztetéseinket.

Üllés Nagyközség Önkormányzata a folyamatos fejlődés érdekében igen jelentős pályázati munkában vesz részt. Ennek eredményét az elmúlt évek szerteágazó területre kiterjedő fejlesztései mutatják. A település az elmúlt években a következő pályázati forrásokra nyújtott be támogatási igényt: Új Széchenyi Terv forrásaira- a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP), a Környezeti és Energetikai Operatív Program (KEOP), a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP), a Társadalmi infrastruktúra Operatív Program (TIOP), a Dél-alföldi Operatív Program (DAOP), az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA).

A Nagyközség pályázati források felhasználásával az elmúlt években az alábbi fejlesztéseket valósította meg:
1.2/1. táblázat (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Fejlesztések
2010-2011-2012-2013-2014. I. félév

Év		Fejlesztések	Támogatás (bruttó Ft)	Önerő (bruttó Ft)	Összesen (bruttó Ft)	Támogatási intenzitás
2010. év nyertes pályázatai	1.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - DAOP-413	50 000 000	9 974 176	59 974 176	83
	2.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - LEKI építészet	19 923 372	3 515 890	23 439 262	85
	3.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - LEKI gépészet	6 130 268	1 081 813	7 212 081	85
	4.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - EU önerő alap	3 989 670	0	3 989 670	100
	5.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - Közművelődési érdekeltségnövelő	2 000 000	3 120 000	5 120 000	39
	6.	Déryné Kulturális Kp. felújítása - Könyvtári közművelődési érd.	2 800 000	2 800 000	5 600 000	50
	7.	ERDEI ISKOLA korszerűsítése	52 204 844	0	52 204 844	100
	8.	FALUNAPOK és ADVET rendezvények	1 980 000	534 600	2 514 600	79
	9.	BELTERÜLETI UTAK BURKOLÁSÁNAK TERVEZTETÉSE	1 000 000	500 000	1 500 000	67
	10.	TÉRFEJLESZTÉS	2 000 000	500 000	2 500 000	80
	11.	ISKOLA AKADÁLYMENTESÍTÉS	24 682 987	2 468 999	27 151 986	91
	12.	CIVIL SZERVEZETEK fejlesztési forrásokhoz való segítése	800 000	0	800 000	100
2011. év nyertes pályázatai	13.	PIACTÉR kiépítése	26 363 034	19 305 966	45 669 000	58
	14.	KERÉKPÁRÚT építés Üllés – Baromjárási iskola	65 455 913	7 245 592	72 701 505	90
	15.	ÁLKOTÓIIÁZ áthelyezése	8 123 234	543 128	8 666 362	94
	16.	SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÓ HÁZ kialakítása	37 173 031	4 130 500	41 303 531	90
	17.	Erdélyi utcai SPORTÖLTÖZŐ felújítása és bővítése	11 301 000	5 958 719	17 259 719	65
	18.	KÖZFOGLALKOZTATÁS - OFA	659 130	0	659 130	100
	19.	Közművelődési érdekeltségnövelő pályázat	575 000	500 000	1 075 000	53
	20.	CIVIL SZERVEZETEK fejlesztési forrásokhoz segítése	1 250 000	0	1 250 000	100
pályázatai	21.	DÉRYNÉ KULTURÁLIS KÖZPONT UDVARÁNAK KIALAKÍTÁSA	7 960 995	1 835 014	9 796 009	81
	22.	KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE	23 571 457	1 240 603	24 812 060	95
	23.	MUNKAGÉP BESZERZÉS	7 969 200	0	7 969 200	100
	24.	TANYAGONDNOKI SZOLGÁLAT INFORMATIKAI FEJL.	990 000	132 931	1 122 931	88

2012. év nyertes I	25.	TANYAGONDNOKI SZOLGÁLAT GÉPJÁRMŰ BESZERZÉSE	903 000	387 000	1 290 000	70
	26.	MŰFÜVES PÁLYA KIALAKÍTÁSA	23 940 559	9 403 097	31 343 656	70
	27.	SKATE PÁLYA	0	1 711 960	1 711 960	0
	28.	Közművelődési érdekeltségnövelő pályázat	1 315 000	1 000 000	2 315 000	57
	29.	STARTMUNKA mintaprogramok	29 102 288	0	29 102 288	100
	30.	CIVIL SZERVEZETEK fejlesztési forrásokhoz segítése	12 600 000	0	12 600 000	100
2013. év nyertes pályáz	31.	ÚJ BÖLCSŐDE ÉPÍTÉSE	147 013 143	7 737 753	154 750 896	95
	32.	EU Önerő Alap – Új bölcsőde építéséhez	3 095 014	0	3 095 014	100
	33.	ÖNKORMÁNYZATI KONYHA FEJLESZTÉSE	49 970 129	2 630 007	52 600 136	95
	34.	HORGÁSZTÓ fejlesztése	18 231 990	4 922 637	23 154 627	79
	35.	MOBIL GARÁZSOK BESZERZÉSE	1 962 599	218 100	2 180 699	90
2014. I. félév nyertes pályázat	36.	TANYAGONDNOKI AUTÓK BESZERZÉSE	10 000 000	2 700 000	12 700 000	79
	37.	EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSA ÜLLÉSEN	9 732 190	0	9 732 190	100
	38.	2014. ÉVI FALUNAP (NYÁRINDÍTÓ NAPOK) ÉS ADVENTI RENDEZVÉNYSOROZAT SZERVEZÉSE	11 000 000	2 970 000	13 970 000	79
	39.	CSIGABIGA ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE MEGLÉVŐ ÉPÜLETÉNEK FŰTÉSKORSZERŰSÍTÉSE	26 543 000	11 157 181	37 700 181	70
	40.	Közművelődési érdekeltségnövelő pályázat	1 405 000	1 500 000	2 905 000	48
	41.	KÖZINTÉZMÉNYEK NAPELEMMEL TÖRTÉNŐ ELLÁTÁSA	39 630 956	6 993 698	46 624 654	85
MINDÖSSZESEN:			743 348 003	118 719 364	862 067 367	86

2010.	192006619
2011.	188584247
2012.	122063104
2013.	235781372
2014.	123632025
	862067367

II. HELYZETELEMZÉS

2.1 Az érintett földrajzi terület elhelyezkedése, lehatárolása

Üllés a Dél-Alföldön, Csongrád megyében, Szegedtől 26 km-re helyezkedik el.
A nagyközséget Forráskút, Zsombó, Zákányszék, Ruzsa és Pusztamérges határolja. A település az 5408-as országút mentén helyezkedik el. Kiskundorozsmától való különválásától - 1948-tól 1949 májusáig az Árpádközpont nevet viselte, ettől kezdve viseli a mai községnevet.

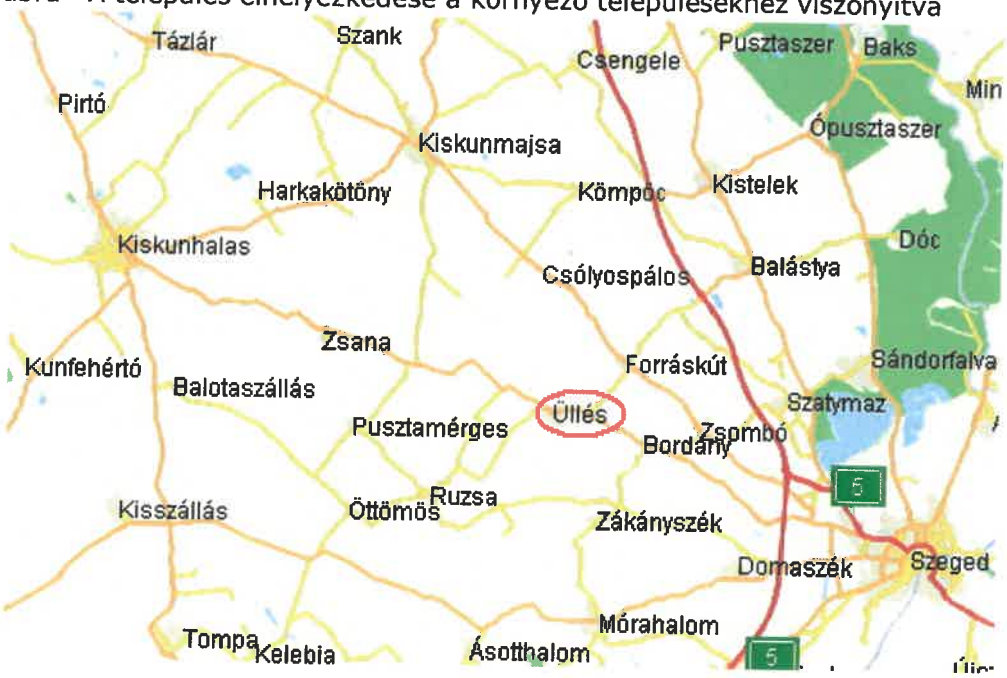
2.1./1. táblázat A program céltelepülése

Település	Régió	Megye	Járás	Kistérség neve	Lakosság-szám
Üllés	Dél-Alföldi	Csongrád	Mórahalmi	Mórahalomi	3022*

Forrás: KSH Helységnévtár, 2014. 01.01. adat

A település területe 4988 ha, melyből 204 ha belterület, 4777 külterület, 7 ha zártkert. A helyi lakosság száma 3022 fő, melynek megközelítően a harmada a külterületi szétszórt tanyákon, döntően Árpáddűlő, Kossuthdűlő, Petőfidűlő, Rózsadűlő területén él (786 fő = 26%). A belterületi lakások száma 991, külterületi lakások száma 477 db.

2.1 /1. ábra A település elhelyezkedése a környező településekhez viszonyítva

Forrás: Topolisz, 2011.

A nagyközség népessége az elmúlt tíz évben 5%-al (159 fő) csökkent.

2.1/2. ábra Üllés közigazgatási területe

Forrás: KÖRINFO

Üllésen a lakóházak száma 1473 db[1], melyek a tíz évvel korábbi adatokhoz képest (1476 db) gyakorlatilag stagnálást jelent. A lakóházak 68%-a található belterületen, egyharmada van külterületen. A nyilvántartott álláskeresők száma 122 fő (KSH Helységnévtár 2014.01.01.), mely 36%-al alacsonyabb a 2010. évi értéknél (173 fő).

2.1/3. ábra Üllés belterületi térképe

Forrás: KÖRINFO

2.2 . Üllés természeti, társadalmi, gazdasági környezete

2.2.1. Természeti adottságok

Üllés természeti környezete az elmúlt években nem változott, ezért az alábbi fejezetek tartalma a korábbi LA21 megfelelő fejezeteivel azonos elemeket tartalmaz.

2.2.1.1. Levegő

Üllésről a levegőminőségi szempontokat vizsgálva elmondható, hogy országos viszonylatban a kedvező helyzetű települések közé sorolható, hiszen a település területén nem található nagyobb káros anyag kibocsátó ipari komplexum. A legnagyobb terhelőnek a közlekedésből származó kibocsátásokat tekinthetjük. Ennek hatásterületén a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, az illékony szerves anyagok (VOC), valamint a szálló por koncentrációk esetenként megnövekedhetnek.

Üllés nem szerepel az Országos Légszennyezettségi Mérőszolgálat automatikus mérőhálózatában, a településhez legközelebbi mérőpontok Kecskemét, ill. Szeged városok területén találhatók.

A településen a fő szennyező forrást az 5408 sz. főút jelenti. A környező területeken a nitrogén-oxidok, kén-dioxidok, és a szálló por mennyisége a forgalomtól és a meteorológiai viszonyoktól függően megnövekedik. Az éves adatok függvényében elmondható, hogy a levegő ülepedő por és egyéb káros anyagainak koncentrációja a határértéket meghaladó értékeket csak ritkán és rövid időszakokban vesz fel.
A térségben a légszennyező anyagok kibocsátása az utóbbi két évtizedben folyamatosan és tartósan csökkent, azonban problémát jelent a külterületi burkolatlan utak magas aránya, ami jelentős porterhelést idéz elő.

Az intézmények mindegyike gázfogyasztásra állt át. A gázfűtésből származó légszennyező anyagok kibocsátása nem mérvadó. Az utóbbi években egyre jelentősebbé vált a lakosság körében a fosszilis tüzelőanyagok használata, mely elsősorban a téli időszakban okoz a levegő minőségében romlást.

2.2.1.2. Víz

Felszíni víz

A község a Dorozsma-Majsai-Homohát része, vízföldtanilag a Tisza folyó jobb parti vízgyűjtőjéhez tartozik. A kistáj területéről a Tiszához ÉNy-DK-i irányban egymással párhuzamosan számos csatorna vezeti le az időszakos belvizeket, a nevezetesebbek: Dong-ér jobb oldali vízgyűjtője, Fehértó-Majsai-főcsatorna, Dorozsma-Majsai-főcsatorna, Domaszéki-főcsatorna, Szikséstói-Paphalmi-főcsatorna, és a Körösséri-főcsatorna hazai részének a bal parti része. A terület általában véve száraz, vízhiányos terület, azonban a 2010.

évben lehullott kb. 900 ml csapadék következtében nagy kiterjedésű belvizes területek alakultak ki.

Az Európai Unióban a 2000/60/EK számú irányelv a vízvédelmi politika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szól, és a hétköznapi gyakorlatban **Víz Keretirányelv** (rövidítve VKI) néven vált közismertté. A VKI szerint a vízgyűjtőkerület képezi a tervezés alapját. A vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet alapján Üllés a **2-20 jelű Alsó-Tisza jobb part** alegységbe tartozik.

2.2/1. ábra Vízgyűjtő tervezési alegységek

Az Üllés közelében lévő mesterséges felszíni vízfolyások ökológiai állapota, potenciálja a VKI besorolása szerint nem éri el a jó állapotot. A 240/2000. (XII.23.) „A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről" szóló kormányrendelet alapján Üllés területe **nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtőterületei közé**.

Üllés nem szerepel a „települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról" szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendeletben a veszélyeztetett települések között.

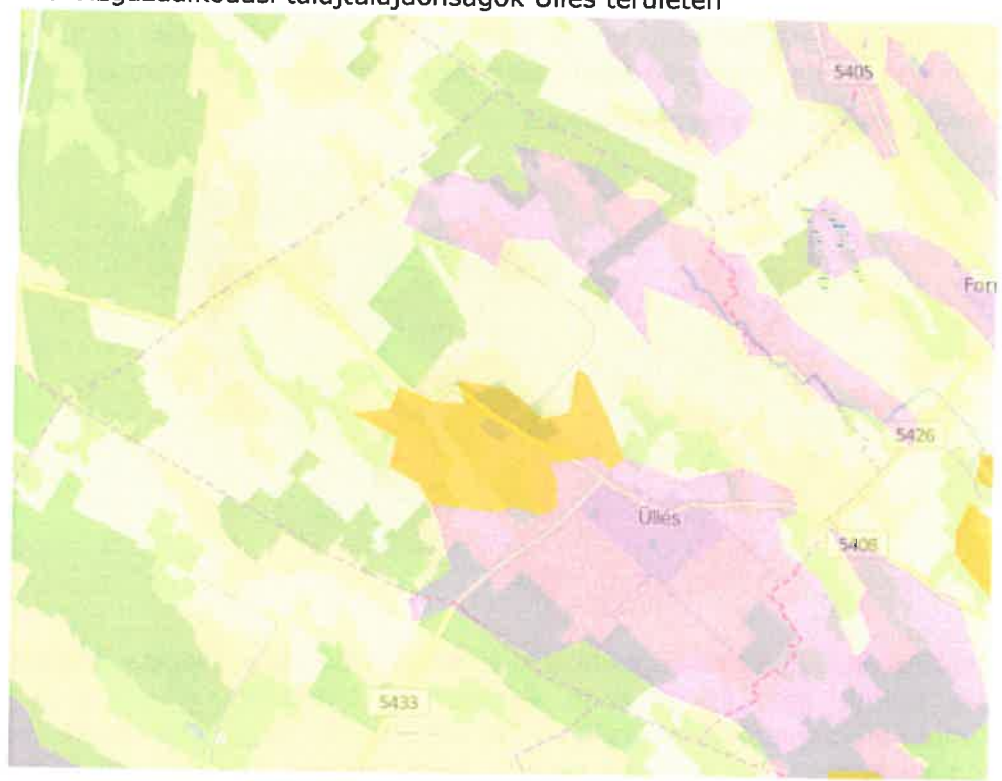
Üllés területe a **Vásárhelyi-terv** keretében megvalósuló árvízi tározók területét **nem érinti.**

Felszín alatti víz

A talajvíz a kistáj nagyobb részén 2 m-nél magasabban található, jelenleg 1 m-en belül van. Kémiai jellege főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A kistáj déli felén a keménység 25 nk° felett van, a szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik.
A rétegvíz mennyisége meghaladja az 1 l/s.km^2-t. A nagyszámú artézi kút mélysége szélsőségesen változó, de általában nagyobb mélységből jelentős vízhozamokat nyernek.
Termálvíz kitermelése is folyik a község területén, 1.500 - 1.000 m körüli mélységben jelenlévő felső pannon hévíztároló réteg megcsapolásával (Ü-8 és Ü-ÉNY-3 sz. kutak).
Üllésen a Kőolajkutató Vállalat fúrásai közben termálvizet talált. Az ÉNY-III. jelű kút meleg vizét ma állattartási telep fűtésére használják.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról érzékeny területeken levő települések besorolása" szerint Üllés közigazgatási területe az **érzékeny területek** közé tartozik.

2.2/2. ábra Vízgazdálkodási talajtulajdonságok Üllés területén

- Igen nagy víznyelésű és vízelvezető-képességű vízgazdálkodású talajok
- Nagy víznyelésű és vízvezető-képességű
- Jó víznyelésű és vízelvezető-képességű
- Közepes víznyelésű és vízvezető-képességű
- Közepes víznyelésű és gyenge vízvezető-képességű
- Gyenge víznyelésű, igen gyenge vízvezető-képességű
- Igen gyenge víznyelésű, szélsőségesen gyenge
- Jó víznyelésű és vízvezető-képességű
- Sekély termőrétegűség miatt szélsőséges
- Víz

Forrás: KÖRINFO

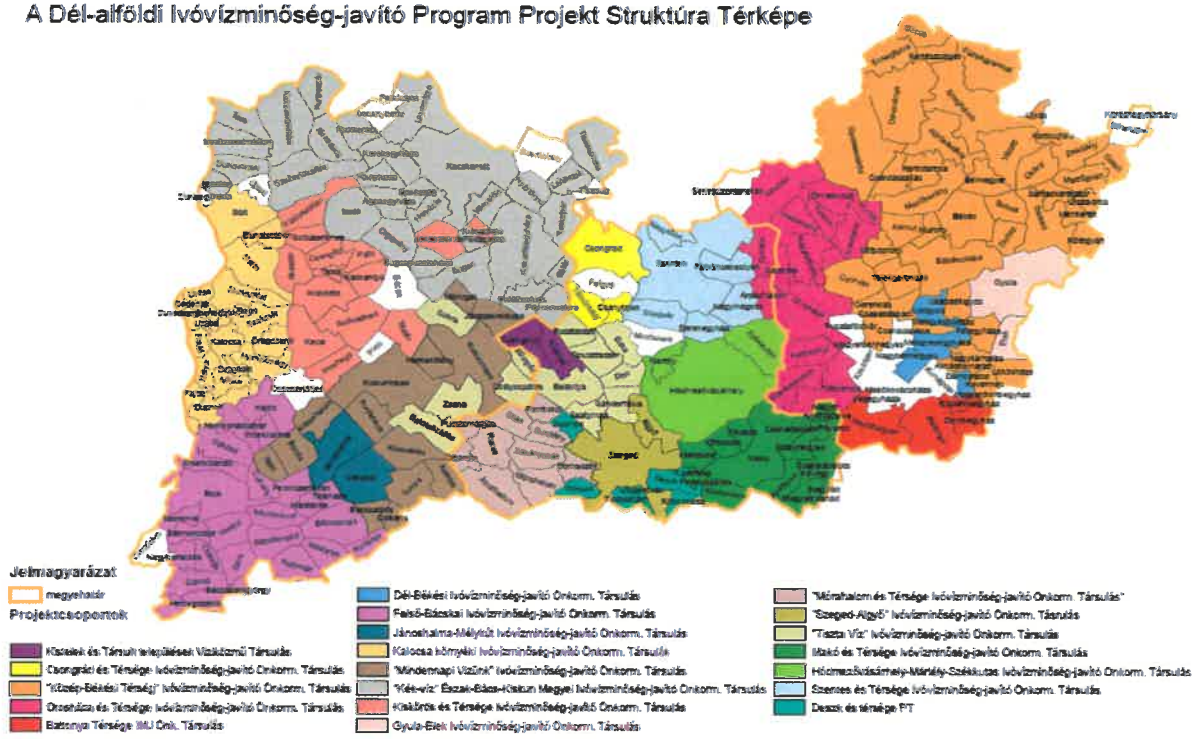
A rétegvíz mennyisége meghaladja az 1 l/s.km^2-t. A nagyszámú artézi kút mélysége szélsőségesen változó, de általában nagyobb mélységből jelentős vízhozamokat nyernek.

Települési vízellátás, ivóvízbázis, vízkezelés, víztározás, vízszétosztás

Üllés nagyközség vízellátása saját vízbázisról, három ivóvíztermelő kúttal került kialakításra, melyből 2 db üzemelő, 1 db üzemen kívül van. A települési ivóvízellátó hálózat hossza 19,7 km, melyen 1 045 db ivóvízbekötés található. Az ALFÖLDVÍZ Zrt. Jelenleg Csongrád megyében 56, Békés megyében 67, Bács-Kiskun megyében 6 és Hajdú-Bihar megyében 1 település víziközmű-szolgáltatási tevékenységét látja el, köztük Üllés nagyközségben is.

Üllés részt vesz a Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Programban, mely biztosítja a település belterületi lakossága számára az EU normáknak megfelelő ivóvíz ellátását.

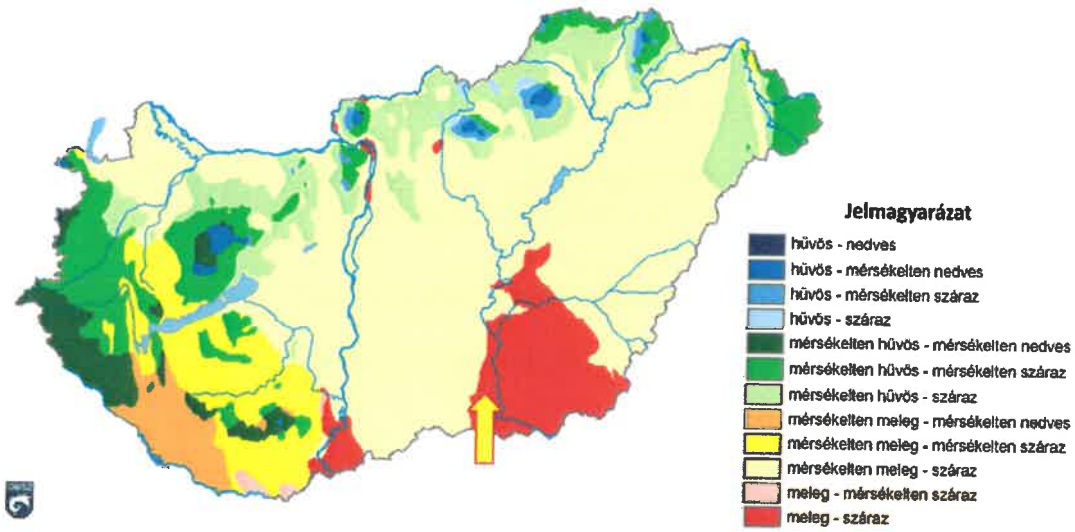
2.2/3. ábra A Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Program Projekt struktúra térképe

2.2.1.3. Éghajlati sajátosságok

Üllés nagyközség éghajlata szélsőségesen kontinentális jellegű, melyre a forró nyár, a kemény téli fagy, valamint az egyenetlen csapadékeloszlás jellemző, amely sokszor eredményez aszályos időszakot. A téli és kora tavaszi fagyok, valamint az egyre gyakrabban megjelenő belvizek a fő megélhetési forrást biztosító kertészeti és őszibarack ültetvényeket veszélyeztetik.

2.2/4. ábra Üllés éghajlata

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Az uralkodó szélirány északnyugati. A tavaszi időszakban a gyakori és erős szél által kialakuló homokverés komoly károkat okoz az ültetvényekben, a defláció földutakat is rombolja.

Üllés területére a száraz-meleg időjárás jellemző.

Az országos átlagnál magasabb napsütéses órák száma és a középhőmérséklet egyaránt kedvez a korai zöldségtermesztésnek:

Évi középhőmérséklet	10.5-10.7 °C
Napfénytartam	2080-2090 óra
Legmelegebb nyári hőm.	34.2-34.7 °C
Legalacsonyabb téli hőm.	-16, -16,5°C
Évi csapadék átlaga	520-550 mm
Fagyos napok száma	80-90 nap
Hótakarós napok száma	30-32 nap
Aridítási index	1,17-1,28 (száraz jelleg)
Uralkodó szélirány	É, ÉNY
Átlagos szélsebesség	3 m/s

A homoktalajok csekély hőtároló képessége miatt a hőmérséklet napi és éves ingadozása fokozottan jelentkezik.

2.2.1.4. Földtan, talajadottságok

A település területének kialakulása során egy hozzávetőleg egy km vastagságú folyóvízi üledék-réteg rakódott le, 4-5 km vastagságú tengeri üledékes rétegre. Ezt követően a száraz,

víz által elhagyott területekről a szél futóhomokot fújt ki, amely felhalmozódott a Duna-Tisza közén és az uralkodó széliránynak megfelelően ÉNY-DK irányú buckasorokba rendeződött.

A felszín és felszín közeli rétegek homokból és löszből állnak, egyes mélyebb részeken homokos vályogtalaj jellemző, néhol agyagos foltokkal keveredve. A rossz vízmegtartó képesség és az alacsony humusztartalom miatt a talaj termékenysége gyenge, a műveletlen területek nagy részén a talajtípusra jellemzően állandó növénytakaró nem tud kialakulni. A talajban lévő kevés szerves anyag helyenként gyorsan ásványosodik. A termőtalajok átlagos aranykorona értéke igen alacsony, csupán 10,2 AK.

2.2.1.5. Élővilág és természetvédelem

Üllés közigazgatási területe a **Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság** illetékességi területébe tartozik.

Növényzet

A Duna-Tisza közén elterülő nagy összefüggő homokterületek vegetációja igen változatos. A község területének felszínét homok borítja, csakúgy, mint a Duna-Tisza közti hátság többi részét, s a terület felszíne itt enyhén hullámosnak mondható.

Üllés település külterülete túlnyomórészt mezőgazdasági terület, de a művelés alatt álló szántó ill. kert hasznosítású részeken kívül nagyobb, „természetközeli" állapotú rét és legelő területek, valamint kisebb-nagyobb telepített erdők is megtalálhatók. Nagyobb összefüggő erdőterületek a Rózsa-dűlőben, valamint a belterülettől nyugatra, a Petőfi-dűlő határán, ill. az igazgatási terület déli részén, a Kossuth-dűlőben találhatók. A két nagyobb területű erdő - a Rózsa- és Petőfi-dűlőben - gazdasági rendeltetésű és az Ásotthalmi Erdőgazdaság felügyelete alá tartozik. A Kossuth-dűlőben található erdősáv pedig védelmi szerepet tölt be.

Állatvilág

A terület rovarvilága rendkívüli gazdagságot mutat. Az utóbbi évek vizsgálatai több mint 100 kabócafajt, valamint 350 bogárfajt mutattak ki. Megtalálhatók olyan nagytermetű futóbogár fajok is, mint a ragyás futrinka, a mezei futrinka és az aranypettyes bábrabló.

Kétéltűek közül fellelhetők a levelibéka, ásóbéka, kacagóbéka, zöld varangy ill. a kecskebéka is. A vizesgödrök és csatornák táján megfigyelhető hüllő fajok a vízisikló és a mocsári teknős.

A terület madárvilága rendkívüli gazdagságot mutat. A nagy egyedszámú nádirigó mellett megtalálható itt a sárga- és barázda billegető, a bölömbika, a szürke- és kanalas gém is. A mocsaras területeken fészkel a bíbic, valamint a cankó. A nedves réteket határoló, magasabb fekvésű területeken él a pacsirta, fürj és a fácán. Az üllési terület leggyakoribb ragadozó madara a vörös vércse. A semlyékben ősszel és tavasszal táplálkoznak a pólingok és a darvak. A kis erdőfoltokban fészkelő madárfaj az örvösgalamb, őshonos itt a vadgerle, emellett fellelhető a balkáni gerle, a kakukk, kuvik és a szalakóta is. Romos tanyák körül él a búbos banka, a gyümölcsösök jellegzetes madara pedig a zöld küllő és a seregély. Nagy

fajgazdagságban fészkelnek az énekesmadarak is.
A község élővilága emlősökben is gazdag, itt él a sün, vakond, erdei- és mezei cickány mellett a mezei nyúl, számos egérfaj (güzüegér, törpe egér, pirók egér), hörcsög, mezei pocok, valamint a róka, a nyest, a görény, a menyét, a vaddisznó és az őz is. Váltóvadként gímszarvas is előfordult már.

Védett természeti területek
A 20/2003. (XI.27) Kt.sz. rendelet az egyes természeti értékek védetté nyilvánításáról így rendelkezik:
„(1) Védetté nyilvánítja és helyi jelentőségű természetvédelmi területté jelöli ki Üllés nagyközségben az „Üllési rét" elnevezésű területből a műút öblében lévő területet."(hrsz.:067/229; 4 ha-1480 m2).
Üllés igazgatási területén cca. 100 lelőhelyet és régészeti érdekeltségű területet tartanak nyilván különböző időszakokból. A kulturális örökség védelméről szóló – 2001. évi LXIV. – törvény értelmében a régészeti lelőhelyek általános védelem alatt állnak.
Természetvédelmi rendszer részét a Natura 2000 és az ökológiai folyosó elemei képezik Üllés térségében. Turisztikai szempontból is jelentős területek közé tartozik a Horgásztavi tanösvény, mely Kiskunhalas irányában a Battancs-tanyánál leágazó dűlőútra letérve kezdődően, a Horgásztó környezetében került kialakításra. Hossza körülbelül 3 km, mely kényelmes, természetjáró sétával 1-1,5 óra kellemes kikapcsolódást nyújt. A tájékozódást állomásjelző táblák könnyítik, melyek a fellelhető tájbéli értékekről (pl.: szibériai nőszirom) is ismertetővel szolgálnak.
Az Erdei iskola, a horgásztó és a jól megközelíthető telepített erdők természetvédelmi szempontok mellet szintén értékes turisztikai vonzerőt jelentenek.

Védett területek, épületek
Üllés nagyközség belterületén jellegzetes építészeti formák ill. műemléki értékek nem találhatóak, tekintettel a település fiatal voltára. Ellenben a tanyavilágban a külterületen jellegzetes és szép népi-építészeti formák ill. emlékek vannak jelenleg is. A Településrendezési Terv két külterületi iskola helyi védelemben való részesítését irányozza elő:

- Baromjárási iskola (hrsz.: 081/18)
- Kara-homoki iskola (hrsz.: 048/2)

Mindkét hajdani iskolaépület közösségi, rekreációs célú hasznosítása indokolt, a környező területek megfelelő gondozásával. A Baromjárási iskola felújítására a sikeresen megpályázott KEOP-3.3.0. „Az Erdei iskola infrastrukturális fejlesztés" című pályázat adott lehetőséget. A projekt célja az erdei iskola infrastrukturális fejlesztése volt, melynek hosszú távú eredménye az, hogy szélesebb körből is képes legyen az iskola fogadni a vendégeket, biztosítva ezzel hosszú távú fennmaradását is. A kül- és beltéri épületrekonstrukció során korszerűsödött az épület szennyvízkezelése, az energia ellátása (központi fűtés, pellet tüzelésű kazán, napkollektor, napelemes világítás), cserére kerültek a nyílászárók, ezáltal nem csak idény-jelleggel tud majd az intézmény vendégeket fogadni, valamint korszerűsödött a terepi foglalkozásokhoz szükséges eszközök köre. A mozgáskorlátozottak igényeit figyelembe véve az épület akadálymentesítése is megvalósult.

A 64/2004 (IV.15.) „A területfejlesztés kedvezményezett térségeinek jegyzékéről" szóló Kormányrendelet szerint **a Mórahalomi-kistérség a hátrányos helyzetű kistérségek közé tartozik.**
A 240/2006. (XI.30.) „a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről" szóló Kormányrendelet szerint Üllés **a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések** közé tartozik.
A 311/2007. (XI.17.) „A kedvezményezett térségek besorolásáról" szóló Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján **a Mórahalmi kistérség hátrányos helyzetű.**
A VÁTI által a KEOP pályázatokhoz 2007-ben készített „Területfejlesztés Szempontjából Kiemelt Térségek és Települések listája" szerint Üllés település a"Nem mondunk le senkiről" és a Tanyák alkategóriába tartozik, így **területfejlesztés szempontjából** (TeKTT) **kiemelt térségek és települések közé tartozik.**

2.2.2. Társadalmi környezet felülvizsgálata

2.2.2.1. Népesség, demográfiai trendek, társadalom összetétele

Népesség[1]

Üllés teljes igazgatási területe 4993 ha.

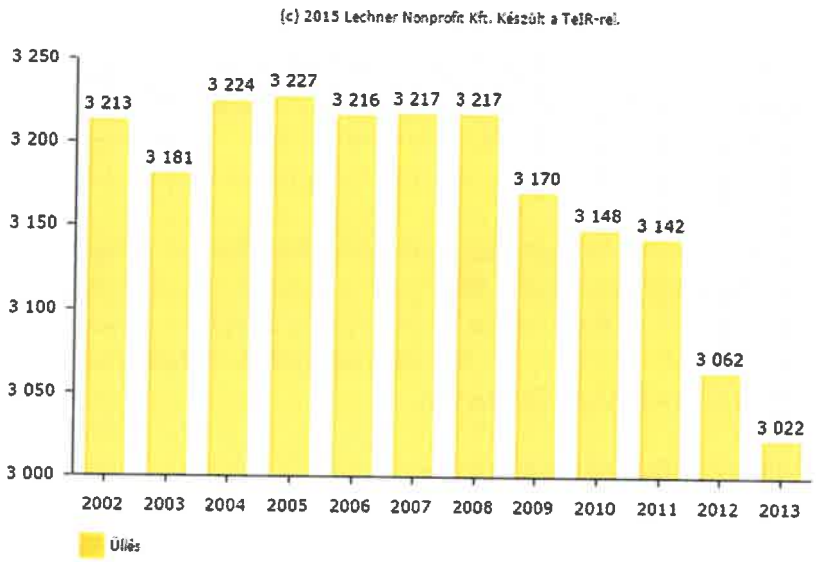
2.2./1. táblázat: a lakónépesség és lakások számának változása az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) (fő) 2004-2014. időszakban

(Forrás: KSH Helységnévtár, 2014.)

Időpont	lakónépesség fő	lakások száma db	területe ha
2014.01.01	3 022	1 473	4 993
2013.01.01	3 062	1 473	4 993
2012.01.01	3 091	1 470	4 993
2011.10.01. (a népszámlálás időpontjában)	3 113	1 468	4 993
2010.01.01	3 170	1 525	4 988
2009.01.01	3 217	1 520	4 988
2008.01.01	3 217	1 504	4 988
2007.01.01	3 216	1 493	4 988
2006.01.01	3 227	1 486	4 988
2005.01.01	3 224	1 480	4 988
2004.01.01	3 181	1 476	4 988

[1] A KSH Statinfo adatbázisában, illetve a KSH Helységnévtárban szereplő demográfiai és népesség adatok nem egyeznek meg, ezért az adatok mellett a forrást is feltüntetjük.

2.2/5. ábra lakónépesség (fő)

Demográfiai trendek

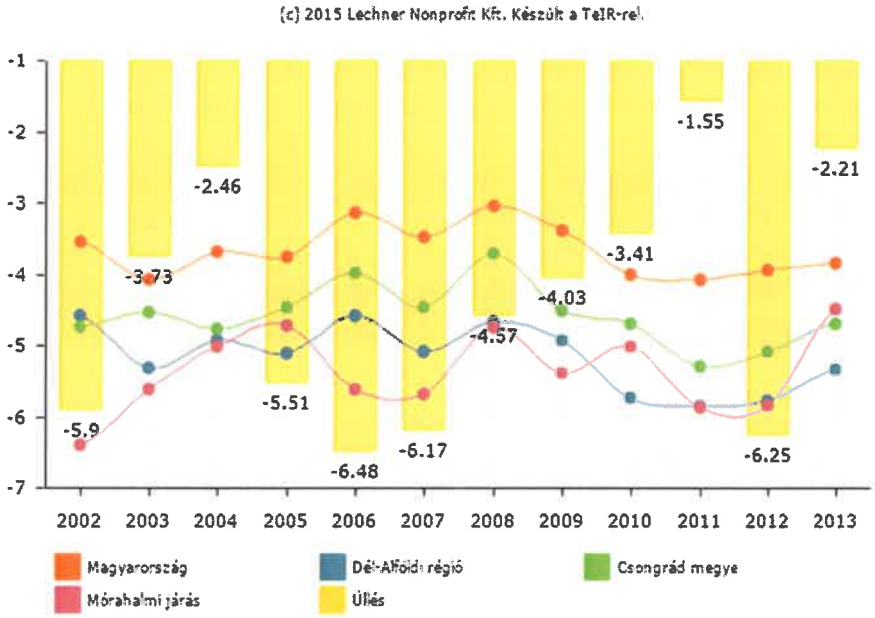
Üllés népessége az alábbiak szerint változott:

2.2./2. táblázat (Forrás: KSH Statinfo)

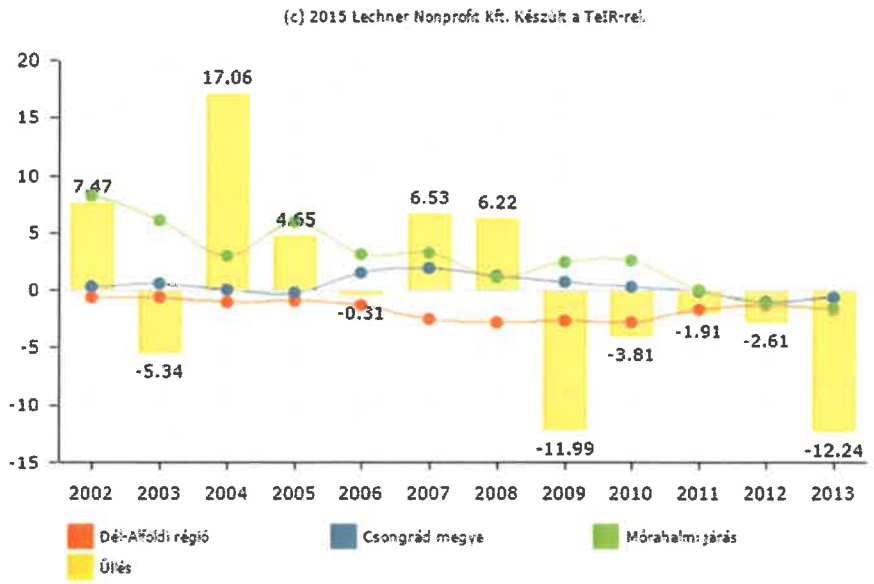
Időszak	Élveszületések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Állandó odavándorlások száma (eset)	Állandó elvándorlások száma (eset)	Állandó népesség száma (fő)
2010. év	19	30	60	50	3222
2011. év	32	37	58	57	3221
2012. év	16	36	54	64	3202
2013. év	26	33	39	80	3168

Mint látható, **a település népessége folyamatosan csökken**, mely a születések/halálozások és az odavándorlások/elvándorlások kedvezőtlen arányának tudható be. A születések és halálozások aránya a nagyobb területi egységeknél kedvezőbb, a vándorlási egyenleg pedig 2009. évtől jelentősen kedvezőtlenebb értéket mutat.

2.2/6. ábra A természetes szaporodás/fogyás adatainak viszonya az országos, megyei, regionális és járási adatokhoz

2.2/7. ábra Az odavándorlás/elvándorlás adatainak viszonya az országos, megyei, regionális és járási adatokhoz

Az öregedési index, azaz a 65-x évesek és a 1-14 évesek aránya **1,4**, mely az országos 1,22 –es értéknél is kedvezőtlenebb elöregedési tendenciát mutat.

Társadalom összetétele

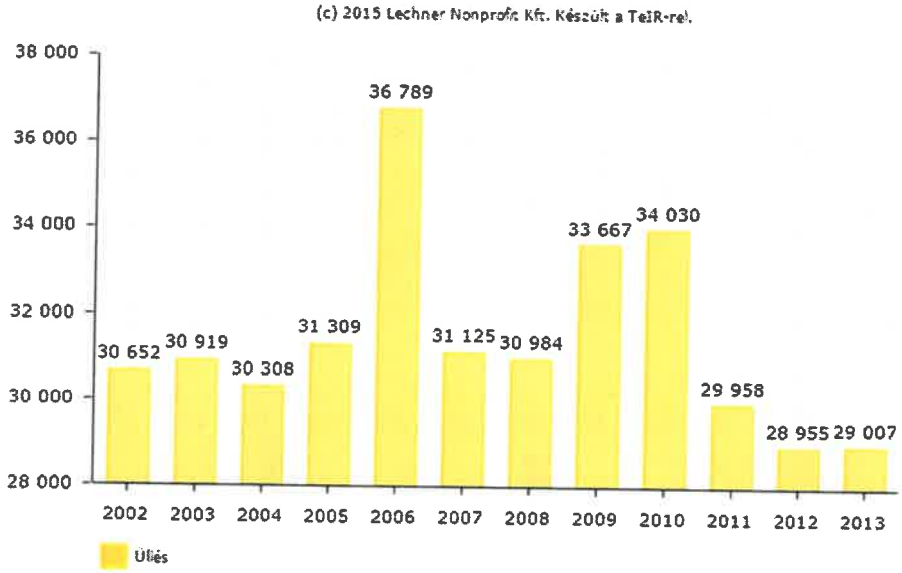
A település lakosságának 90,3 %-a magyar nemzetiségű, azonban a 2011. évi népszámlálás alkalmával a népesség 9,6 %-a nem kívánta megjelölni származását. A válaszolók közül azonos arányban - 0,3% - vallotta magát roma, illetve román származásúnak, 0,6% nem hazai származást jelölt meg, míg szintén azonos arányban - 0,1%-ban - bolgár és horvát, 0,5%-ban német és 0,2%-ban szerb nemzetiségűnek jelölte meg magát.

A lakosság vallási összetételében túlnyomórészt (70,0%-ban) a római katolikus vallás dominál, azonban a megkérdezettek 18,8%-a nem jelölte meg vallását. A válaszolók közül 8,2% nem tartozik egyik vallási közösséghez, felekezethez sem, míg 1,4%-uk egyéb közösséghez tartozik. A református vallás hívei a lakosság 1,5%-át, a görög katolikus vallásé 0,1%-át, míg az evangélikusok a lakosság 0,1%-át teszik ki.

Egészségügyi és szociális ellátás

A településen élők ellátását 2-2 háziorvos és körzeti ápolónő biztosítja, emellett 1 fogorvosi körzet is működik. A mórahalmi Móra-Vitál Kht kihelyezett laboratóriumi telephelye segíti munkájukat. A 2 háziorvosi körzet működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítottak, a háziorvosok megfelelő szakvizsgával rendelkeznek, a munkavégzésükhöz szükséges technikai feltételek biztosítottak, mindemellett igen leterheltek. A háziorvosi ellátásban részesülő esetszám 28-29 ezer/év, a rendelésen megjelenők száma 27636 eset, a lakáson történt betegellátás pedig 1371 eset volt 2013. évben (KSH).

2.2/8. ábra A háziorvosok betegforgalma

Üllés területén kettő védőnői körzet működik.

A gondozottak ellátását nehezíti a külterületi gondozottak igen magas aránya, mely az összes gondozottak számának 25 %-a. A tanyák megközelítése nehézkes.

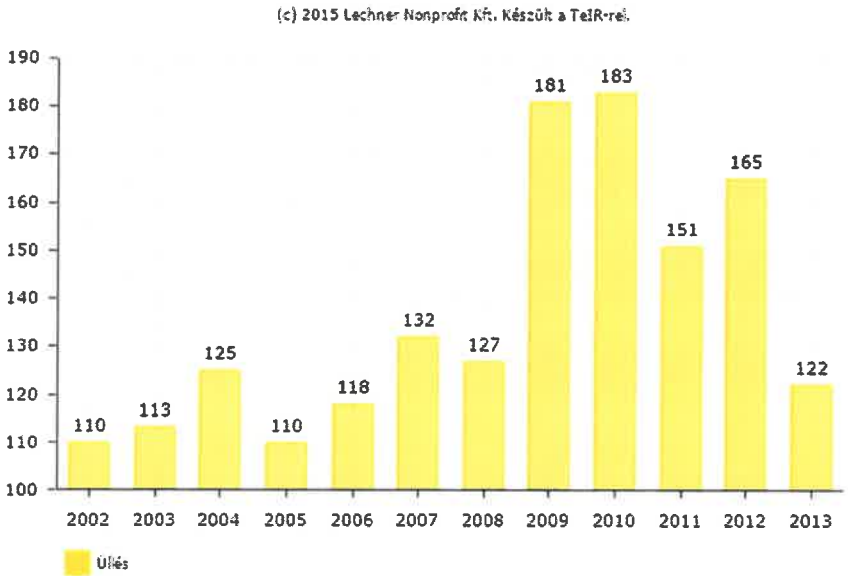
Az önkormányzat 2015-ben 21. alkalommal rendezte meg az Egészségvédelmi Hetet, mely a szűrővizsgálatok széles kínálatával várta az érdeklődőket.

Üllés Nagyközség Szociális Szolgáltatásfejlesztési koncepciója részletesen foglalkozik a külterületen élők ellátási kérdéseivel: „Az elmúlt 40 évben Üllésen a külterületi és belterületi lakosok aránya megfordult. Ma már a lakosok 73,3 %-a belterületen él, ahol az infrastrukturális ellátottságot magasabb szinten lehet biztosítani. Jelenleg külterületen az összlakosság 26,7 %-a él, ahonnét a belterületen lévő infrastrukturális szolgáltatások nehezen érhetők el. A csökkenés mértéke lassul a jövőben, feltételezhető, hogy 22-25 % között fog beállni. A szociális ellátások tervezése során kiemelt figyelmet érdemel a külterületi népesség, mivel átlagos életminősége, lakhatási színvonala, egészségi állapota, foglalkoztatottsága, iskolázottsága fokozottan igényli azt."

Gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság[2]

A 105/2015 (IV. 23.) Korm. rendelet szerint Üllés nagyközség **nem** tartozik a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett, valamint a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések körébe.

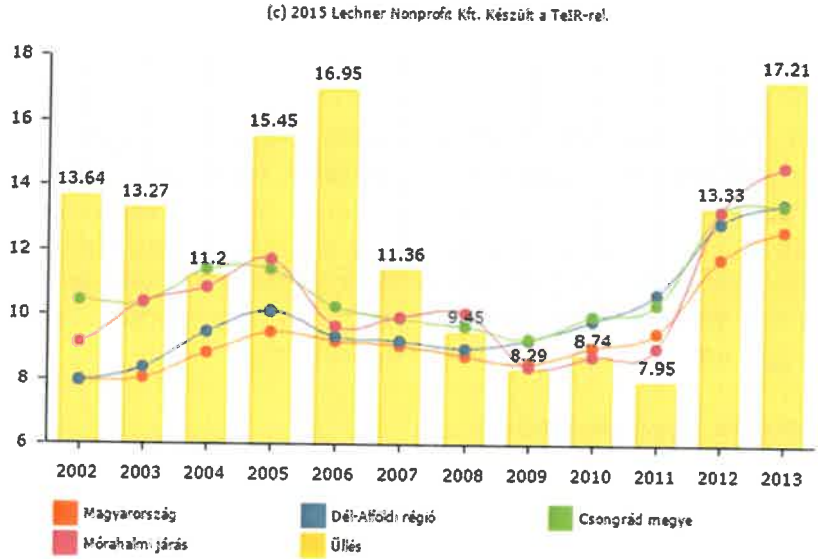
2.2./9. ábra Regisztrált munkanélküliek száma (fő)

[2] Ábrák forrása: TEIR

A településen regisztrált munkanélküliek száma 2009-2012. években jelentősen meghaladta a korábbi évek adatait, mely problémát a jövőbeni fejlesztési irányok kijelölésekor figyelembe kell venni.

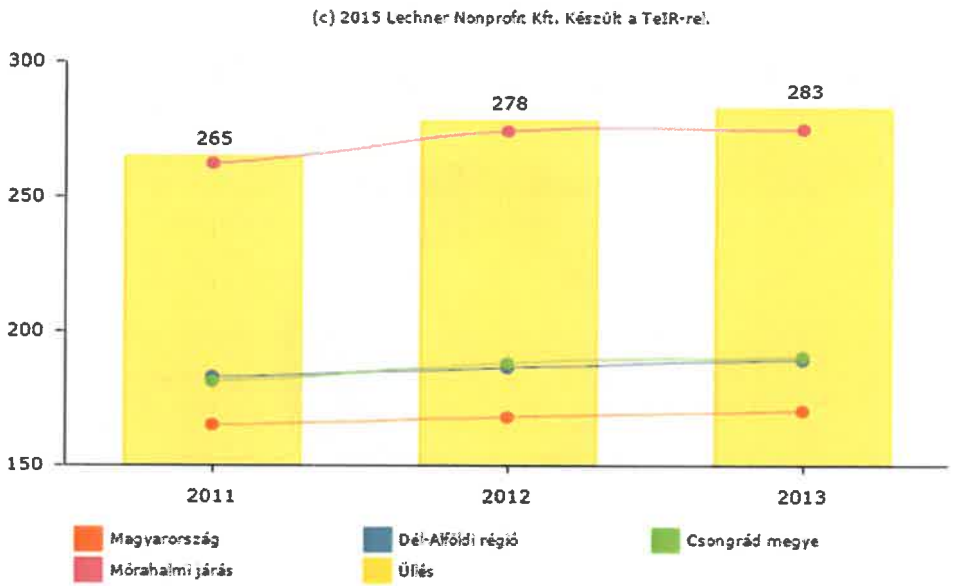
2.2/10. ábra Pályakezdő munkanélküliek aránya (%)

A településen a regisztrált munkanélküliek száma 122 fő, mely az elmúlt évek elég magas értékéhez viszonyítva kedvezőbb.

2013. évben a regisztrált gazdasági szervezetek száma 883 db, melyből 679 a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat nemzetgazdasági ágakban található.

2.2/11. ábra Regisztrált gazdasági vállalkozások száma **ezer lakosra**

Üllés területén a regisztrált vállalkozások száma az elmúlt években kismértékben nőtt.

Erdőgazdaság

Üllés területén 320,68 ha (~19%) erdőterület található, amely a Potyondi Vadásztársaság kezelésében van. A települést körülölelve a belterülettől DK-i, ÉNY-i és DNY-i irányban több telepített erdő terül el: Bohn-erdő, Potyondi erdő, Üllési erdő. Az erdőterületek faállományát döntően az akác, nyár és telepített fenyő alkotja, de az utóbbi időben előtérbe került a rövid vágásfordulójú, energetikai ültetvények telepítése. Az erdőterület mennyiségének növelését gazdasági és ökológiai indokok egyaránt alátámasztják.

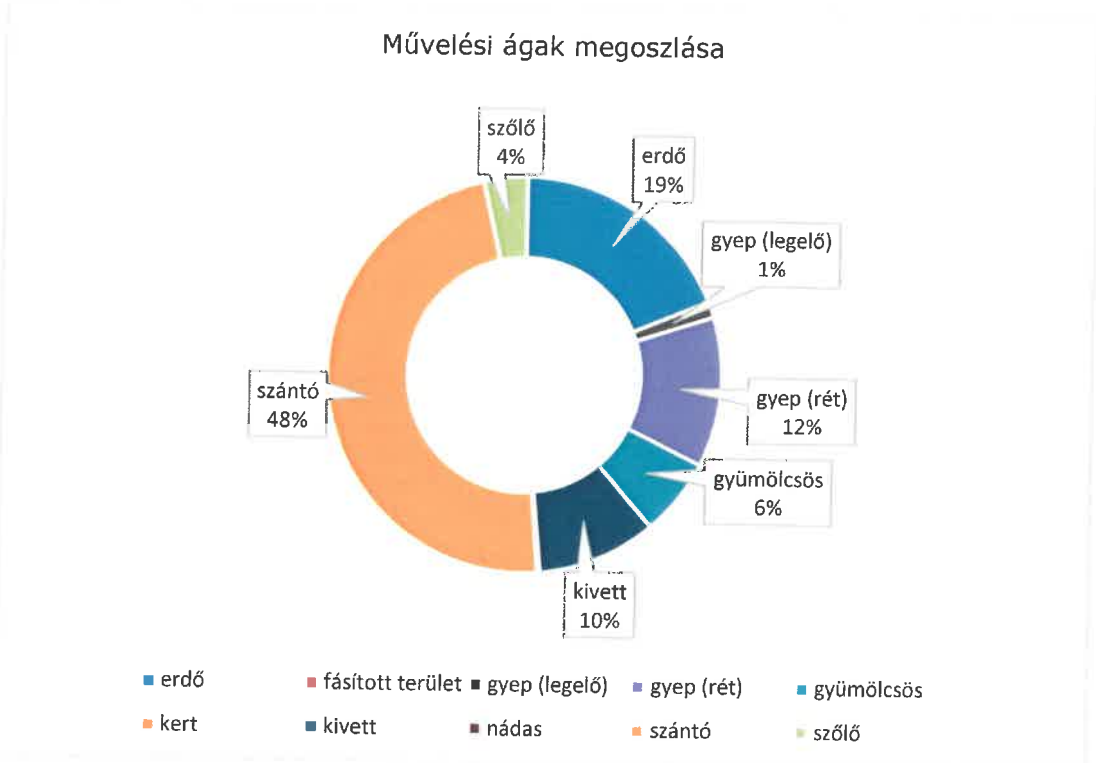
Halászat

A nagyközség egyetlen felszíni vize a település központjától ÉNY-i irányban, a Kiskunhalas felé vezető út mellett található horgásztó. Területe 7 ha, víztartalma 150.000 m^3. Halállományának bővítését célozva az évente telepített 20-25 q halmennyiség.

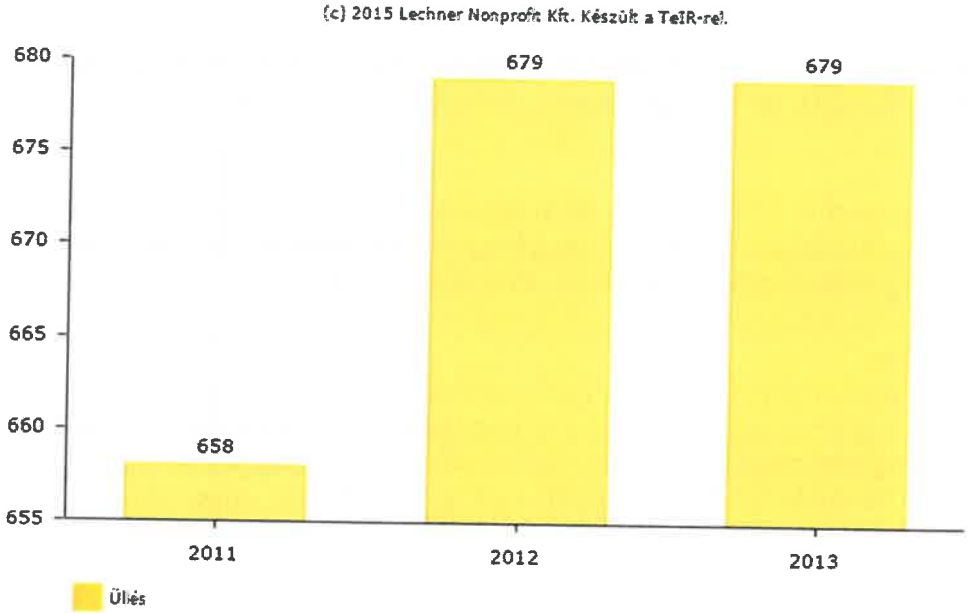
Mezőgazdaság

A mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek bejelentési kötelezettséggel rendelkeznek a szakhatóságok, így a környezetvédelmi felügyelőség felé, a tevékenységükből származó környezetterhelés esetleges szennyező hatása tehát jobban nyomon követhető, a megelőző és kárenyhítő tevékenységre ezek a gazdálkodó egységek nagyobb figyelmet fordítanak.

2.2./12. ábra Termőterületek művelési ágak szerinti megoszlása (Forrás: Takarnet)

2.2./13. ábra Mezőgazdaságban működő vállalkozások száma db

A helyi gazdaság szinte egyoldalúan mezőgazdasági jellegű. Üllésen 2010. évben 691 db egyéni gazdaságban 1319 fő volt a munkát végző családtagok száma (KSH). A termőföld döntő hányada (2713,655 ha) az egyéni gazdaságok művelésében van. Mezőgazdasági

tevékenységet összesen 1 gazdasági szervezet folytat, a használatában lévő földterület 40,727ha.
A szolgáltatások és a kereskedelem is elsősorban a mezőgazdaságot és az abból élőket szolgálja ki. A legmeghatározóbb helyi gazdaság az AGRÓNA Szövetkezet. A cég alapvető profilja zöldség-gyümölcs felvásárlás, feldolgozás, illetve kertészet.

A külterületen jellemző a tanyás beépítés. A különböző méretekre osztott, gyakran elaprózott családi gazdaságként működő földrészleteken a szántóföldi növénytermesztés a legelterjedtebb, de jellemző a szőlő- és gyümölcsültetvény, valamint a gyep- és erdőgazdálkodás is.

Ipar
A településen található 2 db Tüzép telep, egy szárítóüzem, egy szikvízüzem, 3 db építőipari tevékenységet folytató vállalkozás, egy benzinkút, egy papírfeldolgozó üzem, egy zöldség és gyümölcs felvásárló és csomagoló üzem és egy Mol gázüzem. Az ipari foglalkoztatás és a kereskedelem terén pozíciót szerzett vállalkozások között meg kell említeni a MOL Rt Gázüzemét, a Mar-Mon Bt-t, a Stabil Sped Papírhulladékfeldolgozót, a Doma-Food Bt-t (szárítózüzem), a Bozsity Bt-t, Coop Szeged Zrt-t, a szolgáltatás terén pedig a Postahivatalt és a Partiscum XI. Takarékszövetkezetet.

2.2./14. ábra A mezőgazdaságon kívüli regisztrált vállalkozások száma

Az adat a gazdasági tevékenységek 2008. január 1-jétől érvényes egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR '08) alapján került gyűjtésre, ezért a korábbi évekkel egy idősorban nem összevethetők. A KSH ezen adatok közlését 2 éves késéssel hozza nyilvánosságra, mivel azok statisztikai vagy adóforrásokból utólag beszerzett, tényleges tárgyévi adatok, melyeket a tárgyévi adóbevallások feldolgozása után bocsát a KSH rendelkezésére a NAV.

Turizmus

Az Üllésre látogató vendégeket a Bozsity Vendégház, a Papp vendégház és a Farkas Vendégház fogadja.

A község első templomát 1900. június 16-án szentelték fel Páduai Szent Antal tiszteletére.

A Szent Antal templom miseidőben, egész évben látogatható.

Üllés nagyközség közel fél évszázados múltra visszatekintő népművészeti hagyományőrzését, a kézműves mesterségek gyakorlását a 2001 áprilisában megnyitott Alkotóház mára már szervezett keretek között biztosítja. Itt heti rendszerességgel szakemberek és helyi alkotók tartanak foglalkozásokat. Üllés a Homokháti Kistérségben jelentős szerepet tölt be a hagyományőrzés, hagyománytisztelet megvalósításában. Évente alkotótábort szerveznek, melyet nemcsak a régióból, de az ország más tájairól is érkező látogatók nagy érdeklődéssel fogadnak. 2007. évben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara több alkotó munkáját "Magyar Kézműves Remek" címmel ismerte el.

A Helytörténeti Ház épületében folyamatos kiállítás várja az ide látogatókat. Itt a hagyományos népi elemek felelevenítésére "Alföldi tisztaszoba" és "Korabeli tanterem" került kialakításra. Vitrinekben apró használati tárgyak, ékszerek, érmék őrzik a múlt emlékeit.

A Milleniumi Emlékoszlop az Ezredforuló tiszteletére készült. A faragott, díszes faoszlop a település központjában elhelyezkedő parkban található.

A községet Kiskunhalas irányában elhagyva található az egykor tanyasi iskolaként működő Baromjárási iskola épülete, mely az elmúlt években felújításra került, így mára 30 fő befogadására, szállásolására alkalmas, Erdei iskolaként várja az itt megpihenni vágyókat.

A horgásztó körül hagyományosan minden év május 1-jén Horgászverseny kerül megrendezésre.

A Tanösvény Kiskunhalas irányában a Battancs-tanyánál leágazó dűlőútra letérve kezdődően, a Horgásztó környezetében került kialakításra. Hossza 3 km, mely kényelmes, természetjáró sétával 1-1,5 óra kellemes kikapcsolódást nyújt.

Civil szervezetek

A településen működő civil szervezetek és alapítványok az alábbiak:

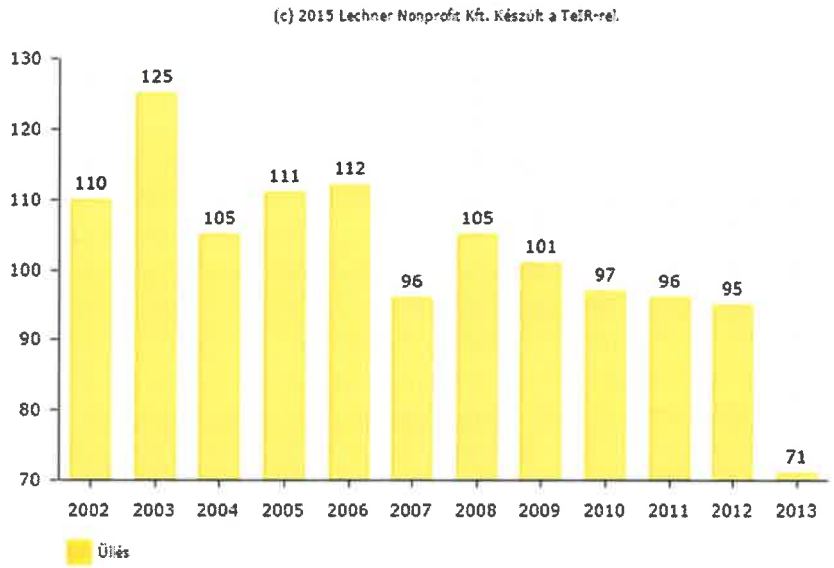
- Alkotóház
- Asszonytorna
- Árpád Horgászegyesület
- Árpád-Központ Hagyományőrző és Kulturális Alapítvány
- Diákönkormányzat
- FONÓ Alapítvány
- FONÓ Néptáncegyüttes
- Remény Nagycsaládosok Egyesülete
- Suli Alapítvány
- Szülői Munkaközösség
- Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület
- Üllés nagyközségi Tűzoltó Egyesület
- Üllési Ifjúsági Sportegyesület
- Üllési Női Kézilabda Sportegyesület
- Üllési Polgárőr Egyesület

- Iskolaszék - Óvodaszék
- Máltai Szeretetszolgálat Üllési csoportja
- Nyugdíjas Klub
- Potyondi Vadásztársaság
- Üllési Sakkszakosztály
- ZÖLDÜ(L)LÉS Környezetvédő Egyesület Életmód klub

Oktatási és kulturális intézményekkel való ellátottság

Üllésen található a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde, a Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, a Déryné Kulturális Központ, valamint ezen belül a Községi Könyvtár és a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központja Üllési Tagintézmény.
A település alapellátása biztosított az itt lakó népesség számára, az intézményi ellátottság jó színvonalú. Többek között posta, pénzintézet, gyógyszertár, okmányiroda, bankautomata áll a lakosság szolgálatában.
Az iskolai étkeztetést, a szociális étkeztetést, valamint a munkahelyi vendéglátást az Üllési Önkormányzati Konyha biztosítja.
A sportolás feltételeit az iskolaépülethez tartozó Tornaterem biztosítja. Az épület kihasználtsága csaknem teljes, mivel az intézményi testnevelés órák és a külön foglalkoztatások mellett rendszeres felnőtt sporttevékenység helyszíne is. A sportolni vágyóknak a tornaterem mellett a sportpályák és a játszóterek is rendelkezésre állnak. Az önkormányzat 2007-ben a központi iskola mögötti területet sportpálya céljára megvásárolta. A befektetés célja egy új, korszerű sportkomplexum megvalósítása, melynek első mérföldköveként 2012-ben műfüves pálya került átadásra. A sportrészleg bővülését eredményezte a 250 m2-es skate pálya kialakítása is.

2.2./15. ábra Óvodába beírt gyermekek száma fő

A bölcsődei férőhelyek száma 12, a bölcsődés kisgyermekek gondozásában 3 fő szakképzett

kisgyermeknevelő vesz részt.

Az épített környezet elemei

Belterület

Üllés falusias jellegű település.

A település zöldfelületi rendszere a külterületi erdőkből, a nagy kiterjedésű természeti területekből, vízfolyásokat, utakat kísérő zöldsávokból, fasorokból, valamint a belterületi parkokból és nagy zöldfelületekkel rendelkező intézményterületekből (sport, temető, kegyeleti park, oktatási intézmények, stb.) tevődik össze.

A nagyközség belterülete rendezett, a házak előtti zöldfelület gondozott, egységes településképet mutat. A lakóingatlanok előtti utcafronton az egész településre jellemző a virágoskert, pázsit, évelő cserjék, örökzöldek, fák ültetése.

Az épített környezet értékei

Üllés nagyközség belterületén jellegzetes építészeti formák ill. értékek nem találhatók, tekintettel a település fiatal voltára. Az 1950-es években jellemzően nyeregtetős házak épültek, majd az 1960-as évektől a modernebb és tágasabb sátortetős házak terjedtek el. Az 1970-es években megkezdődött nagyarányú lakásépítés jelentősen átformálta a község arculatát.

A tanyavilágban a külterületen jellegzetes és szép népi-építészeti formák ill. emlékek vannak jelenleg is. A mindinkább elszaporodó „hobbi tanyákon" ezeket az épületeket a tulajdonosok gondosan ápolják, és helyreállítatják, mellyel megőrzik ezeket a jellegzetes alföldi tanyaegyütteseket. A külterületre vonatkozó építési szabályozás célja ezen építészeti értékek fenntartása, a tájidegen, divatirányzatokat követő épületek visszaszorításával.

Infrastruktúra

Közúthálózat

A belterületet az 5408. jelű út szeli ketté, hozzá csatlakoznak a szilárd burkolatú utak. A belterület ÉNY-i részén az 5433. jelű út csatlakozik be az 5408. jelű útba. A belterületi úthálózat hossza 19,812 km, ebből a kiépítetlen, útburkolat nélküli út hossza 0,840 km. A külterületi utak hossza 96,6 km, ebből szilárd útburkolattal ellátott 8,6 km. A településen 1,2 km hosszúságú belterületi kerékpárút található.

A községközpontban az út mindkét oldalán forgalmat vonzó létesítmények vannak, melyek miatt jelentős a parkolási igény. Az út mindkét oldalán leállósáv került kialakításra.

A jelentős forgalomterhelés miatt szükségessé vált a kiskunhalasi út korszerűsítése. A meglévő szilárd burkolatú utak karbantartása a szennyvízcsatorna hálózat kialakítást követően válik szükségessé.

A külterületi utak karbantartását, javítását az önkormányzat – pénzügyi lehetőségeit szem előtt tartva - folyamatosan végezteti el, de a közlekedésben – az időjárás viszontagsága miatt - nehézségek adódhatnak.

Tömegközlekedés
A Tisza Volán Zrt. Forgalomfejlesztési és Koordinációs Igazgatósága 2014. május 1-től új menetrendet léptetett életbe, melyben két módosulás történt, egyrészt a Zsombóról 15:25-kor induló, Forráskút-Üllés-Üllés-Zákányszék-Mórahalom településeken keresztül Szegedre közlekedő autóbusz ezentúl a Mórahalom Röszkei úti Ipari Park érintésével közlekedik majd, így 5 perccel később érkezik be Szegedre, valamint a Szeged-Üllés-Üllés-Szeged útvonalon közlekedő korábban 21:30-kor induló járatot május elsejétől 5 perccel később közlekedteti a társaság.

Kerékpárút fejlesztés
Bordány-Üllés között megépült a mintegy 2,8 km hosszúságú, 2 méter szélességű aszfaltozott kerékpárút. A belterületi jelentős kerékpáros közlekedés miatt a kerékpárutak folyamatos karbantartást igényelnek.

Áramszolgáltatás
Üllés nagyközség villamos-energia ellátását az EDF Démász Zrt. biztosítja.

Gázellátás
A nagyközség valamennyi utcája rendelkezik gázvezetékkel. Külterületen az ellátottság kevesebb, tekintettel a magas bekapcsolási költségekre és a szétszórt tanyákra. A gázátadó állomás biztosítja még Bordány, Ruzsa és Zákányszék gázellátását is.

Hírközlés
A településen a községi önkormányzat kiadásában havonta megjelenő „Üllési Körkép"-ben tájékoztatja a lakosságot a helyben történt közéleti eseményekről, intézkedésekről.
Üllés területén az internet szolgáltatás és a kábeltévé is biztosított.
A művelődési házban működő információs központ az országosan elterjedt teleház szerepét tölti be. Célja a helyi közösségek információhoz jutásának elősegítése fejlett kommunikációs-információs eszközök egy helyen elérhetővé tételéve.
A homokháti kistérség célul tűzte ki az „intelligens kistérség" megteremtését, mely a város és vonzáskörzet településein élő emberek tájékozottságának, tudásának, szaktudásának növelését, megújítását, valamint az információáramlás feltételeinek megteremtését, az információhoz jutás lehetőségeinek javítását célozza meg. Az informatika és a telekommunikációs infrastruktúra fejlesztése eredményeként a lakossági tájékoztatás megújítását célzó informatikai rendszerek kialakítására is sor kerül. Az informatika jelentőségét fokozza, hogy a tanyáknak is reális esélyt ad a felzárkóztatásra, kapcsolataikat, elérhetőségüket lényegesen javítja.

Vasúthálózat
A település vasúthálózattal nem rendelkezik.

Hulladékgazdálkodás

Sikeresen vett részt a Üllés, Forráskút, Üllés és Zsombó községek tulajdonában álló Négyforrás Nonprofit Kft. az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.* OHU-IFPR-2013-001. kódszámú iparfejlesztési pályázatán. Az Ügynökség Iparfejlesztési Pályázati Bizottsága 2014. március 17. napján döntött pályázatunk pozitív elbírálásáról, a támogatási szerződés aláírására 2014. április 2. napján került sor Budapesten. A megítélt támogatási összeg: 74.207.000,- Ft. A támogatás formája 100%-os nettófinanszírozású vissza nem térítendő támogatás. A pályázat megvalósítási határideje: 2014. április 30. napja.
A fejlesztés célja a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésének támogatása, egy új hulladékgyűjtő jármű beszerzése, valamint a háztartások (kukák) azonosításra és a hulladék egyedi mérlegelésre alkalmas elektronikai és mérlegelő rendszer beszerzése a hozzátartozó chipekkel. A vállalat megkezdte a megvalósításhoz szükséges közbeszerzési eljárást, mely az előírt határidőn belül lezajlott.
A fejlesztésnek köszönhetően a hulladékgazdálkodás legújabb elveinek is megfelelő közszolgáltatás biztosítására lesz képes a társaság.
A lakosságnál és a közintézményeknél képződő kommunális hulladék elszállítását 2014 július hónapjáig a Szegedi Környezetgazdálkodási Kft. végezte, ezt követően a feladatot a Négyforrás Nonprofit Kft. vette át.

Szennyvízberuházás, szennyvízelvezetés
2014. március 20-án délelőtt megtörtént a Üllés, Forráskút, Üllés, Zsombó szennyvízcsatornázásának és szennyvíztisztításának megvalósítása című projekt ünnepélyes alapcső letétele.
A projektben 57 kilométer hosszúságú gravitációs gerincvezetéket, 27 kilométernyi nyomóvezetéket, 33 km bekötő vezetéket és egy korszerű, napi 1200 köbméter teljesítményű szennyvíztisztítót építenek az Üllést Forráskúttal összekötő út mellett közvetlenül a tisztított vizet befogadó Dorozsmai-Halasi főcsatorna partján. **A beruházás négy település 3319 háztartását és több mint 12 ezer lakost érint.**

Csapadékvíz- és belvíz-elvezetés
Üllés település közvetlen vízgyűjtője a 13.863 m hosszúságú, 4525 ha vízgyűjtő területű a Dorozsma-Halasi II. belvízcsatorna, melynek kezelője a Kiskunmajsa és Környéke Vízgazdálkodási Társulat. A társulat kezelésében van a község déli részén lévő peremcsatorna is, melynek hosszúsága 4360 m, és a domaszéki csatornába csatlakozik.

A nagyközség - homokos, jó vízáteresztő talaja által - a nagy esőzések, hirtelen záporok alkalmával keletkezett csapadékvizet a meglévő vízelvezető rendszer teljes kiépítésével biztosítani tudja.
A terület lejtésviszonyai lehetővé teszik a belterület csapadékvizeinek gravitációsan történő elvezetését a Dorozsma - Halas II. belvízcsatornába a Felszabadulás utcában kiépült zárt ill. burkolt csatornán keresztül.

A rossz infrastrukturális kiépítettség (ivóvíz hálózat és gázellátás nagyarányú hiánya) miatt a külterületen élők életfeltételei jelentősen elmaradnak a belterületen élőkétől.

III. HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1. A kérdőívek kiértékelése, eredmények összehasonlítása

A kiértékelési folyamat során megvizsgáltuk a lakossági kérdőíves felmérés során kapott válaszokat, majd összehasonlítottuk őket a korábbi (2011. évi) felmérés eredményeivel. Ennek eredménye jól tükrözi a település általános megítélésében bekövetkezett változásokat, melyek támpontot nyújthatnak a jövőbeni fejlesztési irányok meghatározásához. Az adatok értékelésekor azonban figyelembe kell venni, hogy az önkormányzat minden erőfeszítése ellenére csupán 36 kérdőív kitöltésére került sor.

Az alább található ábrák a kapott válaszok alapján, azok szemléltetésére készültek el. A szöveges értékelés során a korábbi, 2011-es adatok zárójelben, piros betűszínnel jelennek meg.

A lakossági kérdőívek kiértékelése során megfigyelhető volt, hogy a válaszadók egy része bizonyos kérdések megválaszolását kihagyta, egyes kérdéseket átugorva folytatta a kérdőív kitöltését. Mivel a települési lakosok által megválaszolt kérdőívünk 47 kérdésből állt, amely több kérdéskört ölelt fel (kitöltő személyével kapcsolatos információk, települési szimpátia és fejlesztések, környezetvédő szokások, fejlesztési irányok, főbb települési problémák, stb.), minden kitöltött kérdőívet kiértékelhetőnek minősítettünk, és az adott válaszokat minden esetben regisztráltuk és feldolgoztuk. Csupán a nem megválaszolt, vagy nem értelmezhetően megválaszolt kérdéseket hagytuk figyelmen kívül. Így, a kapott, értelmezhető válaszok százalékos megoszlását vizsgálva értékeltük sorra a kérdőíveket, objektív eredményre törekedve.

A kérdőív első hat kérdése a válaszolók általános adataira kérdez rá:

A lakossági kérdőíveket **36** személy töltötte ki (188 fő volt 2011-ben), mely a település lakosságának csupán 1,2%-a.

3.1.1 /1. ábra Nem szerinti megoszlás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A kitöltők nemek szerinti megoszlása megegyezik a 2011. évivel.

3.1.1 /2. ábra Kor szerinti megoszlás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

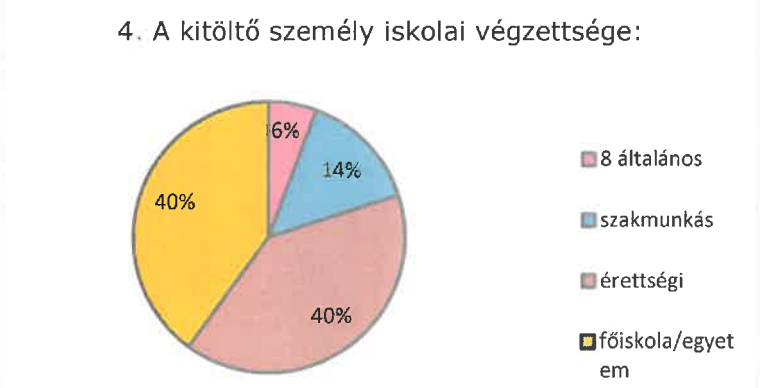

Mint az ábrán is látható, a kitöltők között leginkább az aktív munkaképes korúak képviseltetik magukat (31-40 és 41-54 év közöttiek), azonban a 30 év alattiak és 55 év felettiek is szép arányban (16-17%) töltöttek ki kérdőívet.

3.1.1 /3. ábra Lakhely szerinti megoszlás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

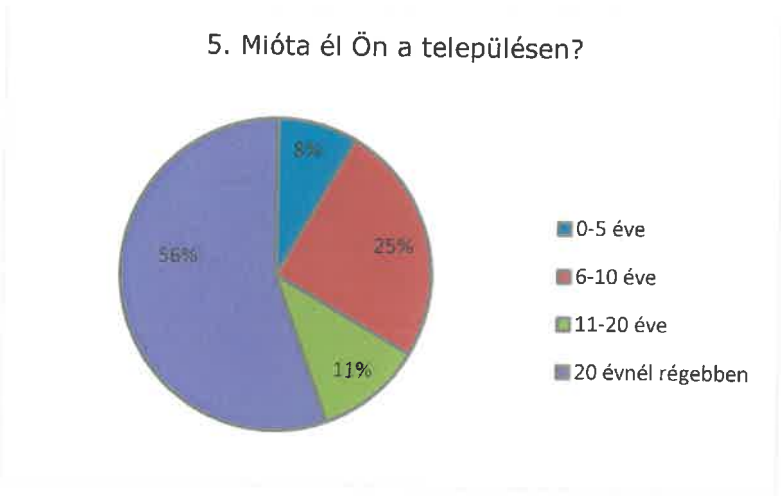

3.1.1 /4. ábra Iskolai végzettség szerinti megoszlás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A kitöltők nagy része, 56%-a (54%) hosszú ideje, több mint 20 éve a településen él.

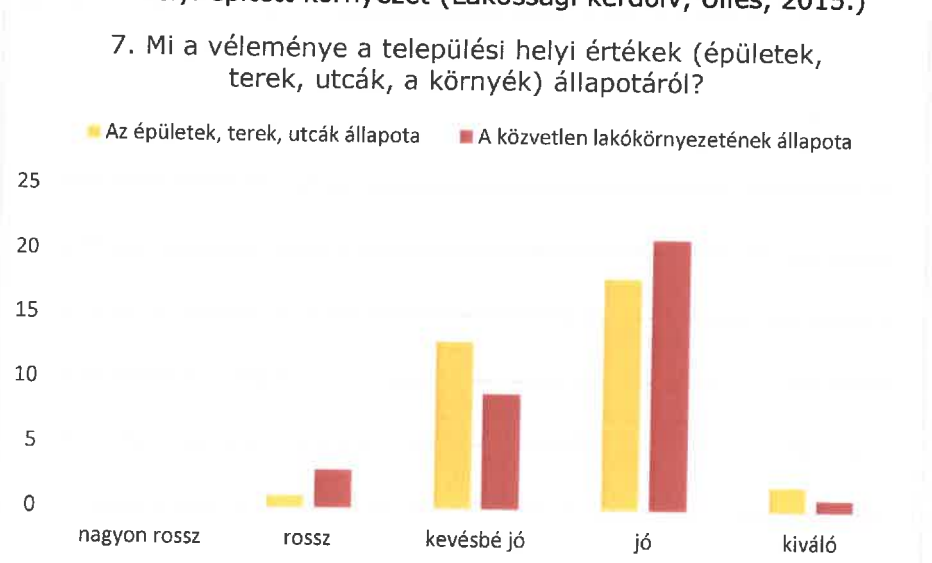
3.1.1 /5. ábra Mióta él a településen? (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A válaszolók foglalkozás szerinti megoszlása igen változatos: 13 fő alkalmazotti munkakörben dolgozik, de a kitöltők között 2 vállalkozó, 2 fő egészségügyi ellátásban dolgozó és 4 nyugdíjas is található. A kitöltők alacsony számának eredményeként számos szektor érdekeit csak 1-1 fő „képviseli", azonban a 29 válasz miatt a felmérés – még ha szűk keretek között is – átfogónak tekinthető.

A kérdőív következő kérdései (7-13. kérdések) a település és a lakókörnyezet általános állapotát, illetve a lakosság hozzá fűződő viszonyát hivatott felmérni:

3.1.1 /6. ábra Helyi épített környezet (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

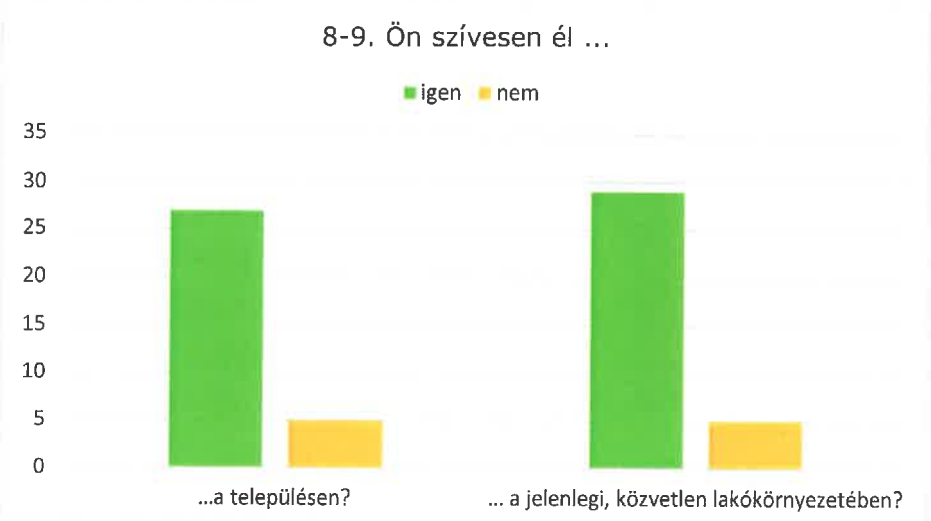
A lakosok véleménye a települési épületek, terek, utcák állapotáról a hangsúlyos arányban

mért **jó állapotú 53%** (korábban 82%) és a kevesebb válaszadó által megjelölt **kiváló** vélemény között ingadozik (6%, 3%). Csak nagyon kevesen tartják a települési épített környezetet rossznak (3%, korábban 2%) ugyanakkor jelentős (38 %, 12 %) a kevésbé jó állapotú megítélés. Kedvező eredmény, hogy 0 (1%) fő tartja azt nagyon rossz állapotúnak.

A lakosok közvetlen lakókörnyezetük állapotának az értékelése összhangban van a település megítélésével, a jó választ adók aránya kicsit magasabb, 62 % (84 %), a kevésbé jó pedig alacsonyabb, 26 % (11%). 9 % (3%) rossznak, 3% (2%) pedig kiválónak ítéli meg saját lakókörnyezetét.

Jó eredménynek számít a következő kérdésekre kapott válaszok aránya (8,-9, kérdések): a válaszadó lakosság 84%-a (89%) szívesen él a településen, s 85 %-a (88%) szívesen él közvetlen lakókörnyezetében.

3.1.1 /7. ábra Szívesen él a településen? (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

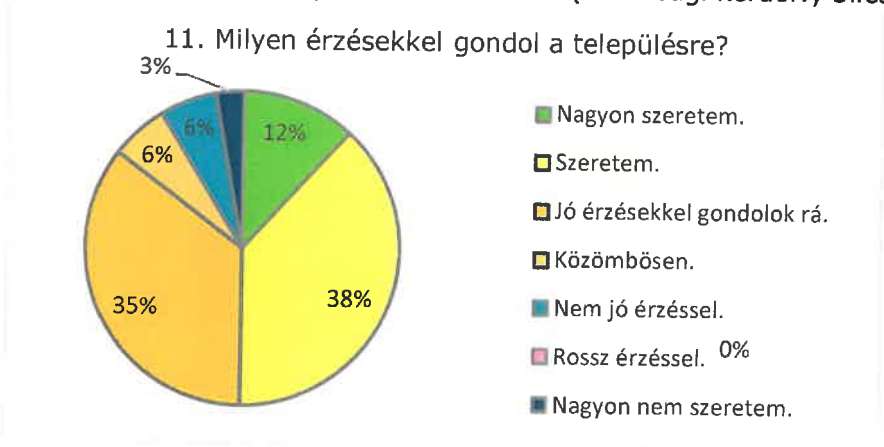
3.1.1 /8. ábra Fiatalok megtartása (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

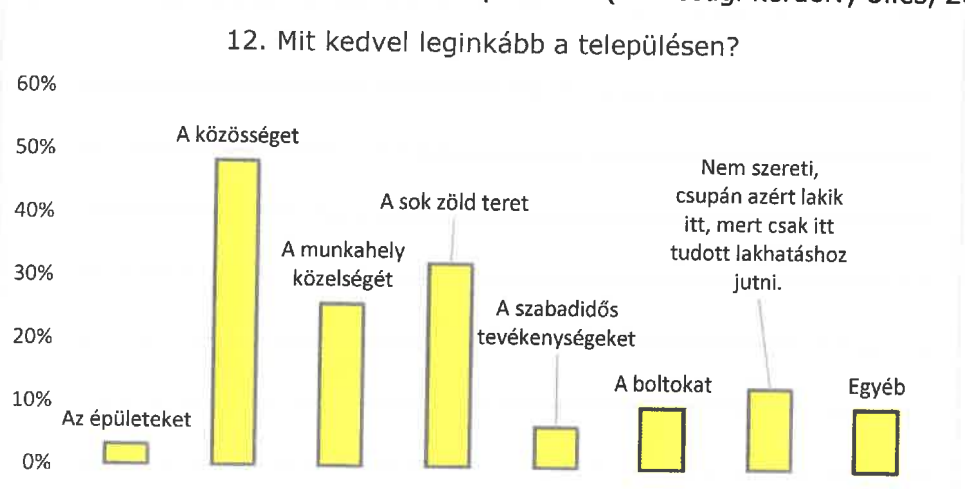
A kitöltők a felnövő helyi gyermekek elköltözésének kérdését tekintve többnyire úgy vélik, hogy részben elköltöznek, részben maradnak majd (71%, korábban 60%), a válaszadók 21 %-a (31%) úgy gondolja, hogy inkább elköltöznek majd. **Figyelmeztető, hogy egyetlen válaszadó sem gondolja azt, hogy többnyire maradnak a fiatalok** (9%). **Amennyiben a település vezetésének sikerül a bizonytalan választ adók arányát csökkenteni a biztosan maradók javára, úgy a település elöregedése megállítható, illetve a lakosságszám is növekedhet.**

A települési lakosságot megkérdeztük arról is, hogy milyen érzésekkel gondolnak Üllésre. **A válaszadók nagy része (85%) pozitívan gondol a településre**: nagyom szereti 12 % (5%), jó érzésekkel 35% (39%), szeretettel 38% (34%), s csupán 6 % gondol közömbösen (10%) vagy nagyon rossz érzésekkel 3 %(0%) a településre. A kapott eredmények azért is minősülnek kiemelkedően jónak, mivel a kitöltők 56%-a már 20 évnél régebben él a településen.

3.1.1 /9. ábra Településsel kapcsolatos érzelmek (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

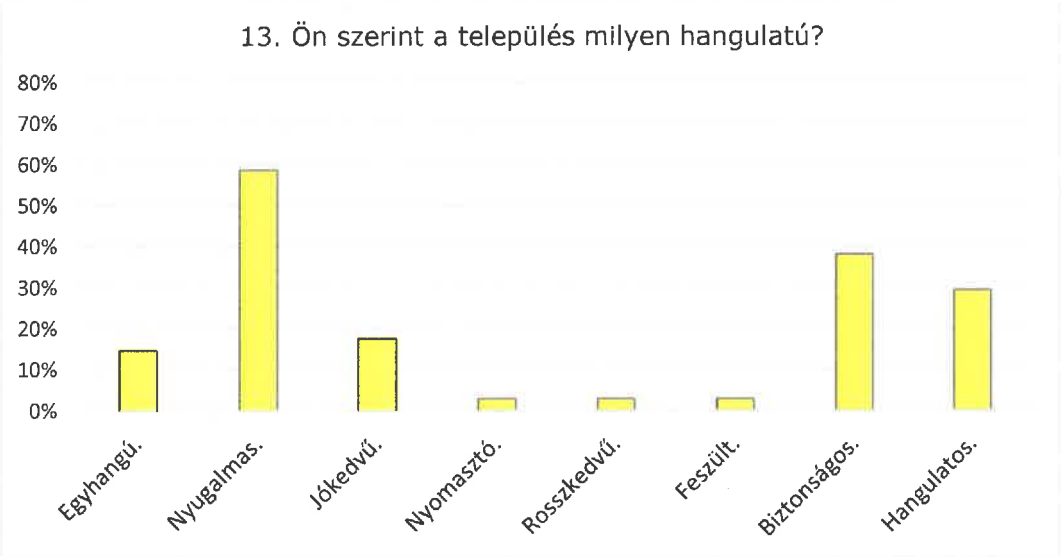

3.1.1 /10. ábra Mit kedvel leginkább a településen? (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

Felsoroltunk több települési jellemzőt, s megkérdeztük a kitöltőktől, hogy a felsoroltak közül melyeket kedvelik leginkább a településen. Megfigyelhető, hogy míg a 2011. évi felmérés során egyik a sok zöld tér lényegesen magasabb értékelést kapott a többi válaszlehetőségnél (48%) addig idén ugyan ilyen -48%- értékelést kapott a közösség szeretete. **Ezek alapján a válaszolók 48%-a a közösséget szereti a legjobban a településen** (19%), **26%-uk pedig a munkahely közelségét** (31%) **és 32 % a sok zöld teret** (48%). Az épületeket, a szabadidős tevékenységeket és a boltokat kisebb arányban jelölték meg a válaszolók (3%, 7%, 10%). A válaszadók 13%-a (8%) csak a lakáslehetőség miatt él Üllésen.

3.1.1 /11. ábra A település hangulata (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

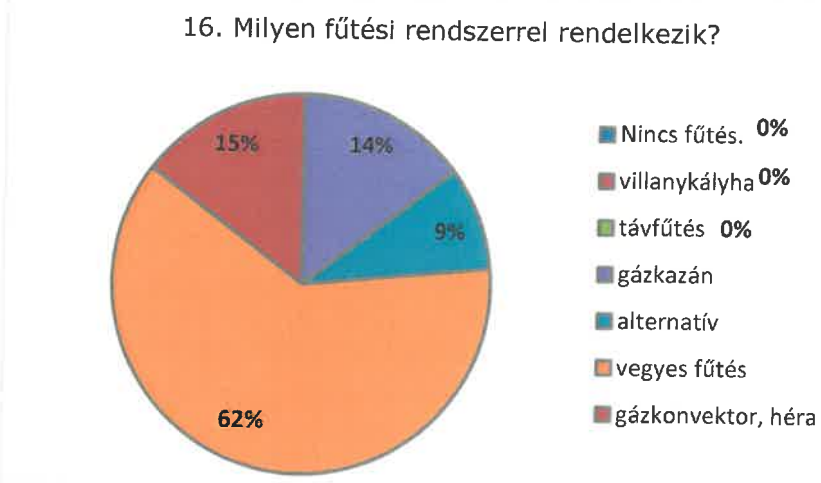
A negatív kicsengésű települési jellemzők, mint a nyomasztó, rosszkedvű, feszült csupán 1-1 jelölést kaptak (3-3%, korábban 4-2-9%), az egyhangú megítélést 15% (23%) jelölte.
A válaszolók többsége szerint Üllés nyugalmas település (59%, 67%) és jókedvű (18%, korábban 16%), illetve 38%-uk szerint biztonságos (33%) és 29%-uk szerint hangulatos (12%).

A felhasználók több jelölőnégyzetet is bejelölhettek, ezért a százalékértékek összege meghaladhatja a 100%-ot.

A következő kérdéscsoport (14-16.) a háztartások energiahelyzetét térképezi fel:

A válaszolók nagy része (79%-a, korábban 74%) - a 2011. évi felméréssel egybecsengően - tudja azt, hogy mennyi villanyt, gázt és vizet fogyaszt otthonában, s nagyon nagy arányuk 97% (90%) hajlandó lenne a jövőben jobban takarékoskodni fogyasztásával.

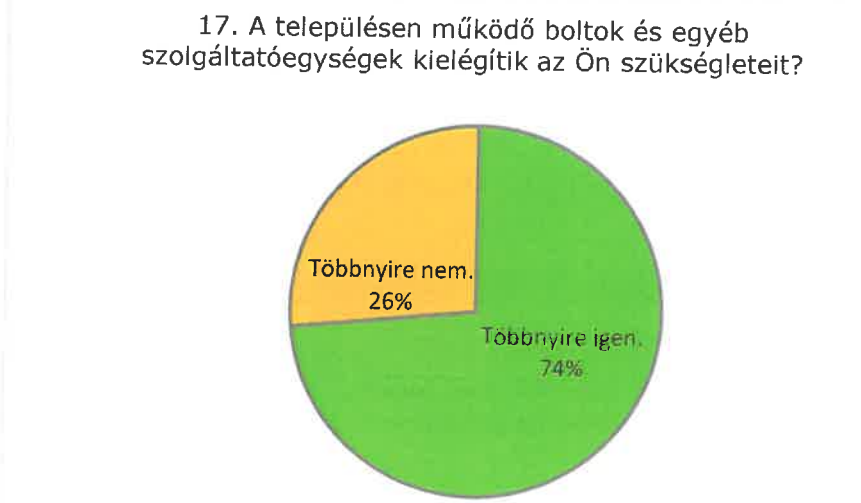
3.1.1 /12. ábra Fűtés fajtája szerinti megoszlás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

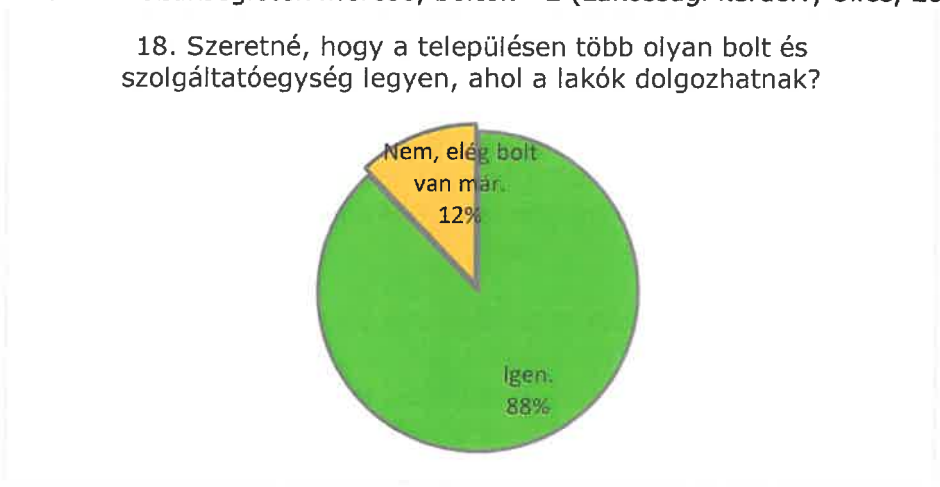
A megkérdezett lakosság jellemzően legnagyobb arányban vegyes fűtést (62%, 55%), gázkazánt -14%- vagy konvektort -15%- (korábban 22 és 18%), vagy alternatív fűtést (9%, 6%) használ.
A gázfűtés csökkenésével arányosan nőtt a vegyes tüzelést használók száma, mely a téli időszakban már levegőtisztasági kérdést is felvethet. Az alternatív energia használatának növekedése, valamint a takarékossági hajlandóság emelkedése azt jelzi, hogy szükség lenne a lakossági energiatakarékos fűtéskorszerűsítésének a támogatására. Ez azonban nem helyi, hanem országos szintű feladat.

A 17-22. kérdések Üllés infrastruktúrájának és természeti környezetének lakossági megítéléséről szólnak:

3.1.1 /13. ábra Szükségletek mérése, boltok - 1 (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

3.1.1 /14. ábra Szükségletek mérése, boltok - 2 (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A helyi boltok és szolgáltatóegységek 74%-ban (87%) többnyire kielégítik a helyi szükségleteket, de a megkérdezett lakosok 88%-a (67%) még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnának. A válaszokból kitűnik, hogy a boltok számának a növelése mellett a helyi foglalkoztatottság növelése is szükséges.

A következőkben felsoroltunk négy közlekedésfejlesztési területet, és megkértük a kitöltőket, hogy jelöljék meg az általuk legfontosabbnak ítélt lehetőséget.

3.1.1 /15. ábra Közlekedésfejlesztés (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

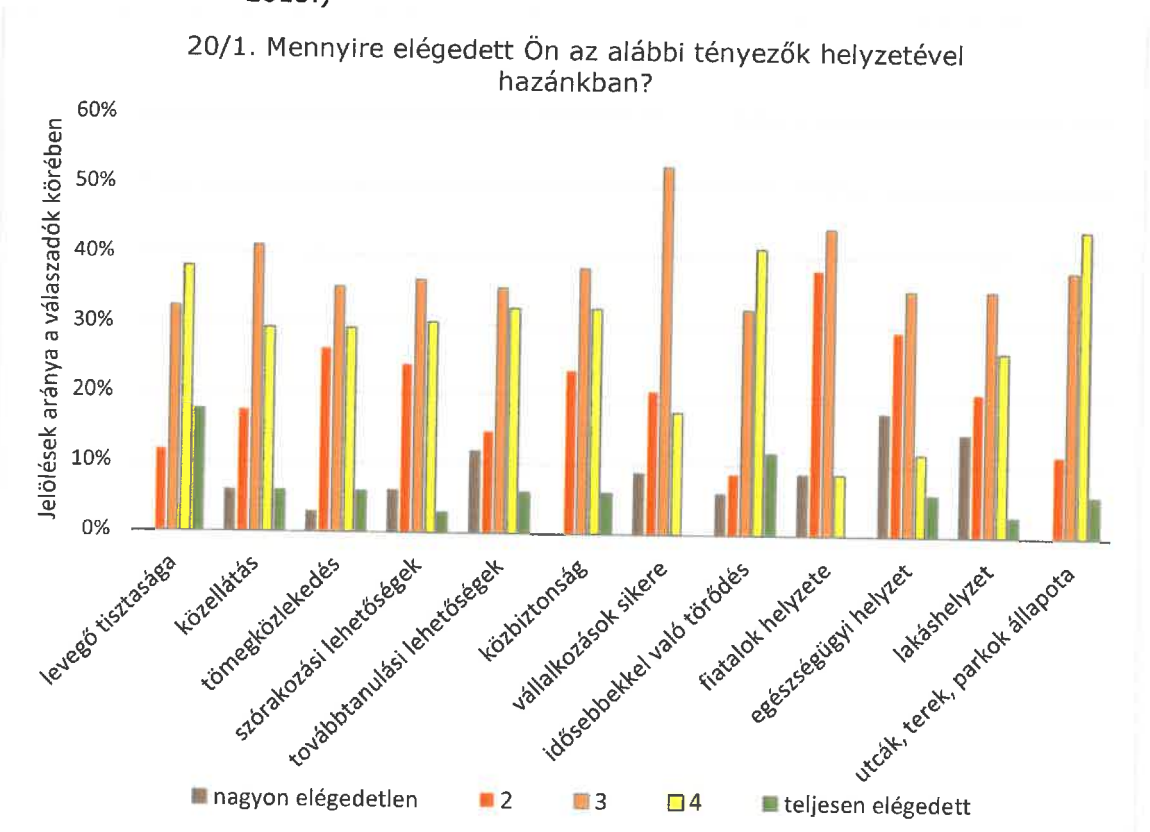
Látható, hogy míg korábban a válaszolók legnagyobb arányban a kerékpáros közlekedés fejlesztését jelölték meg (40%!), addig ezt a válaszlehetőséget idén csak 9%-ban

választották. Az arányok ilyen pozitív változása minden bizonnyal a Üllés-Bordány kerékpárút Üllési szakaszának, illetve a belterületi kerékpárút fejlesztésnek köszönhető. A korábbi 12%-os arányról 9 %-ra csökkent a parkoló fejlesztés szükségességét választók aránya.

A települési közlekedés fejlesztésében a közösségi autóbusz közlekedés fejlesztését célszerű kiemelten kezelni -40 %-os választás (26%), továbbá érdemes minél nagyobb hangsúlyt fektetni a gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztésére is – 35 %-os választás, korábban 22 % volt.

A következő két kérdés a lakosok a település és hazánk egyes tulajdonságaival szembeni elégedettségét mérte fel. Mint az várható volt, a legtöbb esetben a településről alkotott vélemény pozitívabb, mint az országos megítélés, melyet a lakóhellyel szembeni elfogultság okozhat. **Ez alól egyedüli kivételt képez a szórakozási lehetőségek megítélése, mely fontos irányvonala lehet a településfejlesztési terveknek.**

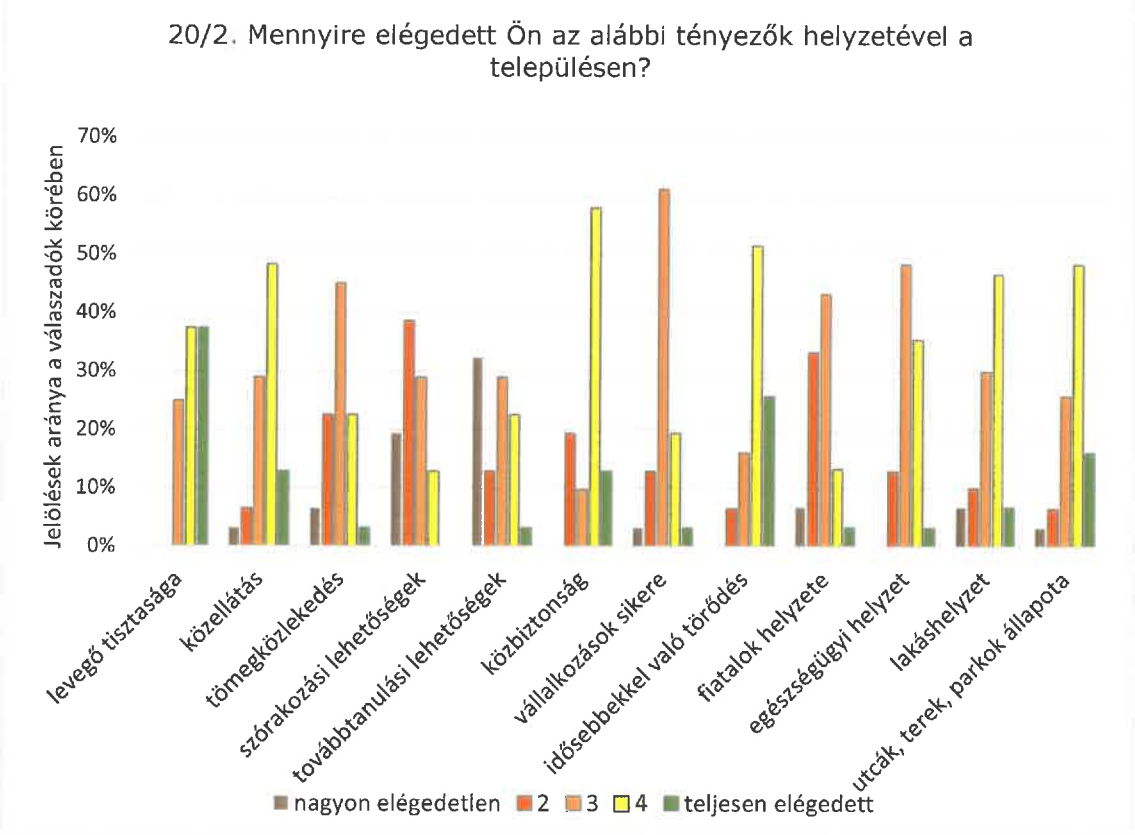
3.1.1 /16. ábra Egyes tényezőkkel szembeni elégedettség - 1. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

Országos szinten a három legpozitívabb megítélés alá a levegő állapota, az idősebekkel való törődés és az utcák, terek, parkok állapota esett, de kiemelkedő helyen végzett a közellátás,

a közbiztonság, a fiatalok helyzete és a lakáshelyzet is.

3.1.1 /17. ábra Egyes tényezőkkel szembeni elégedettség - 2. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

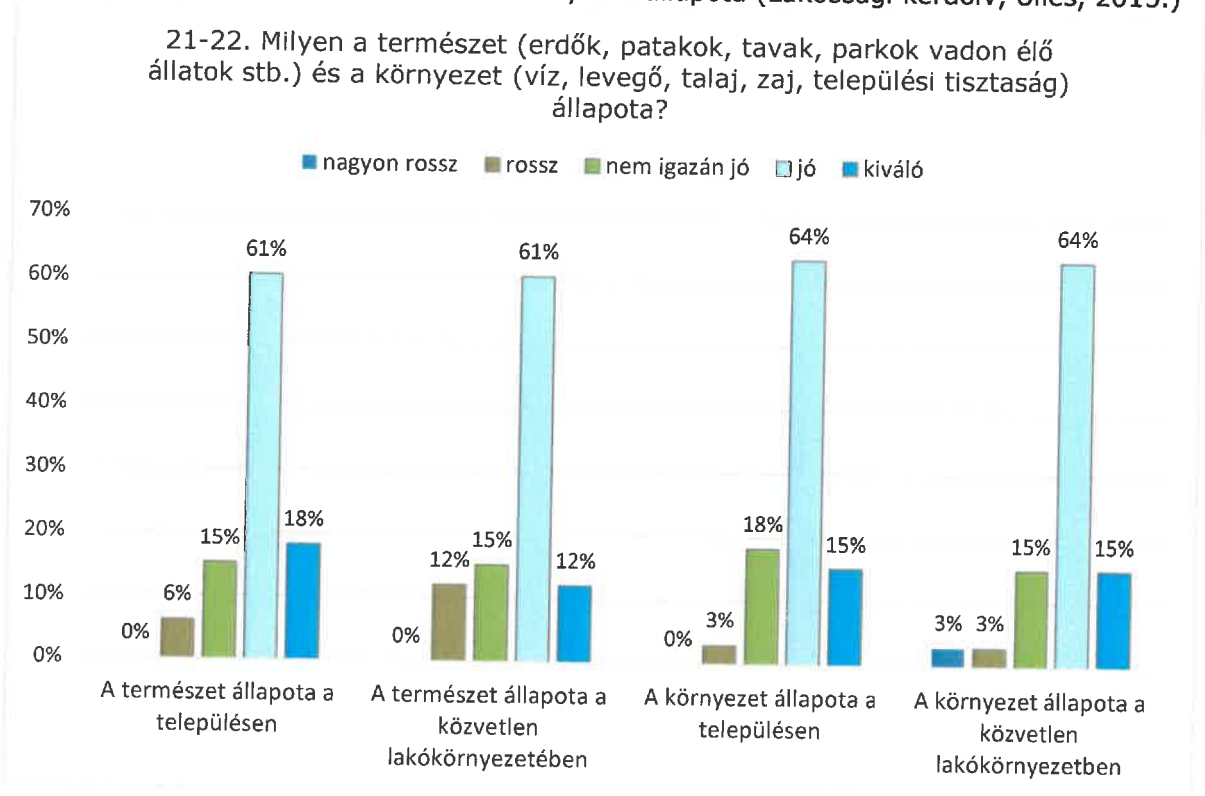

Települési szinten a három legpozitívabb megítélés ugyan az, mint az országos, a levegő állapota, az idősebekkel való törődés és az utcák, terek, parkok állapota, de kiemelkedő helyen végzett a közbiztonság, a közellátás és a lakáshelyzet is.

A válaszoló lakosság szerint legkevésbé jók a továbbtanulási és szórakozási lehetőségek, emellett a vállalkozások sikere, és az egészségügyi helyzet fejlesztésre szorul, s ettől a véleménytől nem sokban marad el a tömegközlekedés megítélése sem.

A települési természeti állapot a lakosok 61%-a (68%) szerint jó, további 18% (1%) szerint kiváló, 15% (26%) szerint nem igazán jó és 6% (2%) szerint rossz. A kitöltők közvetlen lakókörnyezetük természeti állapotáról hasonlóan vélekednek: nagy részük, 61%-uk (77%) tartja jónak azt, 12% (4%) kiválónak, azonban 15-12% (16-1%) szerint lakókörnyezete nem igazán jó, illetve rossz állapotú.

3.1.1 /18. ábra A természet és a környezet állapota (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

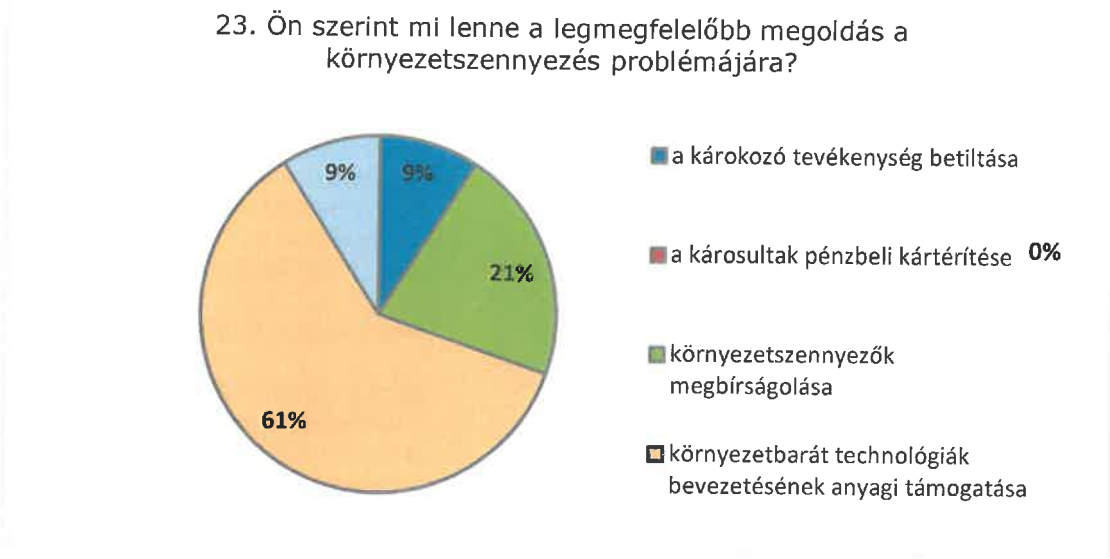

A környezeti elemek állapotáról szóló kérdések hasonló eredményt hoztak. A kitöltők 64%-a (74%) jónak, 15% (3%) kiválónak, míg 18%-a (19%) nem igazán jónak vagy rossznak (1%, nagyon rossz 1%) tartja a település környezeti elemeinek állapotát, míg lakókörnyezetének környezeti állapotát szintén magas arány, 64% (76%) jónak, 15% (5%) kiválónak, de 15% (13%) nem igazán jó, 3 % (3%) rossz és 3 % (0%) nagyon rossz állapotúnak tartja.

A most következő kérdések (23-27. kérdések) a környezetvédelem egyes problémáira, megoldásaira kérdez rá.

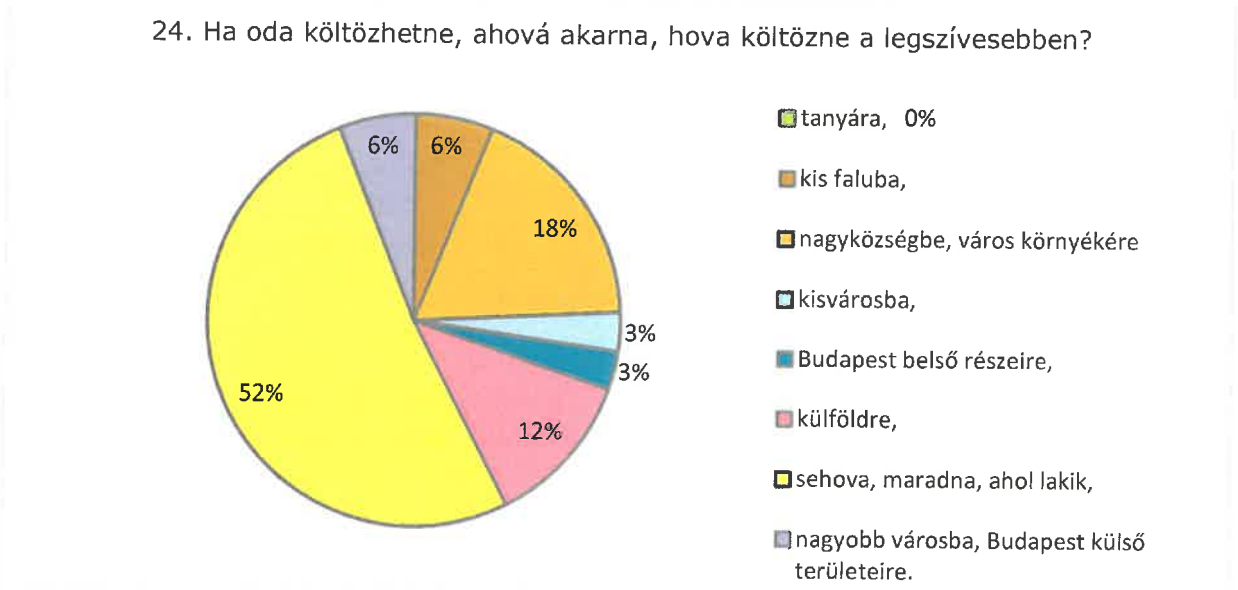
A környezetszennyezés problémájának megoldására a megkérdezettek 61%-a (60%) a környezetbarát technológiák bevezetésének támogatását tartaná legmegfelelőbbnek, 21% (11%) a bírságolást, a kompenzációt vagy a károkozó tevékenység betiltását pedig 9-9 % (2-13%) javasolná. A károsultak pénzbeli kártérítése senki szerint sem jelentene megoldást (2%).

3.1.1 /19. ábra Lehetséges megoldások (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

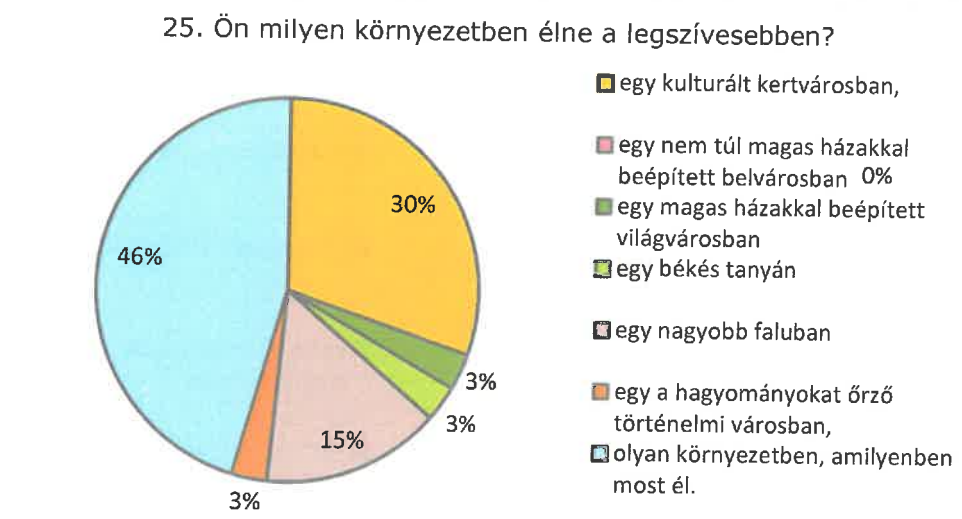

A következő, Üllésre mint lakóhelyre vonatkozó kérdések értékelés szempontjából pozitív eredményt hoztak. Eszerint **a megkérdezettek kiemelkedően magas, 52%-a (51%) nem költözne el a településről** akkor sem, ha azt anyagi vagy egyéb korlátok nélkül megtehetné. Itt visszautalhatunk arra, hogy az előzőekben már kiderült, hogy a válaszadók nagy %-a szívesen él a településen és közvetlen lakókörnyezetében, tehát a különböző kérdéskörökben hasonlóan jó eredményeket kaptunk. Figyelemfelkeltő, hogy korábban a válaszadók 15%-a költözött volna külföldre, most ez az arány 12%.

3.1.1 /20. ábra Hova költözne? (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

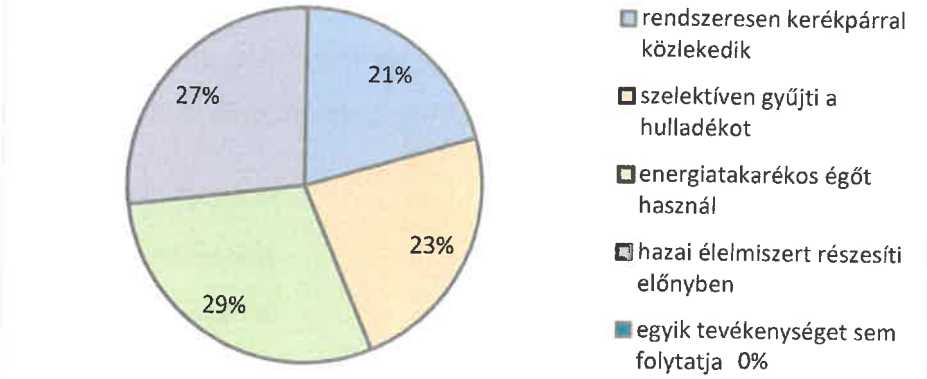

3.1.1 /21. ábra Milyen környezetben élne? (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A megkérdezettek 46%-a a jelenlegi környezetében él szívesen, míg 45%-uk a jelenlegihez hasonló kicsit városiasabb jellegű kertvárost -30%- vagy nagyobb falut -15%- választana. A válaszok nagy mértékben megegyeznek a korábbi felmérés eredményével is.

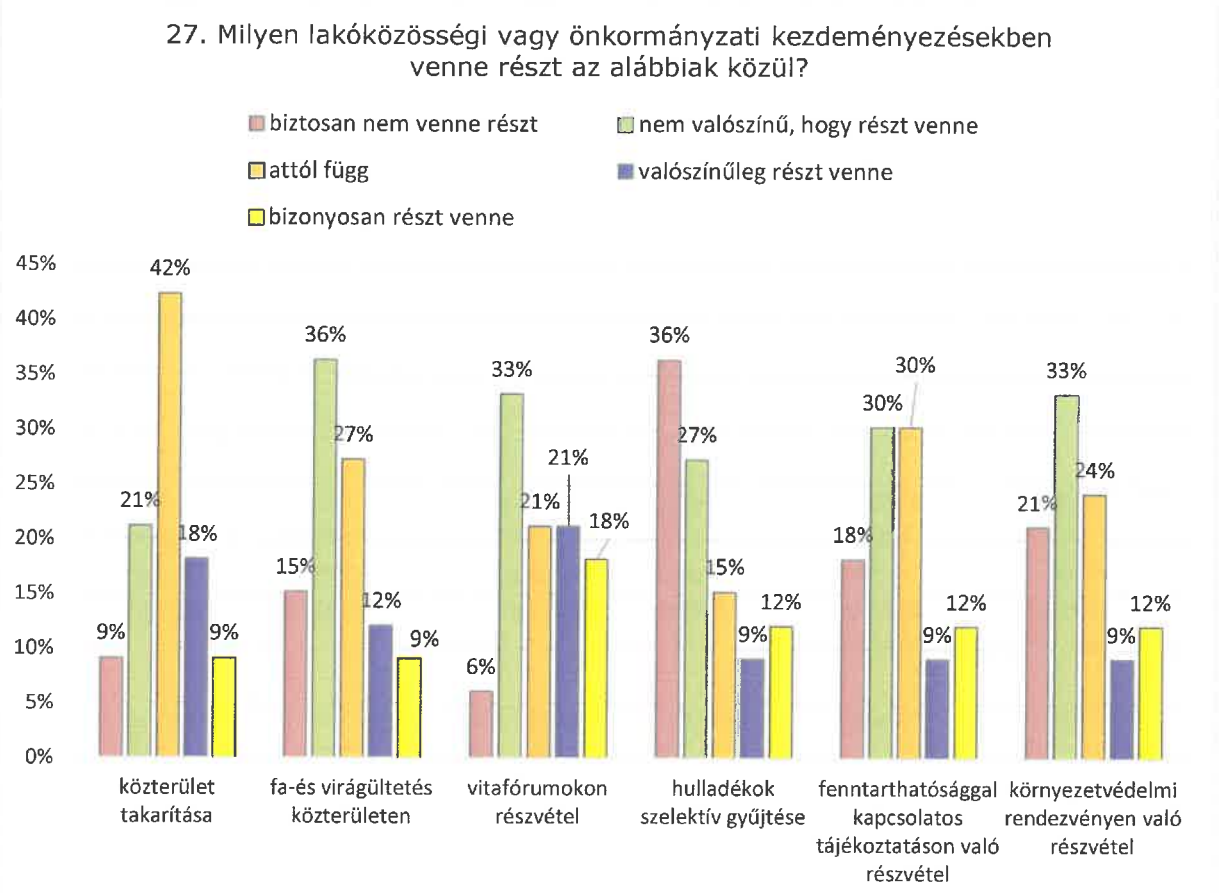
3.1.1 /22. ábra Jellemző szokások (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A lakosok környezetkímélő szokásait felmérve kiderült, hogy a kitöltők mindegyike folytat környezetkímélő tevékenységet: **energiatakarékos égőt használ 29%-uk**, a hazai élelmiszert részesíti előnyben 27%, rendszeres kerékpáros közlekedést folytat 21%, vagy **szelektíven gyűjti a hulladékot 23%**. A válaszolók közül senki sem jelölte meg az „egyik tevékenységet sem folytatja" válaszlehetőséget.

A felhasználók több jelölőnégyzetet is bejelölhettek, ezért a százalékértékek összege meghaladhatja a 100%-ot.
A megkérdezettek – a korábbiakkal ellentétben - nem szívesen vennének részt különböző közösségi kezdeményezéseken. **A válaszolók leginkább a vitafórumokon,** (a korábbi, 2011. évi felmérés során itt volt a legalacsonyabb részvételi hajlandóság), **legkevésbé pedig a hulladékok szelektív gyűjtésében vennének részt, illetve környezetvédelmi rendezvényre mennének el.** Figyelemre méltó, **hogy a szelektív hulladékgyűjtésben a megkérdezettek 63%-a biztosan nem-, vagy nem valószínű, hogy részt venne,** holott a nagyközségben házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer van kiépítve! A település hulladékgazdálkodásának fejlesztésekor tehát elengedhetetlen a lakosság motiválása és megfelelő tájékoztatása.
A közösségi aktivitás hanyatlására jellemző, hogy a vitafórumon való részvételen kívül minden eseménynél **kisebb** a biztosan résztvevők és valószínűleg részt vevők aránya a biztosan nem venne részt, vagy valószínűleg nem venne részt választók arányánál.

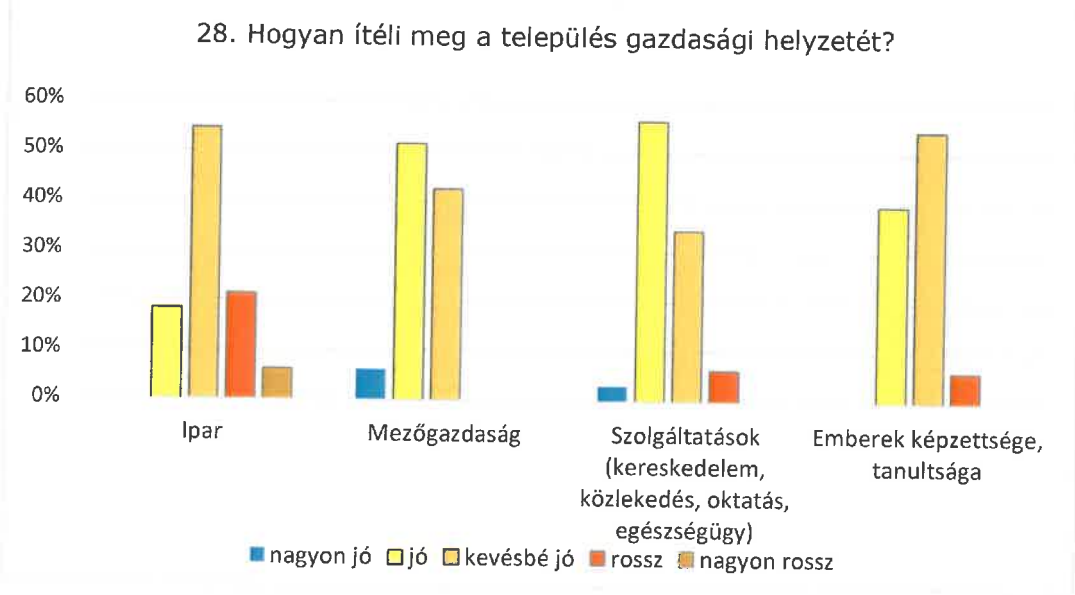
3.1.1 /23. ábra Részvételi hajlandóság (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A 28-35. kérdéscsoport a település és a lakosság gazdasági helyzetét térképezi fel.

Amint az alábbi ábrán is látható, egy megadott skálán történő jelöléseik alapján a válaszadó helyiek többségének véleménye szerint a település gazdasági szektorai közül a mezőgazdaság kiemelten jó, a többi szektor egyike sem kiemelkedően jó vagy rossz: **a települési ipar fejlettsége a legkevésbé jó,** a szolgáltatásoké kevésbé jó és nagyobb arányban jó, az emberek képzettsége pedig hasonló arányban kevésbé jó - jó közt oszlik meg– ezek az eredmények a lakosok pozitív vélekedését mutatják. Kiemelkedő eredmény, hogy a szolgáltatások és az emberek képzettsége egyáltalán nem kapott nagyon rossz jelölést.

3.1.1 /24. ábra A település gazdasági helyzetének megítélése (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

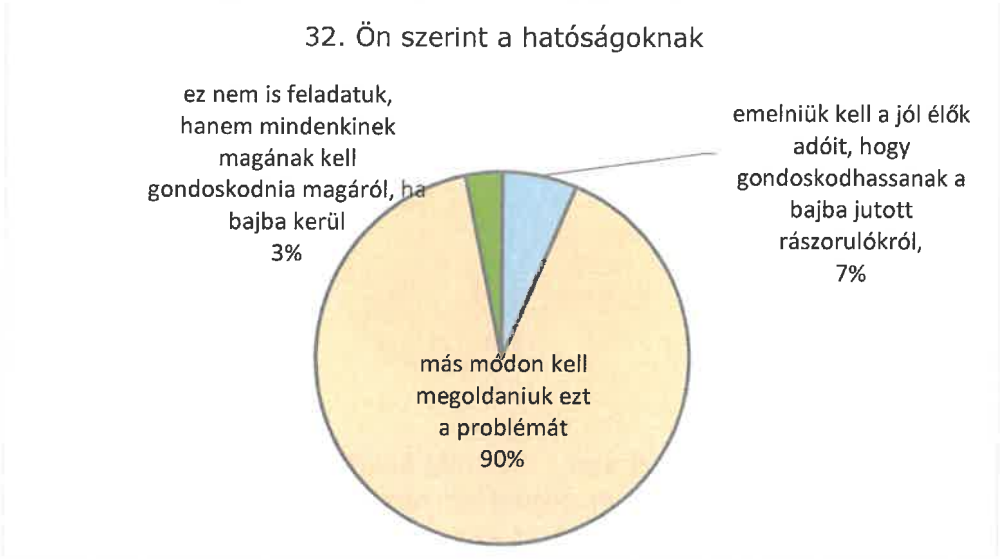
A segélyezésre vonatkozó kérdés válaszainak átlaga alapján 100 emberből 43-nak valóban szüksége van valamilyen segélyre. A válaszok alapján elmondható, hogy a helyiek többnyire úgy vélik, hogy egy kicsivel többen kapnak segélyt (a segélyt igénylők 43%-a szorul segélyezésre a megkérdezettek szerint, s 44%-uk meg is kapja azt) a településen, mint ahányan valójában rászorulnának.

A szociális célokra rendelkezésre álló pénzösszegeket ugyanakkor a válaszadók véleménye alapján inkább a szociális intézmények fejlesztésére (66%, korábban 69%) kellene fordítani, mint segélyezésre.

3.1.1 /25. ábra Szociális erőforrás-felhasználás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

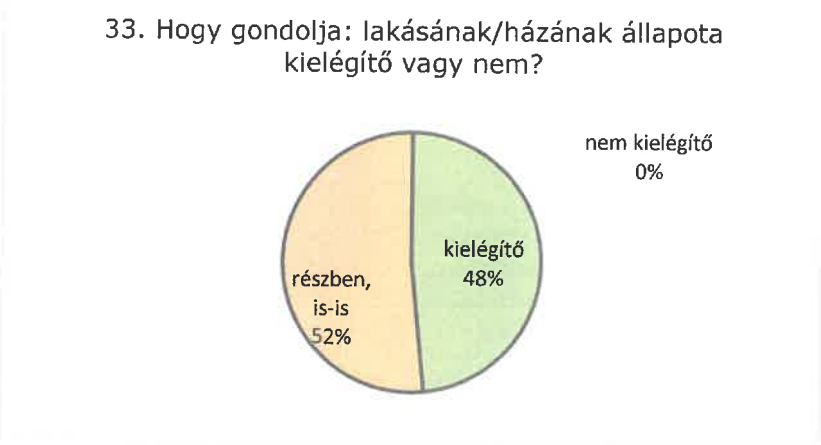
3.1.1 /26. ábra Hatóságok szociális feladatai (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

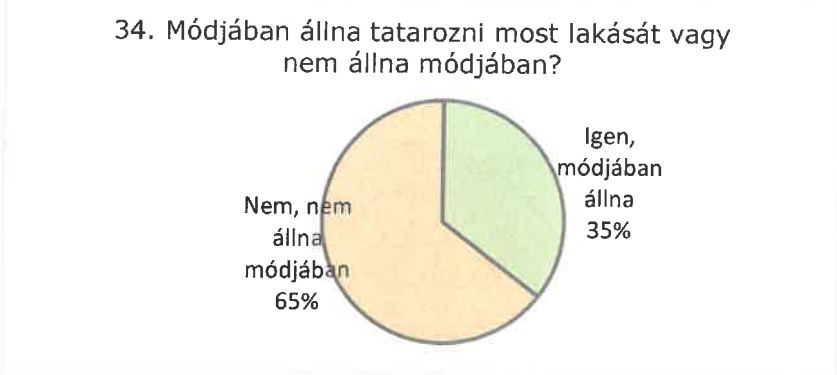
A helyi vélemények alapján a hatóságoknak a rászorulók problémáit legkevésbé a jól élők terheinek növelésével 7%, (32%) kellene megoldani, s leginkább más módot kell találni rá 90%, (62%).

A megkérdezettek szerint saját lakóépületük állapota részben kielégítő (52%, 43%) vagy kielégítő (48%, 52%), senki szerint nem kielégítő (5%), ugyanakkor a válaszadók 65%-ának (79%) nem is állna módjában most tatarozni lakását. A lakóépületekre vonatkozó, kapott eredmények összességében jónak mondhatók.

3.1.1 /27. ábra Saját ház állapota (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

3.1.1 /28. ábra Tatarozás lehetősége (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A kitöltők 52%-a (ez az érték 4 éve 63% volt) számít arra, hogy valaki a családjából munkanélkülivé válhat – a válaszok arányában bekövetkezett kedvező változás a családok gazdasági helyzetének fokozódó stabilitását jelzi.

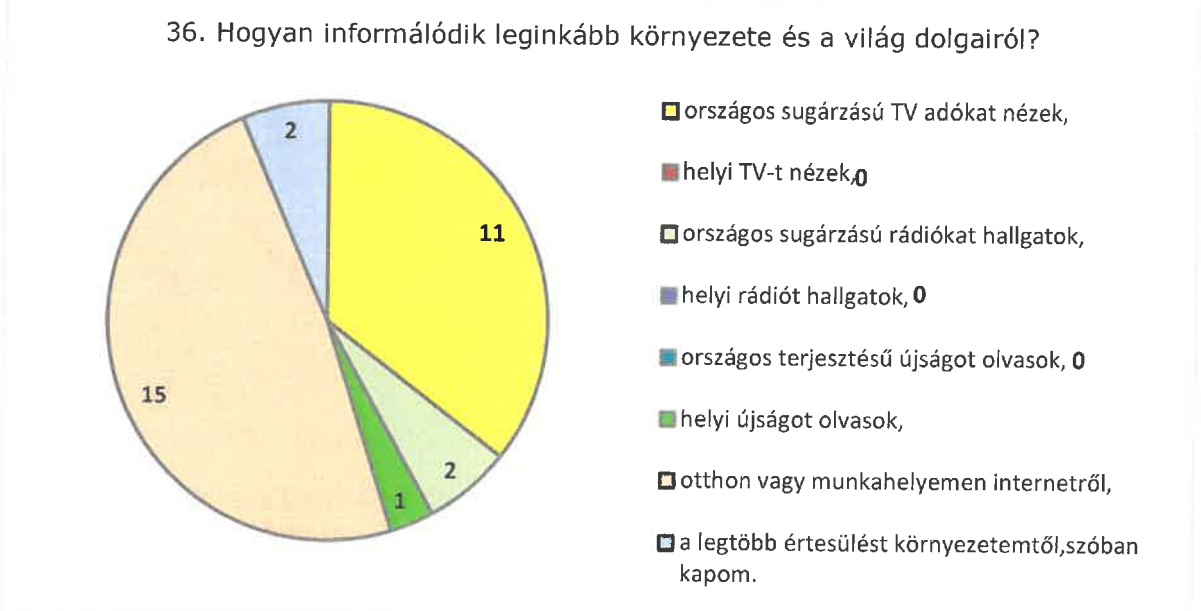
3.1.1 /29. ábra Munkanélkülivé válás (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A kérdőív további kérdései a szükséges fejlesztések irányáról, illetve a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkról vár választ.

A kitöltők körében a legjellemzőbb információs csatorna, ahonnan értesüléseiket szerzik, az a korábbi felmérés során az országos sugárzású TV (35%, 42%) volt, azonban a válaszolók 48%-a idén a világhálót jelölte meg (25%). Ez a változás részben az otthoni internethasználatnak, az okostelefonok térnyerésének köszönhető, azonban része lehet benne a települési ingyenes wifi-pontok kialakításának is.

3.1.1 /30. ábra Információs csatornák (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

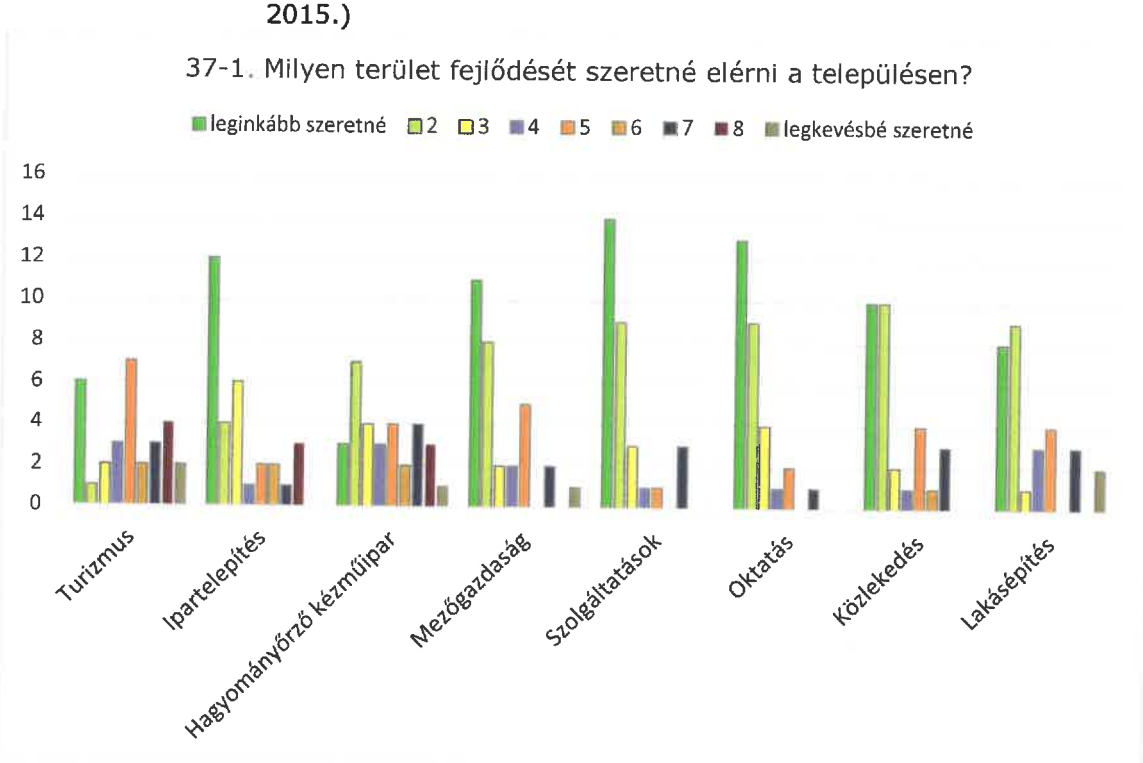
Kérdőívünk értékelés szempontjából két kiemelten fontos kérdésének egyike az itt következő

volt, mely arra irányult, hogy megtudjuk, a megkérdezettek mely terület fejlődését szeretnék leginkább elérni a településen. Nyolc felsorolt területet kellett fontossági sorrendbe állítaniuk, melyeket kiegészíthettek egy tetszőleges „egyéb" területtel is.

A kapott eredmények alapján **a helyiek a szolgáltatás fejlesztését (45%), az oktatás fejlesztését (43%) és az ipartelepítést (39%) szeretnék leginkább**, de sokan fontosnak ítélik a mezőgazdaság (36%), a közlekedés (32%), és a lakásépítés (27%), illetve a turizmus (20%) fejlesztését is.

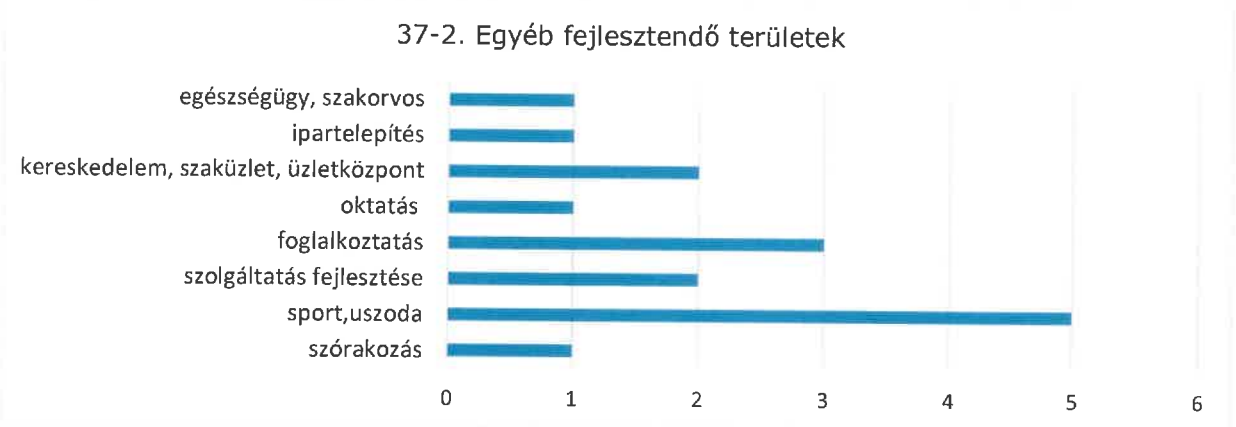
A felmérés során a hagyományőrző kézműipar fejlesztése osztotta meg leginkább a válaszolókat, a többi terület fejlesztésére azonban határozott igény mutatkozik.
(A másik fontosabb kérdés a kérdőívben a 45. sorszámú, szintén településfejlesztési területekre irányuló kérdés volt.)

3.1.1 /31. ábra Település fontos fejlesztési területei -1. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

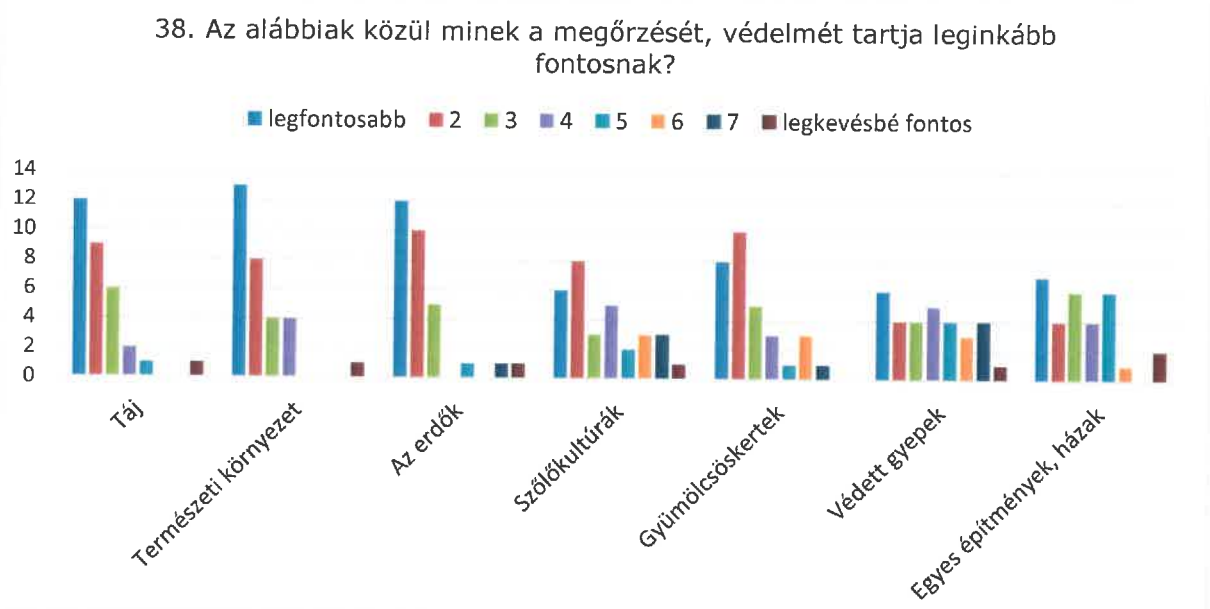
A válaszolók közül összesen 16 fő jelölt meg egyéb fejlesztendő területet is. Az oktatás és a szórakozás fejlesztése (1-1), több üzletet magában foglaló üzletközpont létesítése (2), egészségügy fejlesztése (1) mellett kiemelkedő arányban jelölték meg a sport fejlesztését, azon belül is egy uszoda létesítését (5), valamint a szolgáltatásfejlesztést (2) és a foglalkoztatást (3).

3.1.1 /32. ábra Egyéb fejlesztési területek (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

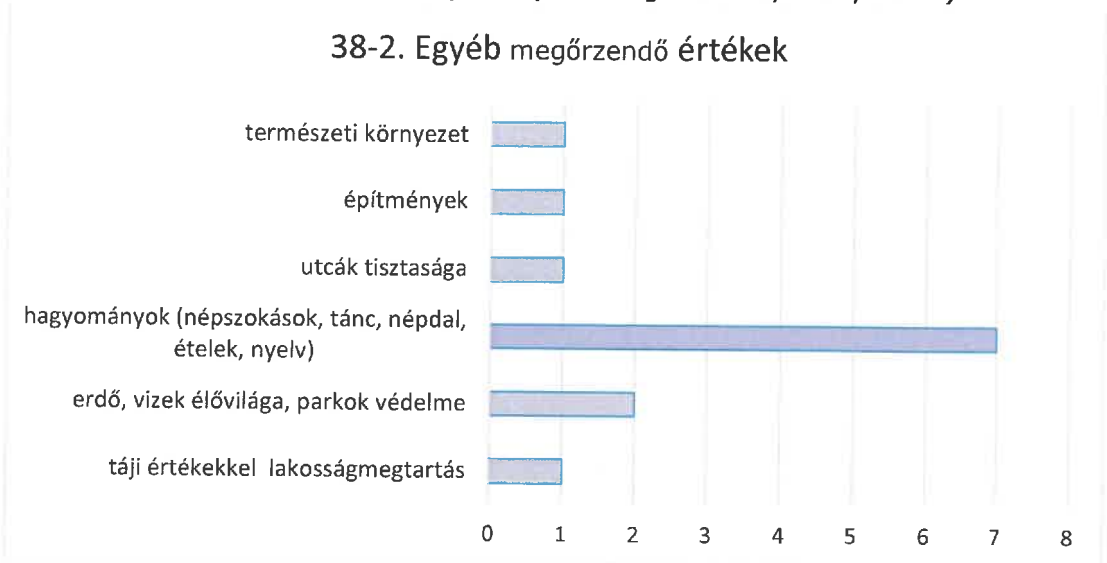
A következő kérdésnél (38. kérdés) a válaszadók az általunk adott nyolc lehetőség közül összesítve **a természeti környezet** (43%), **az erdők** (40%), és a **táj** védelmét és megőrzését (39%) jelölték meg a legfontosabbként.

3.1.1 /33. ábra Védelem sorrendje -1. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

Ennél a kérdésnél is lehetőségük volt a válaszolóknak az általuk legfontosabbnak ítélt terület megnevezése, mely során 13 válasz érkezett.

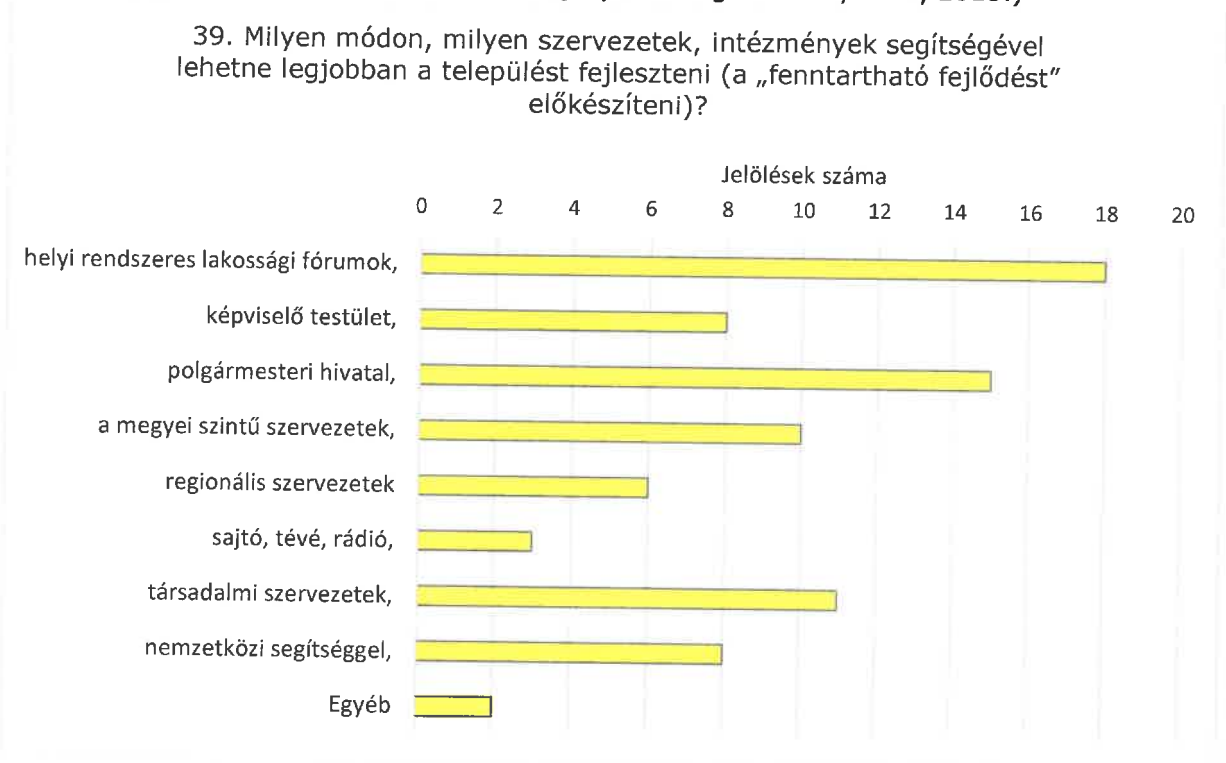
3.1.1 /34. ábra Védelem sorrendje -2. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A válaszadók szerint kiemelten fontos a hagyományok valamilyen részének, formájának a megőrzése.

A megkérdezett lakosok szerint a település fejlesztésében eredményes lehet a helyi rendszeres lakossági fórumok megtartása (22%, 13%), mely megelőzi a társadalmi szervezetek (14%, 14 %) és a polgármesteri hivatal (19%, 20%) tevékenységének hatékonyságát. Eszerint tehát a lakosok Üllésen fokozottan igénylik helyi lakossági fórumok megtartását, vagyis a lakosság szerves bevonását a települési szintű fejlesztések megvitatásába és a döntések előkészítésébe, illetve a kapott eredmény jelentheti azt is, hogy több információt szeretnének kapni a települési fejlesztésekről, és kapcsolódó véleményüket szívesen megosztanák. A kapott eredményeket támasztja alá a 27. számú kérdés is, mely szerint a lakosok legszívesebben vitafórumokon vennének részt.
A sajtó, tévé, rádió szerepe a legkisebb (4%), mely egybecseng az információszerzés módjára adott válasszal (36. kérdés)

3.1.1 /35. ábra Szervezetek sorrendje (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

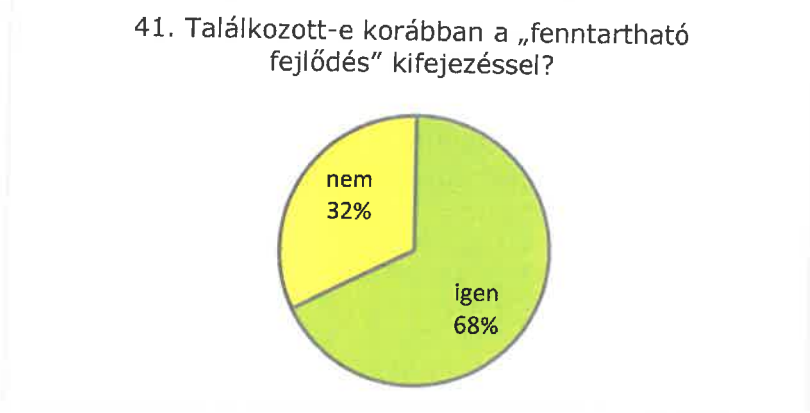

A megkérdezett lakosság véleménye szerint a helyiek a település fejlesztésében leginkább önkéntes munkával vehetnének részt (a válaszadók 55%-a vélekedett így), vagy kisebb arányban tanácsadással (35%).

3.1.1 /36. ábra Helyiek részvételi módjai (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

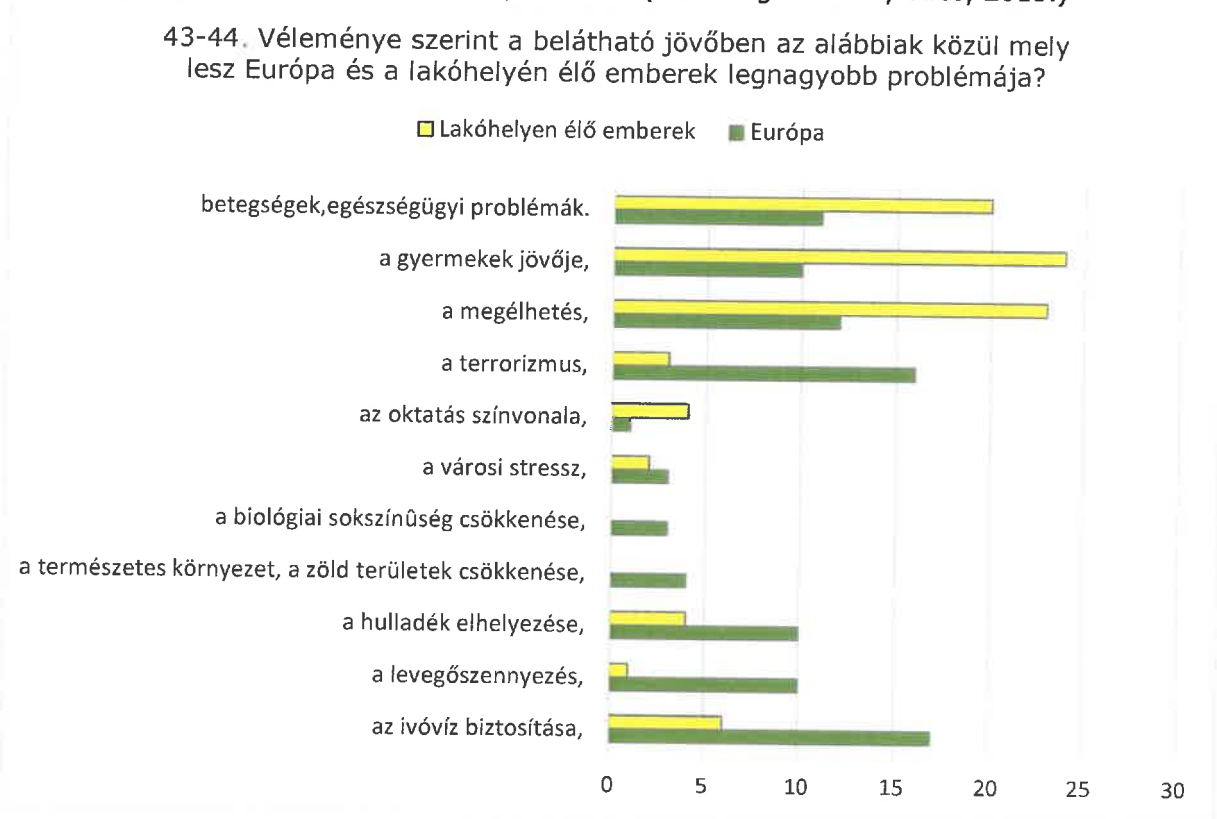
3.1.1 /37. ábra „Fenntartható fejlődés" kifejezés (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A fenntartható fejlődés kifejezéssel a válaszolók 68%-a találkozott már, ami a korábbi 47%-os értékhez képest jelentős javulást jelent. A következő kérdésben megkértük a kitöltőket, hogy saját szavaikkal írják le, mit értenek a fenti kifejezésen; összesen 15 válasz érkezett, melyek közül hárman adtak jó választ, s további 8 megközelítően jó válasz érkezett, egy válasz viszont elutasító volt.
A helytelen választ adók nem hagyták ki a fogalom meghatározására irányuló szakasz kitöltését, hanem jellemzően valamely pozitív, fejlődéssel kapcsolatos fogalmat alkottak.

A 43. és 44. kérdés az emberek jövőben várható problémáira kérdez rá.

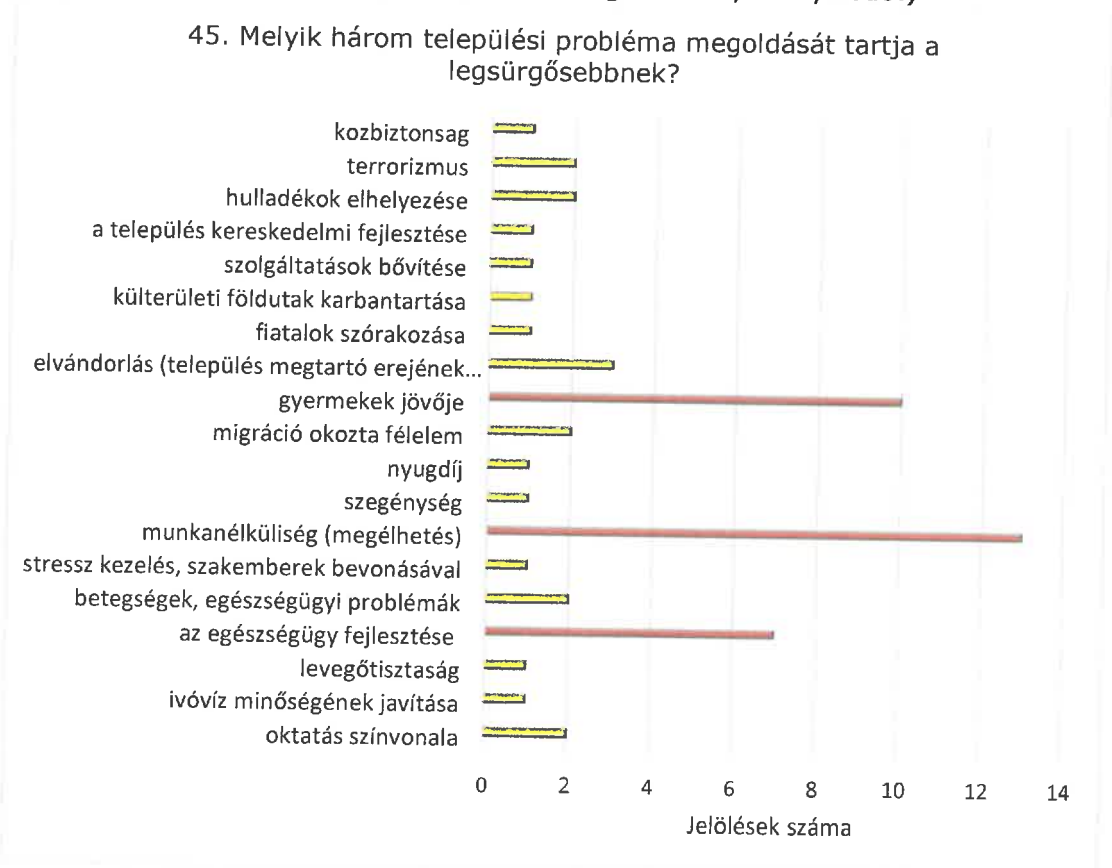
3.1.1 /38. ábra Európa és Üllés problémái (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A megkérdezettek szerint a jövőben Európa három legnagyobb problémája az ivóvíz biztosítása, a terrorizmus, és a megélhetés lesz, ugyanakkor a válaszadók szerint **Üllés legnagyobb problémái sorban a gyermekek jövője, a megélhetés, valamint a betegségek, egészségügyi problémák lesznek**. Ezeken túl az **oktatás színvonalát** megjelölők száma magasabb a lakóhelyén, mint Európában. A többi problémát (városi stressz, biológiai sokszínűség csökkenése, természeti környezet, zöld terület csökkenése, hulladékok elhelyezése, levegőszennyezés) súlyosabbnak tartják Európában, mint lakóhelyükön.

Kérdőívünk 45. kérdésének megválaszolásánál lehetőséget biztosítottunk a megkérdezetteknek arra, hogy ne megadott válaszlehetőségek alapján, hanem saját szabad megítélésük szerint soroljanak fel három olyan területet, települési problémát, melyek megoldását sorrendben a legsürgetőbbnek tartják.

3.1.1 /39. ábra Üllés problémái -2. (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A válaszolók nagy része itt is az előzőekben kapott három területet jelölte meg (elvándorlás, munkanélküliség,egészségügy), de 2-2 jelölést kapott a terrorizmus és a migrációtól való félelem. Ezek az elemek a korábbi kérdőívben nem is jelentek meg.

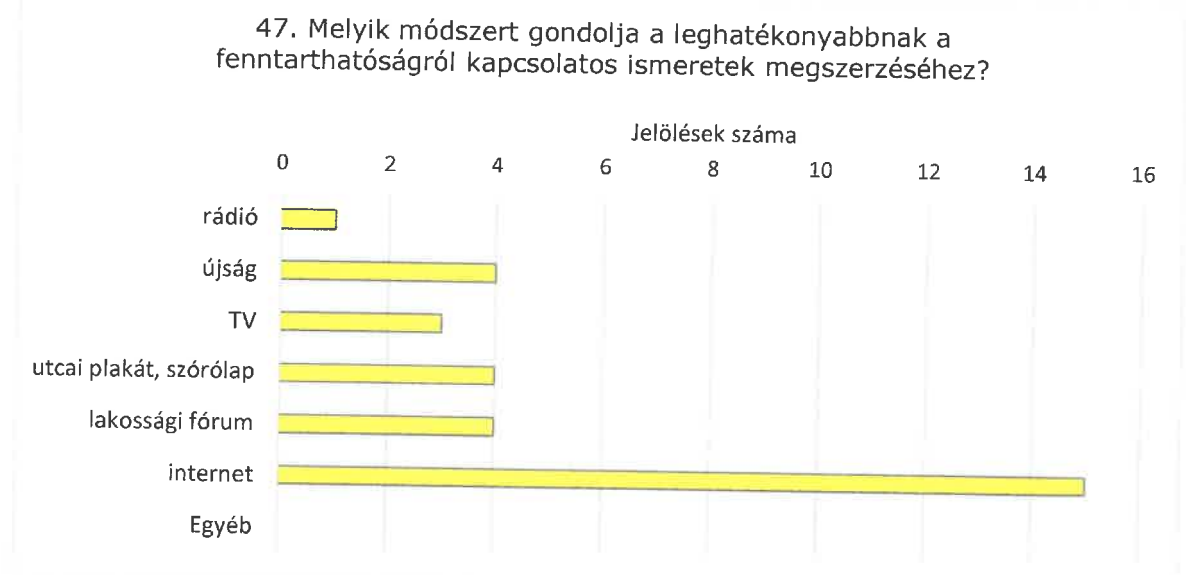
A válaszadó lakosok a helyi információkat fogadnák szívesen a témában (39%, 30%), sokan (58%, 62%) szeretnének általánosságban is több információhoz jutni a fenntartható fejlődésről.

3.1.1 /40. ábra Információigény mérése (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

A válaszolók nagy része ehhez a leghatékonyabb csatornának – a korábbi felméréstől eltérően – az **internetet** tartják, ezt követik az újságok és a helyi lakossági fórumok, utcai plakátok és szórólapok ismeretterjesztő szerepe. A válaszok alátámasztják a 36. kérdés eredményét, mely szerint a lakosok leginkább a világhálóról szerzik az információkat, a TV és rádió szerepe jelentősen lecsökkent.

3.1.1 /41. ábra Ismeretszerzés módjai (Lakossági kérdőív, Üllés, 2015.)

3.2. A kérdőívek felülvizsgálatának összefoglaló értékelése

→ Általános információk:

A lakossági kérdőíveket **36** személy töltötte ki (188 fő volt 2011-ben), mely a település lakosságának csupán 1,2%-a.
A kitöltők között leginkább az aktív munkaképes korúak képviseltetik magukat (31-40 és 41-54 év közöttiek), azonban a 30 év alattiak és 55 év felettiek is szép arányban (16-17%) töltöttek ki kérdőívet.
A kitöltők nagy része, 56%-a hosszú ideje, több mint 20 éve a településen él.

→ A település lakossági megítélése:

A lakosok véleménye a települési épületek, terek, utcák állapotáról a hangsúlyos arányban mért **jó állapotú 53%** és a kevesebb válaszadó által megjelölt **kevésbé jó** vélemény között ingadozik (38%).

A települési természeti állapot a lakosok 76%-a szerint jó, további 12% szerint kiváló, s csak 8% szerint nem igazán jó. A kitöltők közvetlen lakókörnyezetük természeti állapotáról hasonlóan vélekednek: nagy részük, 62%-uk tartja jónak azt, 3% kiválónak, azonban 26% szerint lakókörnyezete nem igazán jó állapotú. **A felmérésből kitűnik, hogy a korábbi, 2011. évi eredményekhez viszonyítva nem javult a természeti állapot megítélése.**

Jó eredménynek számít hogy a válaszadó lakosság 84%-a (89%) szívesen él a településen, s 85 %-a (88%) szívesen él közvetlen lakókörnyezetében.
A megkérdezettek kiemelkedően magas, 52%-a nem költözne el a településről akkor sem, ha azt anyagi vagy egyéb korlátok nélkül megtehetné, és nagy részük (46%) olyan környezetben is maradna, amilyenben jelenleg él.

A kitöltők a felnövő helyi gyermekek elköltözésének kérdését tekintve többnyire úgy vélik, hogy részben elköltöznek, részben maradnak majd, azonban a válaszadók 29%-a úgy gondolja, hogy inkább elköltöznek majd, és **0%** véli úgy, hogy **maradnak a településen**. A kérdésre kapott válaszok arányaiban megegyeznek a 2011. évi felmérés eredményeivel, tehát e terület körültekintő fejlesztésével ajánlott foglalkozni a jövőben. **Amennyiben a település vezetésének sikerül a bizonytalan választ adók arányát csökkenteni a biztosan maradók javára, úgy a település elöregedése megállítható, illetve a lakosságszám is tovább növekedhet.**

A települési lakosságot megkérdeztük arról is, hogy milyen érzésekkel gondolnak Üllésre. **A válaszadók nagy része (85%) pozitívan gondol a településre**: nagyom szereti 12 % (5%), jó érzésekkel 35% (39%), szeretettel 38% (34%), s csupán 6 % gondol közömbösen (10%) vagy nagyon rossz érzésekkel 3 %(0%) a településre. A kapott eredmények azért is

minősülnek kiemelkedően jónak, mivel a kitöltők 56%-a már 20 évnél régebben él a településen.

A válaszolók 48%-a a közösséget szereti a legjobban a településen, 32%-uk pedig a sok zöld teret és a munkahely közelségét (26%).

→ Fejlesztések irányvonalai:

A helyi boltok és szolgáltatóegységek 74%-ban többnyire kielégítik a helyi szükségleteket, de a megkérdezett lakosok 88%-a még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnának. **Az előzőekből kitűnik, hogy a terület megítélése az elmúlt években nem változott, célszerű tehát a kereslet fényében a jövőben támogatni e terület fejlesztését a településen.**

A települési közlekedés fejlesztésében a közösségi autóbusz közlekedés fejlesztését célszerű kiemelten kezelni, továbbá érdemes minél nagyobb hangsúlyt fektetni a gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztésére is.

Települési szinten a három legpozitívabb megítélés alá az utcák, terek, parkok állapota és a közbiztonság esett, de kiemelkedő helyen végzett a közellátás, az idősebbekkel való törődés, és a lakáshelyzet is.
A válaszoló lakosság szerint azonban a vállalkozások sikere, a továbbtanulási lehetőségek, a fiatalok helyzete és az egészségügyi helyzet fejlesztésre szorul, s ettől a véleménytől nem sokban marad el a tömegközlekedés és a szórakozási lehetőségek megítélése sem.

A válaszolók leginkább a vitafórumokon vennének részt (a korábbi, 2011. évi felmérés során is itt volt a legnagyobb részvételi hajlandóság), **legkevésbé pedig a hulladékok szelektív gyűjtésében vennének részt, illetve környezetvédelmi rendezvényre mennének el**. Figyelemre méltó, **hogy a szelektív hulladékgyűjtésben a megkérdezettek 70%-a biztosan nem-, vagy nem valószínű, hogy részt venne**, holott a faluban házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer van kiépítve! A település hulladékgazdálkodásának fejlesztésekor tehát elengedhetetlen a lakosság motiválása és megfelelő tájékoztatása.

A **települési ipar fejlettsége a lakosság szerint a legkevésbé jó, a mezőgazdaságé pedig a legjobb**, a szolgáltatásoké kevésbé jó és nagyobb arányban jó, az emberek képzettsége pedig hasonló arányban kevésbé jó - jó közt oszlik meg– ezek az eredmények a lakosok pozitív vélekedését mutatják.

A kitöltők 52%-a számít arra, hogy valaki a családjából munkanélkülivé válhat – a válaszok arányában bekövetkezett kedvező változás a családok gazdasági helyzetének fokozódó stabilitását jelzi.

A kapott eredmények alapján **a helyiek a szolgáltatás fejlesztését (45%), az oktatás fejlesztését (43%) és az ipartelepítést (39%) szeretnék leginkább**, de sokan fontosnak ítélik a mezőgazdaság (36%), a közlekedés (32%), és a lakásépítés (27%), illetve a turizmus (20%) fejlesztését is.

A következő kérdésnél (38. kérdés) a válaszadók az általunk adott nyolc lehetőség közül összesítve **a természeti környezet** (43%), **az erdők** (40%), és a **táj** védelmét és megőrzését (39%) jelölték meg a legfontosabbként.

A megkérdezettek szerint a jövőben Európa három legnagyobb problémája az ivóvíz biztosítása, a terrorizmus, és a megélhetés lesz, ugyanakkor a válaszadók szerint **Üllés legnagyobb problémái sorban a gyermekek jövője, a megélhetés, valamint a betegségek, egészségügyi problémák lesznek**. Ezeken túl az **oktatás színvonalát** megjelölők száma magasabb a lakóhelyén, mint Európában. A többi problémát (városi stressz, biológiai sokszínűség csökkenése, természeti környezet, zöld terület csökkenése, hulladékok elhelyezése, levegőszennyezés) súlyosabbnak tartják Európában, mint lakóhelyükön.

3.3. SWOT analízis

A SWOT-analízis a helyzetelemzést segíti, kategorizálva a meglévő adottságokat és jellemzőket **(S=erősségek, W=gyengeségek)** illetve megjelölve a jövőben kihasználható potenciálokat **(O=lehetőségek)** és esetlegesen felmerülő negatív eseményeket **(T=veszélyek)**. A fenntarthatóság három pillére **(társadalom, gazdaság, környezet)** szerinti felosztásban kerültek felsorolásra a településre jellemző, a helyi fejlődés intenzitását befolyásoló tényezők, folyamatok. Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

3.3/1. táblázat

	ERŐSSÉGEK (belső)	GYENGESÉGEK (belső)
Társadalom	• jól kiépített szociális háló, megelőzés jól működik, nincs mélyszegénység • vendégszeretet • adósságmentes település • kreatív gondolkodás, fiatal vezetőség – fiatalos gondolkodás • vállalkozó szellem • Magas a települési együttműködési készség a lakosság részéről • A lakosok körében kiemelten pozitív vélemény tapasztalható településsel kapcsolatos érzelmek tekintetében, legyen	• Fejleszthető a helyi közlekedés a lakossági vélemények szerint. • A gyermekek, fiatalok, a családosok és a felnőtt lakosság számára a költségkímélő szabadidős és szórakozási lehetőségek száma tovább növelendő. • Fejleszthető tömegközlekedés - a lakosság a terület fejlesztését igényli. • A helyi orvosi ellátás rendeléseinek rendje és jellemzői a helyiek szerint változtatásokat igényelne. • Szakorvosi ellátás hiánya

	szó a közösségről, a zöld közterületekről, a település hangulatáról, lakókörnyezetükről, vagy akár a település természeti környezetéről. • Nagy számú civil szerveződés található a településen, köztük környezetvédő egyesület is működik. • A helyi természeti értékek nagy száma a lakosokban pozitív érzéseket vált ki. • A lakosok nagy része elégedett a települési környezet és saját lakókörnyezetének állapotával. • A lakosok nagy része nyugalmasnak, vagy biztonságosnak ítélte meg a település hangulatát. • A helyi hagyományőrzési hajlandóság nagy • Üllés a kistérségben is jelentős szerepet tölt be a hagyományőrzésben, hagyománytiszteletben. Évente alkotótábor kerül megrendezésre, melyet nagy érdeklődés övez • A kistelepülési közösség jó összetartó ereje. • Jó kistérségi és kistérségek közötti együttműködés és koordináció. • A fiatal lakosság bevonása környezetvédelmi tevékenységekbe (pl. iskolai szakkör). • A lakosok szerint viszonylag jónak mondható a települési mezőgazdaság, a helyi szolgáltatások köre, és az emberek képzettsége is. • A lakosok szerint közel kiegyenlített a segélyre szorulók és a segélyezettek száma a településen. • A lakosok takarékos energiafelhasználáshoz való pozitív hozzáállása.	• Közbiztonság javítására, rongálások, lopások csökkentésére való igény. • A települési igények értelmében egyaránt bővítésre szorul a kerékpárutak kiépítettsége, a buszjáratok rendje, a gyalogos közlekedés feltételrendszere, és a rendelkezésre álló parkolóhelyek száma a településen. • felvásárló képesség, fizetőképesség alacsony • munkahelyek hiánya • építési kedv csökkenése • alacsony fizetések helyben • kommunikáció hiánya • kevés lehetőség sportolásra • összetartás hiánya • oktatási rendszer minősége • gyengül a család szerepe (csonka családok) • gazdasági érdekek mindenekelőtt (üzemeltető) • vállalkozói kedv hiánya • külföldi munkások • munkanélküliség • elmaradt térség • egyirányú, nincs visszacsatolás, érdektelenség • nincs változtatási hajlam • sportlétesítmények hiánya (forráshiány) • infrastruktúra hiánya • rossz szervezés, igényfelmérés hiánya • perspektíva hiánya • kommunikáció hiánya • leterheltség, rohanó világ

▪ Környezet	• A települési templom épülete több, mint száz éves, és egész évben látogatható. • Természeti értékek nagy száma. • A lakosság jó állapotúnak ítéli meg a helyi természeti és környezeti állapotot. • A település környezeti elemeinek jó állapota. • A horgásztó környezetében tanösvény került kialakításra. • A helyi termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése kicsi. • A helyi természeti területek biológiai sokfélesége. • A légszennyező anyagok kibocsátása alacsony, a légszennyezést okozó tényezők a fűtésből, a közlekedésből, a mezőgazdasági tevékenységből adódnak. • A települési kommunális és szelektív hulladékszállítás folyamatos fejlődése, a településen megoldott a szemétszállítás. • A településen hulladékudvar kialakítása történt meg, ahol számos hulladékfrakció elkülönített gyűjtése megoldott. • Az iskolában elemgyűjtő kihelyezése történt meg. • A szennyvízcsatornázás és a szennyvíztisztító telep építése megtörtént. • A települési zöldfelületek magas aránya, amit a lakosok is pozitívan értékeltek. • A belvízvédekezés részeként a közterületi csatornák kiásásra kerültek, a temető melletti közcsatornákat és átereszeket kitisztították.	• A hulladékok nem megfelelő elhelyezése a helyi közterületeken. • A térség talaja igen gyenge termőképességű. • A földutak téli járhatósága a lakosság vélekedése szerint nem megfelelő. • A játszóterek állapota fejlesztésre szorul (fűnyírás, tereprendezés). • A nagy számú külterületi mellékút állapota folyamatos állagmegóvást igényel. • A külterületi burkolatlan utak magas aránya porterhelést idéz elő. • A települési bel-és külterületi utak állagmegóvása gyakori kátyúzási munkát igényel. • Az utóbbi években egyre nagyobb mértékben található meg a parlagfű, melynek hatására a pollen szennyezettség kimutathatóan növekvő mértékben allergiás megbetegedéseket okoz.
▪ Gazdaság	• Fejlődő települési turizmus, • Szeged viszonylagos közelsége. • A belterületi közmű ellátottság kielégíti az igényeket, a bővítés lehetősége biztosított. • A települési épített értékek nagy száma.	• A belterületi zöldterületi fejlesztésekhez szükséges helyi anyagi keret nagysága alacsony. • Kevés munkalehetőség a településen. • A térség iparosodása csekély.

	• A kerékpáros közlekedés feltételeinek jelentős javulása a közelmúltban: Bordány-Üllés között megépült a mintegy 2,8 km hosszúságú, 2 méter szélességű aszfaltozott kerékpárút. • Magas napsütéses óraszám, napenergia lehetőségek. • Települési családi gazdaságok jó aránya, bio/ökológiai-termelés jó lehetőségei.	• A településen a környezetkímélő technológiák alacsony aránya. • képzett munkaerő hiánya • szervezett mezőgazdasági felvásárlás alacsony áron • olcsó, rossz minőségű külföldi áruk • forráshiány
	■ LEHETŐSÉGEK (külső)	■ VESZÉLYEK (külső)
■ Társadalom	• A települési gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztése, a lakosság körében megjelelő egyértelmű igénynek megfelelően. • Belterületi utak igény szerinti felújítása, pályázati munka. • Kerékpárút-fejlesztés a településen. • A lakosság kifejezetten pozitív hozzáállása a fórumokon való részvételhez, a takarékos energiafelhasználáshoz, a települési fa- és virágültetéshez. • A települési boltok és szolgáltatóegységek számának növelése, új vállalkozások betelepülésének elősegítése, a helyi lakosság nagyobb megelégedésére. • A belvíz-és csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztése. • A közösségi tudat további erősítése. • A települési attrakciók (középületek, természeti értékek, hagyományőrző munka, alkotótábor, erdei iskola, stb.) és a helyi rendezvények rendszeres népszerűsítése, megjelenéseik folyamatos fejlesztése, pályázati munka. • A helyi turisztikai attrakciók (természeti kincsek, Alkotóház, stb.) és helyi (alkotótábor,	• Az allergiás, asztmás megbetegedések száma növekszik. • Nőhet a települési fiatal lakosság érdektelensége a környezetvédelem iránt. • Népességfogyás. • Külterületi lakosság leszakadásának erősödése. • A települési lakosok körében az életszínvonal romlása. • külföldi vendégmunkások és a velük költöző családtagok megjelenése – etnikai arányok megváltozása • szakképzettség esetén a társadalmi elismertség hiánya • csökkenő munkalehetőségek • szakirányú végzettségűek hiánya • korlátozott képzési lehetőségek • szakképzésre jelentkezők alacsony száma • változó jogi környezet • városból kiszoruló lakosok tanyára költözése (szegényedő társadalmi réteg) • egészségügyi szakellátás hiánya, romló általános egészségi állapot

	horgászverseny) vagy itt megrendezésre kerülő rendezvények jobb kihasználásával új, időszakos vagy lehetőség esetén állandó munkalehetőségek biztosítása a települési lakosok számára. • Jó vadásztatási lehetőségek kihasználása a Bohn-erdő, Potyondi erdő, Üllési erdő területén, a vadásztársaság munkájával összhangban. • Az erdei iskola népszerűsítése, kihasználása. • A települési buszvárók karbantartásának és számának vizsgálata, fejlesztés elősegítése. • A települési társadalomszerkezet további pozitív változása. • Magasabb végzettségű lakosok helyben tartása. • A településen új szerveződések megalakulása, a magas települési lakossági összefogási hajlandóságnak köszönhetően. A civil szféra összefogásának további erősítése. • Különböző, új rendezvények éves rendszeres megtartásának további segítése, népszerűsítésük a helyiek és a turisták körében, bevezetésük a települési rendezvénynaptárba. A rendezvények igényes és színes programokkal való lebonyolításának segítése. • Egészséges ivóvíz biztosítása, a külterületi ivóvíz ellátás biztosítása. • Az orvosi ellátás terén a szakrendelésekkel kapcsolatos, fejlesztések lehetőségének vizsgálata. • A helyi lakosok szórakozási lehetőségeinek bővítése, többek között hagyományőrző rendezvények útján, figyelemmel a családosok és a gyermekkorú lakosok	

	rendszeres szórakozási lehetőségeinek növelésére is. • A felnőtt és a gyermekkorú települési lakosság környezettudatosságának további növelése. • Folyamatos pályázatfigyelés és pályázati munka a települési civil szervezetek segítésére, igény esetén az önkormányzat vagy a kistérség segítségnyújtása a civil pályázatok eredményes elkészítésében. • Intenzívebb környezeti nevelés bevezetése az iskolában. • Rendszeres lakossági fórumok megtartása a település fejlesztésében érintett aktuális témákról, véleménynyilvánítási lehetőség biztosítása a lakosok részére, a lakossági vélemények lehetőség szerinti figyelembe vétele a települési szintű fejlesztési döntésekben.	
▪ Környezet	• A helyi környezetvédelmi program felülvizsgálatának elkészítése. • Rendszeres parlagfű-mentesítés. • Zöldfelület-fejlesztés, rendezés (helyi zöldterületek tisztántartása). • A kistérségi együttműködés erősítése. • Pályázati és egyéb külső források bevonása a települési fejlesztésekbe, a települési környezet megóvására és jobb kihasználására vonatkozó pályázati lehetőségek figyelése. • A jó természeti adottságok fenntartása. • A kerékpáros közlekedés révén környezetbarát közlekedés-fejlesztés. • Alternatív energia használatára a lakosság támogatása. • termőföld • napsütötte órák száma • geotermikus energia	• Környezetterhelő tevékenységek betelepülése a térségbe. • A helyi talajszennyezettség növekedése, a talajok fizikai és kémiai romlása. • A talajok kimerülése. • A légszennyezettség növekedése. • Gázfűtés arányának csökkenése, fosszilis tüzelőanyagok használatával téli levegő szennyezettség nő. • Az allergén növények számának időszakos növekedése. • A természeti értékek lepusztulása. • A zaj-, levegő és talajszennyezéssel veszélyeztetett területek száma, nagysága nőhet. • A nem megfelelő talajművelés következtében a talajok minősége romolhat • Globális felmelegedés

	• ásványkincsek: földgáz, termálvíz	szélsőséges időjárásának hatásai
▪ Gazdaság	• Megújuló energiaforrások hasznosítása. • Új, korszerű, környezetet kevésbé károsító energiahordozók racionális felhasználása. • Az ökológiai adottságoknak legjobban megfelelő talajhasználat bővítése, és fenntartható mezőgazdaság megvalósítása, terjesztése. • Az intenzív talajhasználat felváltása extenzív talajhasználat megvalósításával, a környezetileg érzékeny és gyenge termőképességű területeken. • A környezetvédelem fejlesztését elősegítő támogatások igénybevétele. • Turizmus további fejlesztése, pályázatfigyelés. • Turisztikai terv létrehozása a települési turizmus fejlesztésére. • Helyi turizmusfejlesztési szervezet létrehozása. • Új munkahelyek teremtése. • Háztáji termékek piacra juttatása. • A helyi falusi turizmus lehetőségeinek kihasználása. • Kerékpáros turizmus és kerékpárutak fejlesztése, külső források bevonása. • Jól kiépített infrastruktúra • Földrajzi fekvés: Kiskunhalas – Szeged közötti átmenő forgalom • olcsó ingatlanok vállalkozásoknak, magánszemélyeknek	• Az infrastruktúra fejlesztésére jelenleg rendelkezésre álló hitelek, támogatások beszűkülése. • A mezőgazdasági termelés nem párosul környezetvédelmi beruházásokkal, a környezetvédelmi beruházások háttérbe szorulnak. • A turizmus fejlesztésének hatására megnőhet a környezetszennyezés. • A fiatalok elköltözése a településről. • A munkanélküliség növekedése. • A pályázati önerő előteremtésének egyre nagyobb nehézségei. • ingatlanok elértéktelenedése • vidékfejlesztési források elégtelensége • piacok hiánya és bizonytalansága

IV. STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATA

Felmérésünk során megmutatkozott, hogy Üllés települési önkormányzata és a helyi lakosság egymással egyetértésben kívánja elérni a fenntartható fejlődés elveivel összhangban álló települési minta kialakítását. Céljaik elérésére ütemezési tervet alakítottunk ki, amely Üllés település vizsgált adatainak felhasználásával időtávonkénti részcélokat jelöl ki hosszú-, közép- és rövidtávon.

A helyi viszonyok javítására munkánk során olyan prioritási rendszer kidolgozására került sor, mely figyelembe veszi a települési speciális viszonyokat a fenntartható fejlődés elvének szem előtt tartása, valamint a vonatkozó nemzetközi irányelvek alkalmazása mellett.
E prioritások szintén, a már oly sokszor említett társadalom-gazdaság-környezet hármas mentén jelölik ki azok fontos és követendő irányvonalakat, melyek mentén következtetéseink szerint a fenntartható fejlődés szerinti fejlesztések megvalósíthatók.

Programunk sikeres megvalósítása esetén a település társadalmi, gazdasági és környezeti jellemzői optimális irányba fejlődhetnek. A Fenntartható Fejlődés elvei alapján ezen pozitív változások területenként szerteágazóak lehetnek, így a települési sajátosságoknak megfelelően számos részterületre vonatkozóan részletes projektötleteket dolgoztunk ki, melyek elsődleges célja a fenntartható fejlődés kialakulásának segítése, a rendelkezésre álló erőforrások gazdaságos felhasználása mellett. Munkánk elvárt eredménye, hogy a helyi gazdaság, társadalom, munkaerő-piaci helyzet és a települési környezeti állapot egyaránt fejlődjön, és e különböző területek fejlődése hosszú távon is fenntartható legyen.

A helyi viszonyok javítására munkánk során olyan prioritási rendszer kidolgozására került sor, mely figyelembe veszi a települési speciális viszonyokat a fenntartható fejlődés elvének szem előtt tartása, valamint a vonatkozó nemzetközi irányelvek alkalmazása mellett.

E prioritások szintén, a már oly sokszor említett társadalom-gazdaság-környezet hármas mentén jelölik ki azok fontos és követendő irányvonalakat, melyek mentén következtetéseink szerint a fenntartható fejlődés szerinti fejlesztések megvalósíthatók.

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezésének prioritásuk szerint kell történnie.

A **prioritások felülvizsgálata** fontos lépés a LA21 felülvizsgálatához kapcsolódóan. Az elmúlt időszak társadalmi, gazdasági és infrastrukturális változásai indokolttá teszik a prioritások átgondolását, és a kérdőívek vizsgálatán, elemzésén túl a helyzetértékelés felülvizsgálata is fontos útmutatást adhat a szükséges feladatokkal kapcsolatban. Az alábbi felsorolásban azokat az elemeket fejtjük ki részletesebben, ahol további intézkedések, javaslatok megfogalmazása indokolt.

Társadalom:

- társadalmi szemléletformálás a Fenntarthatóság jegyében,
  - A társadalmi szemléletformálás fontossága elsősorban a kérdőívek felülvizsgálata során kapott információk okán mutatkozik meg. A lakosság nagymértékben hozzájárulhat a fenntarthatóság növeléséhez, így a légszennyező anyagok kibocsátásának a csökkenéséhez, illetve a hulladékmennyiség csökkenéséhez, valamint a fiatalok környezeti neveléséhez. Több kérdés is rámutatott arra a tényre, miszerint a diákok környezetvédelem iránti érdeklődése csökkent, ezért a jövőben kiemelten fontos feladatként jelenik meg a fiatalok szemléletformálásának és tájékoztatásának javítása.

  - Szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése:.

- vitafórumok tartása,
  - A kérdőíves felmérés alapján a lakosság szívesen venne részt különböző témájú vitafórumokon, melyek lehetőséget adnak pl. az oktatás, az egészségügyi helyzet és a mezőgazdaság fejlesztési irányainak meghatározására és kijelölésére.

A kérdőíves felmérés alapján Üllés legnagyobb problémái sorban a jövőben a megélhetés, a gyermekek jövője, valamint a betegségek, egészségügyi problémák lesznek:

- megélhetés biztosítása,
  - A munkanélküliségi adatokat (a településen regisztrált munkanélküliek száma 2010. év óta emelkedett, emellett a regisztrált munkanélküliek száma 195 fő, mely az elmúlt évek legmagasabb értékét jelenti) figyelembe véve fontos prioritás a felnőttképzés/átképzés kapacitásainak és portfóliójának a növelése, elsősorban a térségben ismert hiány-szakmákra koncentrálva. Ezen prioritás megvalósításához civil és vállalati együttműködések kialakítás is elengedhetetlen.

- oktatás, képzés fejlesztése,
  - Az oktatási rendszer kihasználtsága folyamatosan javul az elmúlt évek során. A kérdőíves felmérés alapján azonban a lakosság és a fiatalok részéről is kifejezett igény mutatkozik az oktatás minőségi fejlesztésére. A település jövőbeli problémái közt kiemelt helyen jelölték meg az oktatás színvonalát.

- egészségügyi helyzet javítása,

- közbiztonság javítása,

- Szórakozási lehetőségek bővítése, a meglévő lehetőségek ismertetése a lakossággal,

- utcák, terek, parkok állapotának javítása és fenntartása.

Gazdaság:

- vállalkozások fejlesztése,
  - A gazdasági élet fejlesztése elsősorban a vállalkozásokon keresztül valósítható meg. A válaszoló lakosság szerint a vállalkozások sikere fejlesztésre szorul. A településen a vállalkozások döntő többségét a mikro- és kisvállalkozások teszik ki, ebből is igen nagy számban az egyéni vállalkozások képviseltetik magukat. A vállalkozások az országos átlagnak megfelelően tőkeszegények, kis alkalmazotti létszámúak. A vállalkozásfejlesztés mint prioritás igen fontos, azonban együttműködéseken alapul. Ehhez kapcsolódóan az oktatási képzési lehetőségek fejlesztése, a tanácsadói lehetőségek fejlesztése, valamint a finanszírozási problémák megoldása egyaránt fontos. A vállalkozó szektor fejlesztéséhez és a pontos fejlesztési prioritások meghatározásához fel kell mérni az érintett vállalkozások igényeit és szükségleteit, majd ez alapján meghatározni a kitörési pontokat.

- ipar és mezőgazdaság fejlesztése,
  - A települési ipar fejlettsége a lakosság szerint a legkevésbé jó, a mezőgazdaságé pedig a legjobb, ennek ellenére a lakosság nagyobb arányban szorgalmazza a mezőgazdaság fejlesztését, mint az ipartelepítést.

- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
  - A 2011. évi, illetve a 2014. évi felmérés alapján a helyi boltok és szolgáltatóegységek 92%-ban többnyire kielégítik a helyi szükségleteket, de a megkérdezett lakosok 67%-a még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnának. Az előzőekből kitűnik, hogy a terület megítélése az elmúlt években nem változott, célszerű tehát a kereslet fényében a jövőben támogatni e terület fejlesztését a településen.

- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezet:

- Környezet ismeret, környezettudatosság,
  - A környezettudatosság fejlesztés a szemléletformáláson keresztül a legjobban megvalósítható. A környezeti és társadalmi szemléletformálást praktikus egy projektként kezelni.

- Települési és épített környezet védelme,

- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,

- A települési közlekedés fejlesztésében a közösségi autóbusz közlekedés fejlesztését célszerű kiemelten kezelni, továbbá érdemes minél nagyobb hangsúlyt fektetni a gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztésére is.
- A település belterületén található földutak aszfaltozása,
- A külterületi utak karbantartása, szélességének megőrzése.

- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
  - Az energiafelhasználás csökkentése mind az intézményi mind a vállalati szegmensben elengedhetetlen. A vállalkozói fórumokhoz kapcsolódóan ezen prioritást erősíteni tudjuk. Intézményi vonatkozásban az önkormányzat fejlesztési szándéka a meghatározó.

- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása,
  - A lakossági kérdőív 38. kérdésnél a válaszadók az általunk adott nyolc lehetőség közül összesítve az erdők, a természeti környezet és a táj védelmét és megőrzését jelölték meg a legfontosabbként.

- hulladékgazdálkodás fejlesztésének folytatása,

Üllés Fenntartható Fejlődés Helyi Programja (Local Agenda 21) soron következő felülvizsgálatának időpontja: 2020. december 31.

V. MEGVALÓSÍTÁS FELÜLVIZSGÁLATA

Az alábbiakban azok a prioritások elérésére megtervezett, konkrét települési projektek találhatók, melyeket a fenntartható fejlődés elérésére, a települési sajátosságokat figyelembe véve dolgoztunk ki 2011-ben. A következő táblázatok tartalmazzák a meghatározott programokra tett intézkedések ismertetését és a feladatok felülvizsgálatát.

5.1. Társadalmi pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Társadalmi szemléletformálás	1. Ismeretterjesztő előadások, lakossági fórumok szervezése környezetvédelmi témákban	Zöldülés-Zöldüllés nap, Virágos Üllés mozgalom: Legvirágosabb ház és Legrendezettebb ház esemény.	Megvalósult
	2. A környezetvédelem oktatásának erősítése a tanórákon, és tanórán kívüli elfoglaltságok keretében egyaránt	Erdei iskolai programok, környezetvédelemmel kapcsolatos események.	Megvalósult
	3. Társadalmi fórumok, előadás szervezése a települési hulladék-elhelyezési lehetőségek témájában, a szemetelés csökkentésére és megelőzésére, annak büntetése a lakosság kifejezett igénye alapján	Évente fórumok és előadások tartása a szolgáltató bevonásával. a szelektív gyűjtésre vonatkozó szemléletformálás erősítése szükséges.	Megvalósult, folyamatos
Önkormányzati ügyintézés és civil kapcsolatok javítása	1. Rendszeres lakossági vitafórumok megtartása a településfejlesztés aktuális kérdéseiben, kétirányú véleménynyilvánítási lehetőség a helyi lakosság és az önkormányzat kapcsolatának erősítésére, közös megoldások	A Üllési képviselőtestületi ülések nyilvánosak, a lakosság ezen alkalmakkor aktívan részt vehet a települési ügyek megvitatásában. Ezen felül a településfejlesztés aktuális kérdéseiben (pl. csatornahálózat kiépítése) külön lakossági fórumok kerülnek megtartásra. A **Helyi Közösségi Akadémia** (HKA) keretében lakossági csoportok bevonásával sor került olyan csoportos feltáró	Folyamatos Megvalósult

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	kidolgozására, a lakossági vélemények rendszeres és közös megvitatása.	munkára, amelynek a célja, hogy az egyének csoportos véleményalkotásából származó előnyöket helyi képességek, adottságok feltérképezze (ötlettársítás, szabad ötletfeltárás, ötletroham). A helyzetelemzést követően a HKA csoport tagjai ismertették a település hosszú távú jövőjéről alkotott elképzeléseiket. A helyi képességek, adottságok feltérképezésével a csoportok tagjai összeszedték, rendszerezték a problémákat, majd meghatározták Üllés jövőképét.	
	2. A civil szféra és az önkormányzat kapcsolatának erősítése, új civil szerveződések létrejöttének támogatása, a civil szervetek pályázati munkájának segítése	Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködésének eredményeként kölcsönösen segítik egymás munkáját.	Folyamatos
	3. Az e-ügyintézés körülményeinek rendszeres, folyamatos felülvizsgálata, igény esetén módosítások alkalmazása	A településen a magyarorszag.hu honlapján érhető el az e-ügyintézéshez szükséges ügyfélkapu, a járási e-ügyyintézés is megoldott.	Folyamatos
Egészségügyi helyzet fejlesztése	1. Egészségterv létrehozása, helyi egészségügyi tervezés aktualizálása	Üllés nagyközség rendelkezik aktuális egészségtervvel. Minden évben megrendezésre kerül az egészségvédelmi hét, több ingyenes szűrővizsgálat biztosításával.	Megvalósult, Folyamatos
	2. A lakosság egészségüggyel kapcsolatos igényeit naprakészen felmérő lakossági fórum megtartása, a helyi egészségügyi ellátás fejlesztési esélyeinek felmérése, majd ezek alapján az	A kérdőíves felmérés alapján a település egészségügyi helyzete fejlesztésre szorul, azonban az orvosi rendelések és a gyógyszertár magánkézben lévő vállalkozások, azok működésére az önkormányzat nincs hatással. Ugyanakkor célszer lenne az orvosokkal az együttműködést fokozni. Az egészségügyi szakellátás Üllésen nem biztosított, a	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	orvosi rendeléssel kapcsolatos igények lehetőség szerinti foganatosítása	háziorvosok leterheltsége igen nagy.	
	3. „Egészséges Üllés" (prevenció, betegségek megelőzése, idős, beteg lakosok segítésére), idősek orvosi ellátásának és gondozásának fejlesztése, szociális ellátás	Sürgősségi ügyelet a szomszédos településen, Ruzsán található, a legközelebbi mentőállomás szintén Ruzsán működik. A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el. Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalmi szakorvosi rendelőkben tudja igénybe venni. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz 2012-től - a pályázati támogatással felújított, korszerű, akadálymentesített, Üllés Radnai utca 22. szám alatti szociális tagintézmény biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az ellátások színvonalának megtartása, növelése érdekében szükséges volt az alapellátási feladatokat újra strukturálni. A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében kerül ellátásra a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás és a közösségi ellátás. A támogató szolgálat Bordány Község Önkormányzatának gesztorságával fenntartott mikrotérségi társulásban kerül ellátásra. Az egészséggel kapcsolatos események a következők	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
		voltak 2015.évben: véradás, egészségvédelmi hét (szűrővizsgálatok, véradás)	
	4. Akadálymentesítés az egészségügyben	Még nem valósult meg, az új gyógyszertárban már kialakításra kerül. Szükségessé vált egy korszerű, akadálymentesített egészségház létesítése. Az Egészségház nem akadálymentesített, de annak felújítására törekvéseket tesz az önkormányzat, rövidesen pályázatot nyújt be, melynek előkészületei folynak.	Feladat
	5. Informatikai fejlesztés az egészségügyben	A fejlesztés megvalósult, esetenként a korszerűbb technikai fejlesztésekre szükség lesz.	Folyamatos
A települési szociális helyzet fejlesztése	1. Szociális terület, infrastruktúra fejlesztés	Tanyagondnoki szolgálat gépjármű ellátottsága biztosított, egy új, mozgáskorlátozottak szállítására alkalmas jármű beszerzése indokolt lehet.	Rövidtáv
Oktatás, képzés fejlesztése	1. Környezettudatos nevelés bevezetése, Üllés	A Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **Öko-iskola** címmel rendelkezik. Az óvodában és általános iskolában a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése tervben van.	Folyamatos
	2. Iskolaépület karbantartása, további fejlesztése, pályázati munka	A Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola akadálymentesítése megtörtént. Az épület felújítása és energetikai fejlesztése folyamatban van.	Folyamatos
	3. A helyi oktatás fejlesztési esélyeinek felmérése a lakossági igények alapján, majd ezek alapján pályázati lehetőségek keresése, pályázati munka	Üllés nagyközség Önkormányzata pályázati lehetőségek függvényében tantermi csomag (notebook, projektor, interaktív tábla), alkalmazás szerver, munkaállomás (PC és monitor), wifi csomag beszerzését tartja szükségesnek. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében SNI IKT csomag (Sajátos Nevelési Igényű, nagyot halló gyermek részére) beszerzése is szükséges lehet.	Feladat
	4. Települési bölcsődei ellátás	Bölcsőde, óvoda fejlesztés megtörtént, geotermikus	Megvalósult

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	bővítése	energia biztosítja a hűtés-fűtést.	
	5. Az „ÖKO iskola" programban való részvétel megfontolása	Megvalósult	Megvalósult
	6. „Környezettudatos életmód" iskolai rendezvény megtartása	Minden tanévben megrendezésre kerül.	Megvalósult
Települési közbiztonság fejlesztése	1. Lakossági Önkéntes Őrszolgálat működése, mezőőri szolgálat	A Polgárőr Egyesület jól működik. A Mezőőri szolgálat bevezetés alatt áll. A településen a jelzőrendszer kialakítása megtörtént, oktatási, szociális, egészségügyi jelzés a polgárőrség és a rendőrség bevonásával problémák jelzése, krízishelyzet felkutatása, megoldása.	Rövidtáv
	2. Kóbor kutyák befogása, rendszeres ellenőrzés, szükség esetén ismételt befogási akciók, vadkár elleni védekezés	A településen a kóbor kutyák befogása rendszeresen megtörténik, de a közutak mentén igen gyakran tesznek ki állatokat, így a kóbor kutyák száma nem csökken. A csapatokba verődő állatok veszélyeztethetik az emberek biztonságát.	Folyamatos
Kulturális élet fellendítése	1. „Üllési Hagyományok" - Települési rendezvények megtartása	Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén működő szervezetek: FONÓ Alapítvány, FONÓ Néptáncegyüttes, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Árpádközpont Hagyományőrző Kulturális Alapítvány, Alkotóház	Folyamatos
	2. „Üllési Nyár" rendezvénysorozat	Üllésen szinte egész évben (jellemzően március és december között) számos rendezvény kerül megrendezésre, a nyári időszakban azonban nehéz a mezőgazdasági munkából élőket bármilyen eseménybe bevonni.	Folyamatos
	3. „Mozgó Üllés" - Sporttal foglalkozó rendezvények megszervezése a	A 2015. évi Üllési rendezvénynaptár sporttal kapcsolatos eseményei az alábbiak: Valentin-napi holdfény túra,	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	településen, a meglévő kezdeményezések folytatása mellett	Kerékpár regisztráció, Meteorvadász túra, Biciklitúra, Gyalogtúra Zákányszékre (Októberi Bolyongás), Szilveszteri focikupa.	
	4. „Ünneplő Üllés" kiállítások – gyermekek és fiatalok alkotásai a	Az Alkotóházban, a Déryné Kulturális Központban és az általános Iskolában rendszeresen megrendezésre kerül a helyi alkotók kiállítása. Tojáskiállítás, Üllés, az én falum! fotópályázat szervezése.	Folyamatos
	5. Fiatalok szórakoztatására szolgáló rendezvények megszervezése a településen	A szórakozási lehetőségek bővítése, mint a fiatalok számára nyújtott szolgáltatások, záloga lehet a fiatalok helyben tartásának. Szükségesnek lehet a bevásárlási lehetőségek bővítése, szórakozó helyek, mozi, közösségi színterek biztosítása, wifi elérhetősége, uszoda létesítése. A szórakozási lehetőségek tárházában a garázsbuli és jótékonysági diszkó is megtalálható. A fiatalok helyben tartása nem könnyű feladat, mivel Szeged vonzerejét egy Üllés méretű település nem tudja túlszárnyalni. Ez az igény nemcsak anyagi erőforrást igényel, fontos, hogy legyen a fiatalok körében egy olyan önszerveződő közösség, fiatalok társasága, akik húzóerőt, mintát képviselnek. Fontos, hogy a programokra való igényt a fiatalok jelezzék, valamint a megvalósult szolgáltatásokat igénybe is vegyék. ***Az igen gazdag programkínálat ellenére a fiatalok hozzáállása passzív, ennek megváltoztatása jelentős hatással lehet az életminőségre, a szabadidő eltöltésére.***	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	6. Népzenei események szervezése	Népzenei események 2015. évben: Népzenei minősítő, VI. Citerás Találkozó, VIII. Dalostalálkozó	Magvalósult
	7. Helyi felnőtt lakosság rendszeres összejövetelét szolgáló alkalmak megszervezése a településen 8. Közösségi programok megrendezése	A település számos eseményt magába foglaló rendezvénynaptárral büszkélkedik, mely révén a felnőtt lakosság számára egész évben biztosítottak az összejöveteleket szolgáló alkalmak: Nőnapi buli, márc. 15-i műsor és fáklyás felvonulás, Komámasszony süssünk rétest! kiállítás és rendezvény, Húsvéti családi hétvége, „2015 a fény éve" című előadás, Majális, I-II. világháborús kiállítás, Horgászverseny, Üllési Kreatív Mesterek Napja, Nyárindító napok – itt ping-pong mérkőzés, főzőverseny, sakkverseny, borverseny, foci, lufis felvonulás, falukerülő kerékpártúra, palacsintaevő verseny, díjugrató verseny, véradás, Visegrádi fórum (táncest), Generációk napja, Hagyományőrző családi nap, Nyárbúcsúztató retro est, Kenyérünnep, Szilvalekvárfőző nap, lecsófőző verseny, Szent Mihály-Nap, sütisütő verseny, Kézműves tábor, lesz még Lucanapi játszóház. ***Az igen gazdag programkínálat ellenére a közösségi hozzáállás passzív, ennek megváltoztatása jelentős hatással lehet a lakosok életminőségére, a szabadidő eltöltésére.*** Különösen fontosak a mezőgazdaságból élők tájékoztatására szervezett események: mezőgazdasági és vállalkozói fórum, gazdafórum, „Fűszerpaprika 2015-ös termelésének együttműködési lehetőségei Üllésen és környékén „ című tájékoztató, kisállatvásár, Agrárfórum.	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Esélyegyenlőség biztosítása	1. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása, lehetőségek felmérése	Üllés nagyközség 2015. évben felülvizsgált Esélyegyenlőségi tervvel és Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepcióval is rendelkezik.	Folyamatos
	2. Fogyatékkal élők segítése	A lakosság kb. 5,7 %-a valamilyen formában, mozgásában, életvitelében korlátozott, mozgásszervi vagy érzékszervi fogyatékos, részükre az önkormányzat települési létfenntartási rendszeres gyógyszerköltségre való jogosultságot állapíthat meg.	Folyamatos
	3. Intézmények akadálymentesítése, pályázati munka	A Üllési intézmények közül akadálymentesített a szociális tagintézmény és az általános iskola, illetve a Bölcsőde és az Óvoda épülete.	Megvalósult
A helyi közlekedés fejlesztése	1. A települési biztonságos kerékpáros közlekedés megteremtése, kerékpárút-tervek megvalósítása	A Üllés-Bordány és Üllés belterület - Erdei iskola kerékpárút építése megtörtént, ennek megyehatárig történő meghosszabbítására még pályázati forrás kellene.	Megvalósult
	2. A települési biztonságos gyalogos közlekedés megteremtése zebrák létesítésével, járdaépítéssel, gyermekek zebrán való biztonságos áthaladásának segítése	A kérdőíves felmérés alapján a program megvalósítására kifejezett igény mutatkozik. A gyalogos közlekedés biztonságának erősítése elsősorban az iskola környékén szükséges, a polgárőrség bevonása is segítség lehet. A jelenleg zajló szennyvízcsatorna beruházást követően van lehetőség az utak karbantartására, felújítására, új járdaszakaszok kiépítésére.	Rövidtáv
	3. Parkolók kialakítása a településen	A kisvárosias jellegű településközpontban elég forgalmas üzletek, intézmények találhatók. Ezek előtt már sor került parkolók kialakítására, azonban ezek mennyisége kevés, újabbak létesítésére is szükség van.	Részben megvalósult Feladat
	4. A települési utak jó általános járhatóságának megteremtése,	A tervezett szennyvízberuházás kivitelezése során az önkormányzati kezelésű utak esetében aszfaltfelbontására	Folyamatos, rövidtáv

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	megőrzése, rendszeres kátyúzási munka	került sor. A beruházás kivitelezésének költségvetése tartalmazza az utak sávos helyreállítását, valamint 5 cm-es vastagságban új aszfaltszőnyeg készítését. A külterületi utak karbantartását, javítását az önkormányzat folyamatosan elvégezteti, de a közlekedésben – az időjárás viszontagsága miatt - nehézségek adódhatnak.	
	5. A jobb települési buszközlekedés megteremtése sűrűbb buszjáratokkal, a környező települések, Szeged és Mórahalom irányában	Az autóbusz közlekedés helyzetéről, a szükséges változtatásokról az önkormányzat rendszeresen egyeztet a közlekedési társasággal.	Folyamatos

5.2. Környezeti pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Naprakész környezeti adatbázis létrehozása	1. Üllés Település Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata, új program készítése	A Környezetvédelmi Program felülvizsgálata a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program hatályossá válásáig nem történt meg. A jogszabályi változások következtében a 2015. évben hatályba lépett 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019 alapján új környezetvédelmi program készítése szükséges.	Rövidtáv
	2. A hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálatában foglaltak alkalmazása	A hulladékgazdálkodási tervben foglaltak alkalmazása a település aktuális lehetőségei mentén valósulnak meg: legfontosabb fejlesztés a település belterületének szennyvízcsatorna—hálózattal való ellátása, mely révén a folyékony hulladék kezelése megoldottá válik. Jogszabályváltozás miatt nem kell a településnek hulladékgazdálkodási tervet készíteni, a hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatokat is a környezetvédelmi program tartalmazza.	Megvalósult
	3. A települési hulladékgazdálkodás helyi szabályozásának aktualizálása	A 2012. évi CLXXXV. törvény - a hulladékról előírása alapján a településnek nem szükséges hulladékgazdálkodási tervet készíteni, de a hulladékgazdálkodás helyi szabályozását a jogszabályi változások szerint el kell végezni.	
	4. Környezetvédelmi kommunikációs terv elkészítése	Nem készült külön terv, azonban a település KEOP-os pályázatainak kommunikációs terve részletesen szabályozza a környezetvédelmi kommunikációval kapcsolatos feladatokat.	Nem szükséges külön terv készítése, egyéb dokumentumok tartalmazzák azt.

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Települési és helyi épített környezet	1. Települési zöldterületek körültekintő fenntartása	A kérdőíves felmérés alapján a lakosság elégedett a települési zöld területek állapotával, annak fenntartása szükséges. A piactér rekonstrukciójára és parkolók kialakítására is sor került, A településközpont kisvárosiassá tételéhez a rendezett parkok, területek további fejlesztésére is szükség van. Az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását, illetve szükség esetén a fák metszését.	Folyamatos
	2. Természetes élőhelyek védelme	A horgásztó kialakítása és az Erdei iskola is hozzájárul a természeti környezet megismeréséhez, védelméhez.	Folyamatos
	3. Építészeti értékek rekonstrukciója	Intézmény felújítási program keretében a rendőrség épületének felújításával az alkotóház átköltözött, a Déryné Kulturális Központ udvara, a sportöltöző és az önkormányzati konyha már megújult, az iskolaépület és a sportrészleg, korszerűsítése pedig folyamatban van.	Folyamatos
	4. A közterületek jó állapotának megóvása, új szemetesek kihelyezése, szemetelés büntetése, rendszeres takarítás, szemétszedés	A közterületeken új szemetesek nem kerültek kihelyezésre, azonban az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását.	
	5. Tájvédelmi szabályozás	Szabályozás nem történt, hiszen csak helyi védettségű terület esetén kell kezelési tervet készíteni.	-
Levegő, víz, zaj	1. Az élhető, egészséges falusi környezet	A kérdőíves felmérés alapján a lakosság vélekedése	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	fenntartása, a települési lakosság kiemelkedően jó véleményének megőrzése	pozitív a településről. Fejlesztési igények azonban még vannak, kisvárosias jellegű településkép kialakítására, sportuszoda és nyilvános WC létesítésére is szükség lenne.	
	2. Parlagfű-mentesítési projekt	A lakosság számára saját ingatlanukon kötelező a parlagfű mentesítés végrehajtása, melynek aktualitására a helyi újság is felhívja a figyelmet. Az önkormányzati kezelésű területek parlagfű-mentesítése – a zöld területek karbantartásával párhuzamosan – folyamatosan zajlik.	Folyamatos
	3. „Pormentes utakért" projekt	Üllés területén az elmúlt években – pályázati lehetőség hiányában - a földutak egyike sem kapott szilárd burkolatot. Nincs forrás a földutak pormentes burkolattal való ellátására, ezért az önkormányzat a rendszeres karbantartással próbálja biztosítani a problémamentes közlekedést.	Folyamatos
	4. Zajforrások megszüntetése	A település zajterhelése alacsony. A jelentős átmenő forgalom zajterhelésének csökkentésére megfontolandó a sövénytelepítés és a fásítás.	Folyamatos
Infrastrukturális fejlesztés	1. Települési járdák további fejlesztése	Az elmúlt években nem történt járdafejlesztés a településen. A kérdőívek eredményei szerint a települési közlekedés fejlesztésében a jövőben érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni a gyalogos közlekedés, járdák fejlesztésére, melyre a csatorna beruházást követően kerülhet sor.	Folyamatos, középtáv
	2. A tanyasi közlekedés fejlesztése	A külterületi utak karbantartása folyamatos, azonban a kérdőíves felmérés alapján további intézkedések szükségesek.	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
A helyi zöldterületek védelme	1. Települési közparkok, fasorok ápolása, a természeti területek jó állapotának fenntartása	Az Önkormányzat által foglalkoztatott közmunkások rendszeresen elvégzik a területek takarítását és karbantartását.	Folyamatos
	2. A hatályos szabályozásnak megfelelő játszótér kialakítása, mely az idősebb gyermekek számára is megfelelő lehet, vendégváró pihenőpark népszerűsítése	Az elmúlt években új játszótér nem került kialakításra, azonban a Horgásztónál kialakításra került egy pihenő-játszópark.	Középtáv
	3. Közterületi faültetés, virágosítás közösségi megszervezése, rendszeres jelleggel	A közterületi fák és virágok ültetése folyamatos. Virágos Üllés mozgalom: Legvirágosabb ház és Legrendezettebb ház akció is hozzájárul a zöldfelületek fenntartásához.	Folyamatos
A hulladékgazdálkodás fejlesztése a településen	1. Települési illegális hulladéklerakó helyek megelőzése	A Te Szedd! - országos hulladékgyűjtési akcióhoz csatlakozott Üllés Nagyközség Önkormányzata is.	Megtörtént
	2. Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás	A terület fejlesztése nem történt meg, azonban pályázati lehetőség esetén az önkormányzat komposztáló edényzetek beszerzését tervezi.	Középtáv
	3. A hulladékgyűjtő udvar népszerűsítése, a hulladékok szelektív gyűjtésének ösztönzése	A településen házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés történik. Ennek ellenére a kérdőíves felmérés alapján a szelektív hulladékgyűjtésben a megkérdezettek közel 70%-a biztosan nem-, vagy nem valószínű, hogy részt venne. Az eredmények ismeretében a hulladékszigetek és a házhoz menő szelektív gyűjtés népszerűsítése kiemelkedő prioritással bír.	Rövidtáv
	4. Szemléletformálás a hulladékgazdálkodásban	Folyamatosan szükség van rá.	Rövidtáv

5.3. Gazdasági pillér

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
Az Önkormányzat és intézményeinek gazdaságos működése	1. Gazdaságos önkormányzat	Az Önkormányzat jól átgondolt döntéseinek eredményeként nem halmozott fel tartozásokat, adósságmentes a település. Az önkormányzat intézményeinek korszerűsítésekor az alternatív erőforrások használatával is biztosítottá vált a gazdaságos fenntartás. Önkormányzati gazdasági társaság létrehozása – egyes feladatok még hatékonyabb ellátásának biztosítására.	Megvalósult
	2. Pályázati monitoring rendszer	A településen az önkormányzat hatékony közreműködésével történik a pályázatfigyelés.	Folyamatos
A helyi ipar fejlesztése	1. Gazdaságfejlesztési stratégia készítése	Elkészült és 2015. évben elfogadásra került Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének **2014-2019. évekre vonatkozó Gazdasági Programja**	Megvalósult
	2. Iparfejlesztés	Gazdasági iparterület kialakítása: a Rendezési Terv módosítása után következő lépés a terület rendezése, földmunkák elvégzése, alapinfrastruktúra kiépítése (kiszolgáló utak kialakítás, közművek telepítése). A beruházás a GOP pályázati támogatással, valamint vállalkozók bevonásával (GINOP – Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program) valósul meg.	Rövidtáv
Mezőgazdaság	1. Biotermesztés elősegítése	Az ökológiai termelés támogatásának (VP) igénybevételével nagyobb hatékonyságú lehetne a biotermesztés. A Homokháti Portéka védjegy megszerzése is biztosíthatja a jó minőségű, hazai, gyakran ökológiai gazdálkodásból származó termékek piacát.	Folyamatos
	2. Helyi kistermelők piaca – Őstermelői árubemutató és	A meglévő piactéren, esetleg a mozgóbolt igénybevételével a helyi termékek értékesítését a rövid ellátási lánc előnyeinek	Folyamatos

Cél	Projektek	Eddigi intézkedések összegzése	Ütemezés
	kiállító csarnok jó kihasználása	kihasználásával lehetne megvalósítani.	
	3. Mezőgazdasági témájú vitafórumok rendszeres szervezése a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság problémáinak megvitatására, megoldási lehetőségek felkutatására	A településen rendszeresen kerülnek megrendezésre a gazdaelőadások, ahol lehetőség van a felmerülő problémák megvitatására is.	Folyamatos
Helyi kereskedelem és szolgáltatások	1. Marketingstratégia kidolgozása	A termelők önálló működésre törekednek, ezért önkormányzati marketingstratégia kidolgozására nincs igény.	-
	2. Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, új kereskedelmi egységek létesítésének elősegítése	A helyi boltok és szolgáltatóegységek a válaszoló lakosság szerint többnyire kielégítik a helyi szükségleteket, de a megkérdezett lakosok többsége még több olyan helyi boltot és szolgáltatóegységet szeretne, ahol a lakók dolgozhatnának. Az előzőekből kitűnik, hogy a terület megítélése az elmúlt években nem változott, célszerű a kereslet fényében a jövőben támogatni e terület fejlesztését a településen. Olyan üzletközpont kialakítására is sor kerülhet, amely többféle üzletet is felölel, ez nem csak az ellátást szélesítené, hanem a kisvárosi jelleg felé is mutatna.	Középtáv
Turizmus fejlesztése	1. Vadászturizmus, falusi turizmus, zöld turisztikai ágak, egészségturizmus fejlesztése	Pályázati források függvényében a horgásztó környezetének, kínálatának bővítése, kulcsos ház létrehozása, turisztikai attrakciók bővítése.	Középtáv
	2. Települési turisztikai fejlesztési terv létrehozása	Nem történt meg, azonban az önkormányzat Gazdasági Programja foglalkozik a turisztikai attrakciók felmérésének és a fejlesztések szükségességével.	Rövidtáv

VI. MONITORING FELÜLVIZSGÁLATA

A fenntartható fejlődés érdekében megfogalmazott projektek végrehajtása révén az alapállapothoz képest a települési jellemzők bizonyos mértékben módosulnak, ezen változások kimutatását szolgálja a monitoring is. A monitoring célja tehát adatszolgáltatás a változások rövid és hosszú távú optimalizálásához, miközben feladatunk különböző mérések végrehajtása, az adatok rögzítése és értékelése is.
A monitoring tevékenység lényege esetünkben az, hogy a fenntartható fejlődés elérésére megtervezett projektek valós eredményeit felmérje. Ezen eredmények ismeretében nyílik lehetőségünk arra, hogy a tervezett és valós adatok közötti eltérések összehasonlítása nyomán esetleges változtatásokat eszközöljünk fejlesztéseink körében, a lehető legoptimálisabb célok elérésére.

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok, **indikátorok** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetőek a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti-, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelvének érvényesülése érdekében. A **fenntartható fejlődés három pillérén** – társadalmi, gazdasági és környezeti - bekövetkezett változásokat kell nyomon követni. A meghatározott mutatók hatás-ellenhatás párokra épülnek, melyekkel szemben a fő követelmények:

- alkalmas az eredmények mérésére
- specifikus, konkrét
- mérhető
- elérhető, rendelkezésre áll
- releváns, reális
- időponthoz kötött

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.
Hangsúlyozni kell, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítania kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

6.1 Cselekvési terv

A monitoring az a felülvizsgálati tevékenység, mely során a fejlesztések mérhetővé válnak, és így a további munkafolyamatokra vonatkozóan iránymutatásul szolgálnak.
A monitoring tevékenység elvégzésére cselekvési terv létrehozására, helyi munkatársak, lehetőleg önkormányzati dolgozók vagy csoport kijelölésére kerülhet sor, akik rendszeresen koordinálják a fenntartható fejlődés elérésére megalkotott programok végrehajtását. Az ő illetékességi körükbe sorolható a továbbiakban jelen fenntarthatósági terv felülvizsgálatának elkészíttetése is.

Jelen terv felülvizsgálatát célszerű kétéves rendszerességgel elvégezni.

6.2 Indikátorok

Jelen terv felülvizsgálata objektív eredmények elérésére konkrét mérőszámokkal, lehetőleg lakossági véleményfelméréssel kiegészített módon történjék. Az eltérések elemzésével változtatásokra kerülhet sor települési fejlesztési prioritásaink kijelölésében.
A változások nyomon követése és trendvizsgálat végzése érdekében célszerű az indikátorok körét azonosnak venni.
Módszertan:

- A KSH Tájékoztatási adatbázis területi statisztika munkalapjáról 2010. évtől kezdődően azonos mutatók kijelölésével lehet lekérni a rendelkezésre álló adatokat. A mezőgazdaságra vonatkozó mutatók egyedül 2010. évre vonatkoznak, azokhoz nem található összevetésre alkalmas adat.
- A mutatók megjelölése a környezet, gazdaság, társadalom szempontjából lényeges adatok kiválasztásával történt meg.

6.2/1. táblázat

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
1.	A település területe (km²)	49,93	49,93	49,93
2.	Állandó népesség száma (fő)	3221	3202	3168
3.	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	72	65	76
4.	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	87	83	73
5.	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	256	245	232
6.	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	43	38	37
7.	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	110	114	115
8.	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	1886	1874	1855
9.	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)	767	783	780
10.	Állandó népességből a 3 évesek száma (fő)	31	23	17
11.	Állandó népességből a 6 évesek száma (fő)		28	26
12.	Élveszületések száma (fő)	27	23	33
13.	Halálozások száma (fő)	34	27	34
14.	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	168	143	215
15.	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) (eset)	119	161	184
16.	A helyi önkormányzatok saját folyó bevételei (1000 Ft)	125371		n.a.
17.	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételei (1000 Ft)	68257		n.a.
18.	A helyi önkormányzatok tárgyévi bevételei (1000 Ft)	904249		n.a.
19.	A helyi önkormányzatok rendelkezésére álló forrásai (1000 Ft)	904249		n.a.
20.	A helyi önkormányzatok helyi adó bevételeiből az iparűzési adó (1000 Ft)	59537		n.a.

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
21.	A helyi önkormányzatok által nyújtott támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások (1000 Ft)	56320		n.a.
22.	A helyi önkormányzatok által nyújtott társadalom- és szociálpolitikai jutattások (1000 Ft)	42843		n.a.
23.	A helyi önkormányzatok finanszírozási műveletek nélküli kiadásai (1000 Ft)	780373		n.a.
24.	Kiskereskedelmi üzletek száma (db)	37	34	35
25.	Üzemanyagtöltő állomások száma (db)	1	1	1
26.	Használtcikk-szaküzletek száma (db)	3	3	4
27.	Gépjármű-szaküzletek száma (db)	1	1	1
28.	Gépjárműalkatrész-szaküzletek száma (db)	1	1	1
29.	Élelmiszer vegyesüzletek és áruházak száma (db)	6	4	6
30.	Vegyesiparcikk-üzletek és áruházak száma (db)	2	2	2
31.	Hús-, húsáru-szaküzletek száma (db)	1	1	1
32.	Kenyér-, pékáru- és édességszaküzletek száma (db)	2	2	2
33.	Vendéglátóhelyek száma (db)	11	11	11
34.	Italüzletek és zenés szórakozóhelyek száma (db)	6	6	6
35.	Éttermek, büfék száma (db)	2	2	2
36.	Cukrászdák száma (db)	2	2	2
37.	Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek száma (db)	1	1	1
38.	Lakásállomány (db)	1470	1473	1473
39.	Épített lakások száma (db)	4	3	
40.	Az év folyamán kiadott új építési engedélyek alapján létesítendő lakások száma (db)	2	3	1

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
41.	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	78	78	75,2
42.	Üzemelő közkifolyók száma (db)	9	9	4
43.	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	17,5	17,5	19,7
44.	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	87,8	87,9	84
45.	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	983	986	981
46.	Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	1786	1781	1794
47.	A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	4298	4436	4271
48.	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	1880	1882	1884
49.	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	6408	6588	7868
50.	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	946	932	918
51.	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m^3)	1452,4	1779,3	1217,9
52.	Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m^3)	867,4	1279,2	871,6
53.	Összes gázfogyasztók száma (db)	1041	1028	997
54.	A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma (db)	939	925	906
55.	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	695,7	668,8	651,4
56.	A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	644,8	615,4	615,3
57.	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	1470	1238	n.a.
58.	Összes zöldterület (m2)	14941	14941	14941

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
59.	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	2	2	2
60.	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek területe (m2)	5933	5933	5933
61.	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	29,4	29,4	29,4
62.	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	100,6	100,6	100,6
63.	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)	5,6	5,6	5,6
64.	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	17	17	17
65.	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	2,8	2,8	2,8
66.	Önkormányzati kiépített út és köztér területe (1000 m2)	135,3	135,3	135,3
67.	Állami közutak hossza (km)	2,266	2,266	2,266
68.	Állami közutak területe (1000 m2)	15,297	15,297	15,297
69.	Működő háziorvosok száma 12.31-én (fő)	2	2	2
70.	Működő házi gyermekorvosok száma 12.31-én (fő)	0	0	0
71.	Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma (fő)	2	2	2
72.	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	29958	28955	29007
73.	Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)	12	12	12
74.	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)	18	20	15
75.	Bölcsődei kisgyermeknevelők száma (fő)	2	3	3

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
76.	Bölcsődék száma (db)	1	1	1
77.	Szakképzett bölcsődei kisgyermeknevelők száma (fő)	1	3	3
78.	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma (db)	12	12	12
79.	Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	1,3	1,3	1,5
80.	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (fő)	37	24	n.a.
81.	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (fő)	40	27	n.a.
82.	A gyermekjóléti szolgálat által gondozott kiskorúak száma (fő)	42	52	49
83.	Önkormányzati bölcsődék száma (db)	1	1	1
84.	Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma (db)	1	1	1
85.	Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	215	232	226
86.	Házi segitségnyújtásban részesülők száma (fő)	8	18	17
87.	Idősek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma (db)	50	50	50
88.	Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	49	49	43
89.	Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő)	8	6	7
90.	Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak közül ápolási, gondozási munkát végzők száma (fő)	4	3	4
91.	Időskorúak nappali ellátásában foglalkoztatottak száma (fő)	3	2	3

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
92.	A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő)	115	46	126
93.	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő)	26	27	26
94.	Gyógyszertárak száma (humán) (db)	1	1	1
95.	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (fő)	387	376	369
96.	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (fő)	638	620	604
97.	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (fő)	232	228	233
98.	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (fő)	360	352	359
99.	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	101	97	97
100.	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma (fő)	139	135	135
101.	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	1	1
102.	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	100	100	100
103.	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	96	95	71
104.	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	4	4	4
105.	Óvodapedagógusok száma (gyógypedagógia neveléssel együtt) (fő)	8	8	8
106.	Óvodába beírt leány gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	48	52	41
107.	Számítógépek száma az óvodai feladatellátási helyeken (db)	4	3	1

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
108.	Internettel ellátott óvodai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
109.	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)		37	22
110.	Számítógéppel ellátott óvodai feladatellátási helyek száma (db)	1	1	1
111.	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással) (db)	1	1	2
112.	Általános iskolai osztálytermek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)	14	14	14
113.	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)	13	12	12
114.	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	256	240	240
115.	Általános iskolában tanuló első évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai előkészitő osztályok tanulóival együtt) (fő)	24	26	38
116.	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)	133	134	134
117.	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	25	22	23
118.	Általános iskolai leány tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	124	118	122
119.	Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	20	17	18
120.	Általános iskolában tanuló 1-4. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gy (fő)	105	111	111

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
121.	Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	151	129	129
122.	Számítógépek száma az általános iskolai feladatellátási helyeken (db)	24	24	24
123.	A települési könyvtárak száma (db)	1	1	1
124.	A települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (db)	24616	24955	25155
125.	A települési könyvtárakból kölcsönzött könyvtári egységek száma (db)	27141	13260	19336
126.	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)	609	526	505
127.	A települési könyvtárak szolgáltató helyeinek száma (db)	2	2	2
128.	Közművelődési intézmények száma (db)	1	1	1
129.	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)	813	1371	1395
130.	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)	352	433	438
131.	Kulturális rendezvények száma (db)	46	51	57
132.	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	9360	11730	11970
133.	Alkotó művelődési közösségek száma (db)	21	12	12
134.	Rendőrörs (körzeti megbízott) léte (igen-nem)	1		
135.	Helyközi autóbusz-megálló léte (igen-nem)	1		
136.	Postai szolgáltatóhely léte (igen-nem)	1		

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
137.	Üzemanyagtöltő állomás léte (igen-nem)	1		
138.	Bankfiók léte (igen, nem)	1		
139.	Ruházati szaküzlet léte (igen-nem)	1		
140.	Vegyesiparcikk-üzlet és áruház léte (igen-nem)	1		
141.	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat léte (igen-nem)	1		
142.	Közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) léte (igen-nem)	1		
143.	Közműves szennyvíztisztító telep léte (igen-nem)	1		
144.	Gyógyszertár, fiókgyógyszertár (humán) léte (igen-nem)	1		
145.	Bölcsőde léte (igen-nem)	1		
146.	Időseket (is) ellátó nappali intézmény léte (igen-nem)	1		
147.	Háziorvosi szolgálat léte (igen-nem)	1		
148.	Óvodai feladatellátási hely léte (igen-nem)	1		
149.	Általános iskolai feladatellátási hely léte (igen-nem)	1		
150.	Települési könyvtár léte (igen-nem)	1		
151.	Közművelődési intézmény léte (igen-nem)	1		
152.	Sportcsarnok, sportpálya léte (igen-nem)	1		

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
		2010. év		
153.	Egyéni gazdaságok száma (db)	691		
154.	Egyéni gazdaságoknál munkát végző családtagok száma (db)	1319		
155.	Egyéni gazdaságoknál állandó alkalmazásban állók száma (db)	3		
156.	Egyéni gazdaságok irányítását főfoglalkozásban végzők száma (db)	131		
157.	Egyéni gazdaságok használatában lévő összes földterület (m^2)	27136549		
158.	Egyéni gazdaságok használatában lévő szántó területe (m^2)	16937054		
159.	Egyéni gazdaságok használatában lévő gyümölcsös területe (m^2)	1753893		
160.	Egyéni gazdaságok használatában lévő szőlő területe (m^2)	313709		
161.	Egyéni gazdaságok használatában lévő gyep területe (m^2)	3488791		
162.	Egyéni gazdaságok használatában lévő erdő területe (m^2)	3182234		
163.	Egyéni gazdaságok használatában lévő művelés alól kivett földterület (m^2)	1283566		
164.	Egyéni gazdaságok használatában lévő saját tulajdonú földterület (m^2)	25863841		
165.	Egyéni gazdaságok használatában lévő bérelt földterület (m^2)	680007		
166.	Egyéni gazdaságok szarvasmarha-állománya (db)	111		
167.	Egyéni gazdaságok tehénállománya (db)	62		

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
168.	Egyéni gazdaságok sertésállománya (db)	1223		
169.	Egyéni gazdaságok anyakoca-állománya (db)	114		
170.	Egyéni gazdaságok juhállománya (db)	453		
171.	Egyéni gazdaságok lóállománya (db)	26		
172.	Egyéni gazdaságok tyúkállománya (gyöngyös nélkül) (db)	5943		
173.	Egyéni gazdaságok libaállománya (db)	91		
174.	Egyéni gazdaságok kacsaállománya (db)	434		
175.	Egyéni gazdaságok pulykaállománya (db)	38		
176.	Egyéni gazdaságok házinyúl-állománya (db)	355		
177.	Egyéni gazdaságok méhcsaládjainak száma (db)	250		
178.	Egyéni gazdaságok használatában lévő konyhakert területe (m^2)	139822		
179.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)	1		
180.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő összes földterület (m^2)	407269		
181.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő gyep földterület (m^2)	169708		
182.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő erdő földterület (m^2)	24576		

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
183.	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek használatában lévő művelés alól kivett földterület (m^2)	140881		
184.	Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	28	29	31
185.	Regisztrált szövetkezetek száma - GFO'11 (db)	4	4	4
186.	Működő vállalkozások száma - GFO'11 (db)	124	116	n.a.
187.	Működő jogi személyiségű vállalkozások száma - GFO\'11 (db)	26	26	n.a.
188.	Működő szövetkezetek száma - GFO'11 szerint (db)	3	3	n.a.
189.	Megszűnt vállalkozások száma (db)		13	22
190.	Működő jogi személyiség nélküli vállalkozások száma - GFO\'11 (db)	98	90	n.a.
191.	Működő társas vállalkozások száma összesen - GFO\'11 (db)	42	41	n.a.
192.	Regisztrált betéti társaságok száma (db)	16	15	12
193.	Regisztrált önálló vállalkozók száma (db)	783	803	807
194.	Regisztrált főfoglalkozású önálló vállalkozók száma (db)	285	314	323
195.	Regisztrált mellékfoglalkozású önálló vállalkozók száma (db)	237	239	233
196.	Regisztrált nyugdíjas önálló vállalkozók száma (db)	261	250	251
197.	Regisztrált egyéni vállalkozók száma (db)	103	100	102
198.	Regisztrált főfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (db)	55	50	49

Sor-szám	Mutatók/Időszak	2011. év	2012. év	2013. év
	Társadalom - Gazdaság - Környezet			
199.	Regisztrált mellékfoglalkozású egyéni vállalkozók száma (db)	41	43	44
200.	Regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozók száma (db)	7	7	9
201.	Regisztrált őstermelők száma (db)	633	643	516
202.	Regisztrált vállalkozások száma - GFO'11 (db)	832	851	854
203.	Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma - GFO'11 (db)	33	33	35
204.	Regisztrált jogi személyiség nélküli társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	16	15	12
205.	Regisztrált társas vállalkozások száma - GFO'11 (db)	49	48	47
206.	0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'02 (db)	89	106	122
207.	1-9 fős regisztrált vállalkozások száma - GFO'02 (db)	739	739	727

6.3 Kommunikáció

Üllés település fenntartható fejlődési tervének kommunikációs lehetőségei a kimondottan jó helyi viszonyoknak köszönhetően igen sokrétűek lehetnek. A települési hírekről a lakosság több csatornán keresztül is rendszeresen értesülhet, így jó arányban biztosított a lakosok helyi információkhoz való hozzájutása. Javasoljuk tervünk legalább egyszeri megismertetését a helyi médiában illetve a webes felületeken.
Javasoljuk jelen terv tartalmának egyszeri, valamint a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos hírek és összefoglalók rendszeres (heti, havi, féléves és éves) szerepeltetését a helyi médiumokban, s emellett szintén rendszeres konzultációk lebonyolítását (éves szinten) a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról a helyi önkormányzat és a lakosság részvételével.

Források

A Üllés települési LA21 elkészítése során megismert dokumentumok és felhasznált források:

Dokumentumok:

- Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének Gazdasági Programja 2014-2019.
- Üllés Környezetvédelmi Programjának Felülvizsgálata 2011.
- Üllés Nagyközség településfejlesztési koncepciója
- Üllés Településszerkezeti Terve
- Helyi Esélyegyenlőségi Program és felülvizsgálata
- Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepció
- „Helyi Közösségi Akadémia"-HKA Stratégiai Dokumentum
- Üllés Települési Önkormányzati rendeletek
- Kérdőíves lakossági elmérések - LA 21 terv keretében végzett felmérések eredményei (2014.)
- A Tisza-mente integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási programja, 2005.

Honlapok:

- Üllés település honlapja
- Üllés facebook profilja
- A kistérség honlapja
- https://www.teir.hu/
- http://www.enfo.hu/gis/korinfo/
- http://okir.kvvm.hu/
- http://www.foek.hu/zsibongo/termve/termve.htm
- http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm
- http://knp.nemzetipark.gov.hu/
- http://homokhatimonitoring.vizugy.hu/Default.aspx
- http://www.ksh.hu/interaktiv_grafikonok
- http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/index.jsp

Mellékletek

1. számú melléklet: Lakossági kérdőív

KÉRDŐÍV

ENV-INFO

TELEPÜLÉS HELYI ÉRTÉKEI - LAKOSSÁGI MEGÍTÉLÉS

Kérjük, szánjon pár percet kérdőívünk kitöltésére! Válaszaival hozzájárulhat a települési Környezeti Fenntarthatósági Program (Local Agenda 21) megalapozásához! Köszönjük!

1. A kitöltő személy:
(Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasz elé! AZ ADATOK NÉV NÉLKÜL KERÜLNEK FELDOLGOZÁSRA):

Nem: ○ nő ○ férfi

Kor: ○ 30 év alatt ○ 31-40 év között ○ 41-54 év között ○ 55 év felett

Az Ön lakhelye hol található? ○ belterületen ○ külterületen

Iskolai végzettség: ○ 8 általános ○ szakmunkás ○ érettségi ○ főiskola/ egyetem

Mióta él Ön a településen?: ○ 0-5 éve ○ 6-10 éve ○ 11-20 éve ○ 20 évnél régebben

Mi az Ön foglalkozása? .....

2. Mi a véleménye a települési helyi értékek (épületek, terek, utcák, a környék) állapotáról? (Kérjük, karikázza be a helyesnek tartott számot!)

Mi a véleménye az épületek, terek, utcák állapotáról?
5 kiváló állapotban vannak
4 jó állapotúak
3 nem igazán jó állapotúak
2 rossz állapotban vannak
1 nagyon rossz állapotúak

Mi a véleménye közvetlen lakókörnyezetének állapotáról?
5 kiváló
4 jó
3 nem igazán jó
2 rossz
1 nagyon rossz

3. Ön szívesen él a településen?
(Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasza elé!)
○ Igen ○ Nem

4. Szívesen él Ön a jelenlegi, közvetlen lakókörnyezetében?
(Kérjük, tegyen X-et a kiválasztott válasza elé!)
○ Igen ○ Nem

5. Úgy véli, hogy az itteni gyerekek felnőttként elköltöznek a településről?
(Kérjük, tegyen X-et a körbe kiválasztott válasza elé!)

◯ Elköltöznek többnyire. ◯ Némelyikük elköltözik, lesz, aki marad. ◯ Többnyire maradnak.

6. Milyen érzésekkel gondol a településre?
(Kérjük, karikázza be a helyesnek tartott számot!)

7 Nagyon szeretem.
6 Szeretem.
5 Jó érzésekkel gondolok rá.
4 Közömbösen.
3 Nem jó érzéssel.
2 Rossz érzéssel.
1 Nagyon nem szeretem.

7. Mit kedvel leginkább a településen?
(Kérjük, tegyen X-et kiválasztott válaszai elé! Több jelet is tehet!)

◯ Az épületeket ◯ A közösséget ◯ A munkahelye közelségét
◯ A sok zöld teret ◯ A szabadidős lehetőségeket ◯ A boltokat
◯ Nem szereti, csupán azért lakik itt, mert csak itt tudott lakhatáshoz jutni
◯ Mást: .....

8. Ön szerint a település milyen hangulatú?
(Kérjük, tegyen X-et kiválasztott válaszai elé! 3 jelet tehet.)

◯ Egyhangú. ◯ Nyugalmas. ◯ Jókedvű. ◯ Nyomasztó.
◯ Rosszkedvű. ◯ Feszült. ◯ Biztonságos. ◯ Hangulatos.

9. Tudja-e, hogy mennyi kilowatt-óra villanyt, hány m^3 gázt és vizet fogyaszt Ön, vagy az Ön lakásában élő személyek együttesen 1 hónap alatt?

◯ igen ◯ nem

10. Hajlandó-e a jövőben jobban takarékoskodni az energiával (villany, gáz) és a vízzel?

◯ igen ◯ nem

11. Milyen fűtési rendszerrel rendelkezik?

◯ nincs ◯ villanykályha ◯ távfűtés ◯ gázkazán
◯ alternatív fűtés ◯ vegyes fűtés ◯ gázkonvektor, héra

12. A településen működő boltok és egyéb szolgáltatóegységek kielégítik az Ön szükségleteit?

◯ Többnyire igen ◯ Többnyire nem

13. Szeretné, hogy a településen több olyan bolt és szolgáltatóegység legyen, ahol a lakók dolgozhatnak?

◯ igen ◯ nem, elég bolt van már

14. Mit szeretne leginkább az alábbi, közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések közül a településen az elkövetkezendő 20-30 évben?

- ○ kerékpáros közlekedés, kerékpárút fejlesztés
- ○ közösségi autóbusz közlekedés fejlesztését
- ○ gyalogos közlekedés, járdák, zebrák fejlesztését
- ○ parkoló-kialakítást

15. Mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével hazánkban és a településen?
Kérjük, jelölje számmal, úgy, hogy az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett!

	Országos szinten	**A településen**
a levegő tisztaságával	☐	☐
a közellátással	☐	☐
a tömegközlekedéssel	☐	☐
a szórakozási lehetőségekkel	☐	☐
a továbbtanulási lehetőségekkel	☐	☐
a közbiztonsággal	☐	☐
a vállalkozások sikerességével	☐	☐
az idősebbekkel való törődéssel	☐	☐
a fiatalok helyzetével	☐	☐
az egészségügyi helyzettel	☐	☐
a lakáshelyzettel	☐	☐
az utcák, terek, parkok állapotával	☐	☐

16. Milyen a természet (erdők, patakok, tavak, parkok vadon élő állatok stb.) állapota?
(Kérjük, karikázza be a helyesnek tartott számot!)

Mi a véleménye a természet állapotáról a településen?
5 kiváló állapotban van
4 jó állapotú
3 nem igazán jó állapotú
2 rossz állapotban van
1 nagyon rossz állapotú

Mi a véleménye közvetlen lakókörnyezetének természeti állapotáról?
5 kiváló
4 jó
3 nem igazán jó
2 rossz
1 nagyon rossz

17. Milyen a környezet (víz, levegő, talaj, zaj, települési tisztaság) állapota?
(Kérjük, karikázza be a helyesnek tartott számot!)

Mi a véleménye a környezet állapotáról a településen?

5 kiváló állapotban van
4 jó állapotú
3 nem igazán jó állapotú
2 rossz állapotban van
1 nagyon rossz állapotú

Mi a véleménye közvetlen lakókörnyezetének környezeti állapotáról?

5 kiváló
4 jó
3 nem igazán jó
2 rossz
1 nagyon rossz

18. Ön szerint mi lenne a legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés problémájára? (Csak egy választ jelöljön X-el!)

- a károkozó tevékenység betiltása
- a károsultak pénzbeli kártérítése
- környezetszennyezők megbírságolása
- a károk ellensúlyozása különböző fejlesztésekkel, beruházásokkal, azaz kompenzációval
- környezetbarát technológiák bevezetésének anyagi támogatása

19. Ha oda költözhetne, ahová akarna, hova költözne a legszívesebben?

- tanyára,
- kis faluba
- nagyközségbe, város környékre
- kisvárosba
- Budapest belső részeire
- külföldre
- sehova, maradna, ahol lakik
- nagyobb városba, Budapest külső területeire

20. Ön milyen környezetben élne a legszívesebben?

- egy nem túl magas házakkal beépített belvárosban,
- egy magas házakkal beépített világvárosban,
- olyan környezetben, amilyenben most él,
- egy kulturált kertvárosban,
- egy békés tanyán,
- egy nagyobb faluban,
- egy, a hagyományokat őrző történelmi városban.

21. Az alábbi tevékenységek közül melyek jellemzők Önre?
(Több válasz is megjelölhető!)

- rendszeresen kerékpárral közlekedik
- szelektíven gyűjti a hulladékot
- energiatakarékos égőt használ
- hazai élelmiszert részesíti előnyben
- egyik tevékenységet sem folytatja

22. Milyen lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben venne részt az alábbiak közül?

1 – bizonyosan részt venne; 2 – valószínűleg részt venne; 3 – attól függ; 4 – nem valószínű, hogy részt venne; 5 – biztosan nem venne részt

☐ Közterületek takarítása

☐ Fa- és virágültetés közterületen

☐ Vitafórumokon részvétel

☐ Környezetvédelmi rendezvényen való részvétel

☐ Hulladékok szelektív gyűjtése

☐ Megfelelő szervezés esetén a fenntarthatósággal kapcsolatos tájékoztatáson való részvétel

23. Hogyan ítéli meg a település gazdasági helyzetét?
(Kérem, minden sorban jelölje X-el a helyesnek tartott választ.)

	nagyon jó	jó	kevésbé jó	rossz	nagyon rossz
az ipar fejlettsége a településen:	☐	☐	☐	☐	☐
a mezőgazdaság fejlettsége a településen:	☐	☐	☐	☐	☐
szolgáltatások (kereskedelem, közlekedés, oktatás,egészségügy) fejlettsége a településen:	☐	☐	☐	☐	☐
az emberek képzettsége, tanultsága a településen:	☐	☐	☐	☐	☐

24. Hogy gondolja: itt a környéken 100 ember közül hánynak van szüksége valamilyen segélyre? (Kérem, írja be a becsült számot.) .....

25. ...és mit gondol: 100 igénylő közül hányan kapnak ténylegesen valamilyen segélyt? (Kérem, írja be a becsült számot.): .....

26. Ön szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzösszegeket
(Kérem, jelölje X-el a helyesnek tartott választ, csak az egyiket!)

○ inkább segélyezésre vagy

○ inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani?

27. Ön szerint a hatóságoknak
(Csak egy választ jelöljön X-el!)

○ emelniük kell a jól élők adóit, hogy gondoskodhassanak a bajba jutott rászorulókról,

○ más módon kell megoldaniuk ezt a problémát vagy

○ ez nem is feladatuk, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül

28. Hogy gondolja: lakásának/házának állapota kielégítő vagy nem?

○ kielégítő ○ részben, is-is ○ nem kielégítő

29. Módjában állna tatarozni most lakását vagy nem állna módjában?

○ Igen, módjában állna ○ Nem, nem állna módjában

30. Személy szerint Ön számít arra, hogy valaki a családjából munkanélküli lesz?

○ igen ○ nem

31. Hogyan informálódik leginkább környezete és a világ dolgairól?
(A legjellemzőbb módot jelölje meg X-el!)

○ országos sugárzású TV adókat nézek,
○ országos sugárzású rádiókat hallgatok,
○ országos terjesztésű újságot olvasok,
○ otthon vagy munkahelyemen internetről,
○ helyi TV-t nézek,
○ helyi rádiót hallgatok,
○ helyi újságot olvasok,
○ a legtöbb értesülést környezetemtől, szóban kapom.

32. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen?
(1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

☐ turizmus ☐ ipartelepítés ☐ hagyományőrző kézműipar
☐ mezőgazdaság ☐ szolgáltatások ☐ oktatás
☐ lakásépítés ☐ közlekedés ☐ egyéb, éspedig:

33. Az alábbiak közül minek a megőrzését, védelmét tartja leginkább fontosnak? (1 – legfontosabb, ... 8 – legkevésbé fontos)

☐ a táj ☐ a természeti környezet ☐ az erdők ☐ szőlőkultúrák
☐ gyümölcskertek ☐ védett gyepek ☐ egyes építmények, házak ☐ egyéb megőrzendő értékek (kérem nevezze meg)

34. Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni (a „fenntartható fejlődést" előkészíteni)?
(Legfeljebb három lehetőséget X-eljen be!)

○ helyi rendszeres lakossági fórumok
○ képviselő testület,
○ polgármesteri hivatal,
○ a megyei szintű szervezetek,
○ regionális szervezetek
○ sajtó, tévé, rádió,
○ társadalmi szervezetek,
○ nemzetközi segítséggel,
○ egyéb, éspedig: .....

35. Hogyan tudnának a helyi lakosok, civil szervezetek ebben részt venni?
(Csak 1 választ jelöljön X-el, azt, amelyik az Ön véleménye szerint a legfontosabb!)

- tanácsadással, ismeretterjesztő tevékenységgel
- önkéntes munkával,
- fizetett munkával,
- pénzbeli hozzájárulással,
- egyéb, éspedig: .....

36. Találkozott-e korábban a „fenntartható fejlődés" kifejezéssel?

- igen
- nem

37. Ön mit ért ezen? Kérjük, írja ide:

.....

.....

.....

38. Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz <u>Európa</u> legnagyobb problémája? Legfeljebb három lehetőséget jelöljön X-el!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- betegségek, egészségügyi problémák.

39. ...és a <u>lakóhelyén</u> élő embereké? Legfeljebb három lehetőséget jelöljön X-el!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- betegségek, egészségügyi problémák.

40. Melyik három települési probléma megoldását tartja a legsürgősebbnek?
Nem csak a fent felsoroltakból választhat!

Az első:.....
A második:.....
A harmadik:.....

41. Szeretné-e, hogy a fenntartható fejlődésről több információ jusson el Önhöz?

- igen, de csak a településről
- igen, általában
- nem

42. Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez?

- rádió
- újság
- tv
- utcai plakát, szórólap
- lakossági fórum
- egyéb .....

Köszönjük, hogy időt szánt kérdőívünk kitöltésére!
Válaszai feldolgozásra kerülnek, s így a települési fenntartható fejlődést segítik majd elő. Válaszait köszönjük.

Záradék:

Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának 1. felülvizsgálata, Üllés

Elfogadta
Üllés Nagyközségi Önkormányzat
Képviselőtestülete

206/2015.(XII.15.)önkormányzati határozatával.

Ü l l é s, 2015. december 15.

Nagy Attila Gyula s.k.
polgármester

Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának 2. felülvizsgálata, Üllés

Elfogadta
Üllés Nagyközségi Önkormányzat
Képviselőtestülete

..../2017.(XI.21.)önkormányzati határozatával.

Ü l l é s, 2017. november 21.

Nagy Attila Gyula
polgármester